

Uchwała Nr XXIX/ 292/2013
Rady Miejskiej w Murowanej Goślinie
z dnia: 24 września 2013 r.

w sprawie: aktualizacji Zintegrowanego Programu Rewitalizacji miasta Murowana Goślina na lata 2010-2020 r.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013r. Nr 142, poz. 1591, z późniejszymi zmianami), Rada Miejska w Murowanej Goślinie uchwala, co następuje:

§ 1

1. Traci moc załącznik do § 1 uchwały nr XLI/396/2010 Rady Miejskiej w Murowanej Goślinie z dnia 21.06.2010 r. i zastępuje się go nową treścią załącznika.
2. Nowe brzmienie załącznika stanowi integralną część niniejszej uchwały Rady Miejskiej.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Murowana Goślina.

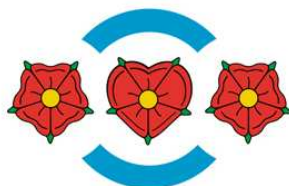
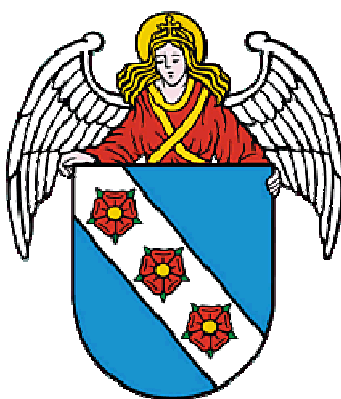
§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały
nr XXIX/292/2013
Rady Miejskiej
w Murowanej Goślinie
z dnia 24 września 2013 r.

ZINTEGROWANY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA MUROWANA GOŚLINA NA LATA 2010-2020

**Murowana Goślina
Rewitalizacja**

czerwiec 2010 r.

Spis treści

	Strona
Wstęp	5
I. Charakterystyka obecnej sytuacji miasta	7
I.1. Sfera zagospodarowania przestrzennego	7
I.1.1. Charakterystyka położenia geograficznego	7
I.1.2. Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta	8
I.1.3. Identyfikacja problemów w sferze zagospodarowania przestrzennego	10
I.1.4. Struktura komunikacyjna	11
I.1.5. Infrastruktura techniczna	13
I.1.6. Obiekty i granice stref ochrony konserwatorskiej	14
I.1.7. System oraz uwarunkowania przyrodnicze miasta	18
I.1.8. Charakterystyka przestrzeni publicznych miasta	18
I.1.9. Analiza zasobów rekreacyjno-turystycznych i możliwości rozwoju turystyki	19
I.2. Sfera gospodarcza	21
I.2.1. Struktura działalności gospodarczej na terenie miasta i obszarów podlegających rewitalizacji. Analiza problemów oraz trendów i zmian	21
I.2.2. Główne branże działalności gospodarczej	23
I.2.3. Główni pracodawcy oraz struktura zatrudnienia w poszczególnych branżach	25
I.2.4. Kierunki rozwoju gospodarki miasta, w tym ułatwione efektami rewitalizacji zdegradowanych obszarów	25
I.2.5. Identyfikacja problemów w sferze gospodarki oraz opis działań, które przyczynią się do ich rozwiązania bądź ograniczenia	26
I.2.6. Analiza możliwości budżetowych dotyczących realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych	26
I.3. Sfera społeczna	28
I.3.1. Struktura demograficzna i społeczna mieszkańców miasta	28
I.3.2. Charakterystyka oraz określenie grup społecznych wymagających wsparcia w ramach programu rewitalizacji	30
I.3.3. Dostęp do infrastruktury społecznej oraz planowane projekty inwestycyjne i pozainwestycyjne mające na celu poprawę stanu w sferze społecznej, w tym zwiększających się miejsc pracy	32
I.3.4. Działalność organizacji pozarządowych	38
I.3.5. Identyfikacja problemów zlokalizowanych w sferze społecznej	39
I.3.5.1. Sytuacja rodzin	39
I.3.5.2. Bezrobocie	41
I.3.5.3. Bezdomność	44
I.3.5.4. Uzależnienia: alkoholizm i narkomania	44
I.3.5.5. Przemoc w rodzinie	47

I.3.5.6.	Ubóstwo	48
I.3.5.7.	Niepełnosprawność	49
I.3.5.8.	Zagrożenie bezpieczeństwa publicznego	50
I.3.5.9.	Pomoc społeczna	52
I.3.5.10.	Świadczenia pomocy społecznej	53
I.3.5.11.	Świadczenia rodzinne	56
I.3.5.12.	Fundusz alimentacyjny	57
I.3.5.13.	Usługi opiekuńcze	57
II.	Nawiązanie do strategicznych dokumentów na poziomie województwa, powiatu miasta i gminy	58
II.1.	Strategia rozwoju Województwa Wielkopolskiego	59
II.2.	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny Województwa na lata 2007 – 2013	60
II.3.	Program Operacyjny „Kapitał Ludzki” na lata 2007-2013	64
II.4.	Strategia rozwoju Powiatu Poznańskiego	66
II.5.	Strategia rozwoju Miasta i Gminy	68
II.6.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	69
II.7.	Wybrane dokumenty polityk sektorowych Miasta i Gminy Murowana Goślina	69
II.7.1.	Gospodarowanie gruntami	70
II.7.2.	Polityka społeczna związana z przeciwdziałaniem patologiom społecznym	70
III.	Program rewitalizacji	70
III.1.	Założenia programu rewitalizacji	71
III.2.	Okres programu rewitalizacji	77
III.3.	Zasięg terytorialny rewitalizowanych obszarów miasta	77
III.3.1	Kryteria wyboru obszarów dysfunkcyjnych w ramach programu rewitalizacji	77
III.3.2.	Zasięg terytorialny obszarów dysfunkcyjnych oraz uzasadnienie wyboru	91
III.3.2	Inne obszary dysfunkcyjne	96
III.4.	Podział programu rewitalizacji na projekty i zadania, opis poszczególnych obszarów rewitalizacji	98
III.4.1.	Projekt 1. Dworzec- nowoczesny węzeł komunikacyjny	98
III.4.2.	Projekt 2. Rewitalizacja zespołu pałacowo-parkowego w Murowanej Goślinie	103
III.4.3.	Projekt 3. Urbanistyczne odnowienie i wypełnienie kwartału Poznańska-Rynek-Kochanowskiego	104

III.4.4.... Projekt 4. Rewitalizacja boiska przy Szkole Podstawowej nr 1 w Murowanej Goślinie	107
III.4.5.... Projekt 5. Rewitalizacja kamienicy przyrynkowej - Podgórna 4	110
III.4.6.... Projekt 6. Zespół mieszkaniowy przy ul. Przemysłowej	112
III.4.7.... Projekt 7. Modernizacja nieruchomości wspólnot mieszkaniowych w obrębie zabudowy staromiejskiej	114
III.4.8. ... Projekt 8. Rewitalizacja - dróg staromiejskich	116
III.4.9. ... Projekt 9. Rewitalizacja – Pl. Powstańców Wielkopolskich	118
III.4.10. . Projekt 10. Tartak LZD - uzupełnienie infrastruktury węzła komunikacyjnego ..	121
III.4.11. . Projekt 11. Cittaslow	123
III.4.12.. Projekt 12. Organizacja widowiska historycznego	125
III.4.13... Projekty mające duże znaczenie, dla rozwoju miasta	129
III.5..... Oczekiwane wskaźniki efektów program rewitalizacji oraz wnioski z przeprowadzonej analizy	128
III.6..... Plan finansowy realizacji programu rewitalizacji na lata 2010-2013 i następne	130
III.7..... System wdrażania programu rewitalizacji	132
III.8..... Monitorowanie oceny i sposoby komunikacji społecznej	133
III.8.1.... Monitorowanie programu rewitalizacji	133
III.8.2.... Ocena programu rewitalizacji	134
III.8.3.... Konsultacje społeczne programu rewitalizacji	136
IV. Podsumowanie	136

Wstęp

Rewitalizacja jest powszechnie rozumiana jako proces przemian przestrzennych, społecznych i ekonomicznych, zmierzający do poprawy jakości przestrzeni miejskiej, zdegradowanych obszarów miejskich, poprzemysłowych, pokolejowych i powojkowych. Obejmuje ona, w nowym wymiarze jakościowym, przywrócenie dotychczasowych funkcji obszarowi zdegradowanemu przestrzennie, społecznie, ekonomicznie i środowiskowo, bądź nadanie „obszarowi problemowemu” nowych funkcji. Przemiany przestrzenne, społeczne i ekonomiczne w rewitalizowanych częściach miast prowadzą do poprawy jakości życia mieszkańców poprzez oferowanie poprawy przestrzeni publicznej i infrastruktury, zachęcającej do rozwijania nowych form aktywności gospodarczej, generującej nowe miejsca pracy i prowadzącej do wzrostu gospodarczego oraz aktywności społecznej. Towarzyszy temu troska o ochronę dziedzictwa kultury i stanu środowiska naturalnego, warunkująca zrównoważony rozwój społeczno – gospodarczy miasta.

W ostatnich dziesięcioleciach nastąpiła eksplozja demograficzna i terytorialna Murowanej Gośliny. W okresie od zakończenia II wojny światowej do czasów obecnych, obszar miasta zwiększył się kilkakrotnie, a liczba mieszkańców wzrosła czterokrotnie. Pierwsze podwojenie ludności trwało 40 lat, kolejne już tylko 15. Ostatni etap rozwoju miasta związany jest z powstaniem osiedla Zielone Wzgórze, które radykalnie zmieniło charakter kameralnego miasteczka i nadało mu nowe impulsy gospodarcze i społeczne. Ta gwałtowna zmiana w życiu miasta wyzwoliła także szereg problemów: społecznych, ekonomicznych i urbanistycznych, tworząc dwubiegunowy ośrodek miejski, w którym historyczna część, z ponad 600 letnim rodowodem miejskim, utraciła swoją dominującą dotychczas pozycję. W konsekwencji nastąpiła deprecjacja starej części miasta, a jej średniowieczny układ urbanistyczny nie był niestety sprzymierzeńcem zmian w zagospodarowaniu przestrzennym. W ślad za tym, w historycznej części miasta, w spotęgowany sposób wystąpiły negatywne zjawiska w sferze społecznej i gospodarczej. Niejako w sposób samoistny, historyczna część miasta, nazywana na potrzeby niniejszego opracowania „Śródmieściem”, stała się przedmiotem rewitalizacji. Złożoność zagadnienia wskazuje już sam zakres rewitalizacji; obejmuje on zarówno kwestie społeczne, przestrzenne jak i gospodarcze. W przypadku Śródmieścia Murowanej Gośliny, problemy społeczne wyniknęły z zakłóconego rozwoju przestrzennego i gospodarczego, tej części miasta. Konsolidacja lokalnej społeczności i zrównoważenie ekonomiczne obu biegunów miejskich, stały się wyzwaniem dla władz lokalnych i środowisk zaangażowanych w życie miasta oraz podstawą programowania działań rewitalizacyjnych, dla których niniejszy dokument został opracowany.

Dynamika działań rewitalizacyjnych w Polsce znacząco wzrosła dopiero po przystąpieniu Polski do struktur Unii Europejskiej, której strategia rozwoju przyjęła, że odnowa miast stanowi jedną z osi priorytetowych, w ramach której, projekty rewitalizacyjne korzystać mogą z dofinansowania ze środków europejskich funduszy strukturalnych. W latach 2004-2006 ramy i zakres programów rewitalizacji określał Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju

Regionalnego (ZPORR), natomiast w perspektywie finansowania 2007-2013, w Wielkopolsce, rolę tę przejął Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny (WRPO).

Zintegrowany Program Rewitalizacji (ZPR) Miasta Murowana Goślina na lata 2010–2020 jest dokumentem o charakterze strategicznym, wyznaczającym kierunki działań rewitalizacyjnych w Murowanej Goślinie oraz umożliwiającym aplikowanie uprawnionych do tego podmiotów o dofinansowanie inwestycji z zakresu rewitalizacji w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007 – 2013 oraz w ramach inicjatywy Jessica. Przy opracowywaniu ZPR, zastosowano, na skalę Murowanej Gośliny, te same zasady opracowania programu, jakie były stosowane dla WRPO. Są to następujące zasady:

- programowania – określającego w wieloletnim układzie priorytety rewitalizacji,
- partnerstwa – osiągania celów w ścisłej współpracy z partnerami społecznymi i gospodarczymi zarówno na etapie przygotowywania programu, jak i jego realizacji,
- dodatkowości – że środki wspólnotowe nie zastępują środków przeznaczanych na realizację celów prorozwojowych miasta, lecz są dla nich "dźwignią",
- równoważenia rozwoju – realizowania zróżnicowanych projektów na problemowym obszarze miasta oddziaływujących w sferze przestrzennej, społecznej i gospodarczej,
- równego dostępu do środków finansowych wszystkich beneficjentów.

Przy opracowaniu charakterystyki obecnej sytuacji w mieście wykorzystano dokumenty strategiczne gminy:

- Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Murowana Goślina
- Strategia Rozwoju Miasta i Gminy
- Strategia Rozwoju Mieszkalnictwa
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
- Gminny Program Opieki nad Zabytkami
- Program Ochrony Środowiska

Zintegrowany Plan Rewitalizacji Murowanej Gośliny jest próbą kompleksowego podejścia do rozwiązania problemów przestrzennych, społecznych i gospodarczych wyodrębnionego obszaru Śródmieścia. Został opracowany we współpracy z jednostkami organizacyjnymi Urzędu Miasta i Gminy Murowanej Gośliny, w ramach którego powstał specjalny Zespół ds. Rewitalizacji, ekspertami oraz społecznymi partnerami rewitalizacji. Należy podkreślić zaangażowanie mieszkańców miasta, którzy na etapie opracowania programu mieli możliwość wnoszenia do niego swoich uwag. Zintegrowany Plan Rewitalizacji Murowanej Gośliny na lata 2010 – 2020 został przygotowany przede wszystkim dla społeczności Murowanej Gośliny. Mieszkańcy miasta są głównymi beneficjentami planowanych do realizacji działań, w części ich projektodawcami, a w założeniach również współwykonawcami. Stanowi to swoisty „efekt dodany” procesu rewitalizacji – wspólnej pracy wszystkim zaangażowanych podmiotów zjednoczonych w dążeniu do jednego celu – zrównoważonego rozwoju Murowanej Gośliny.

I. Charakterystyka obecnej sytuacji miasta

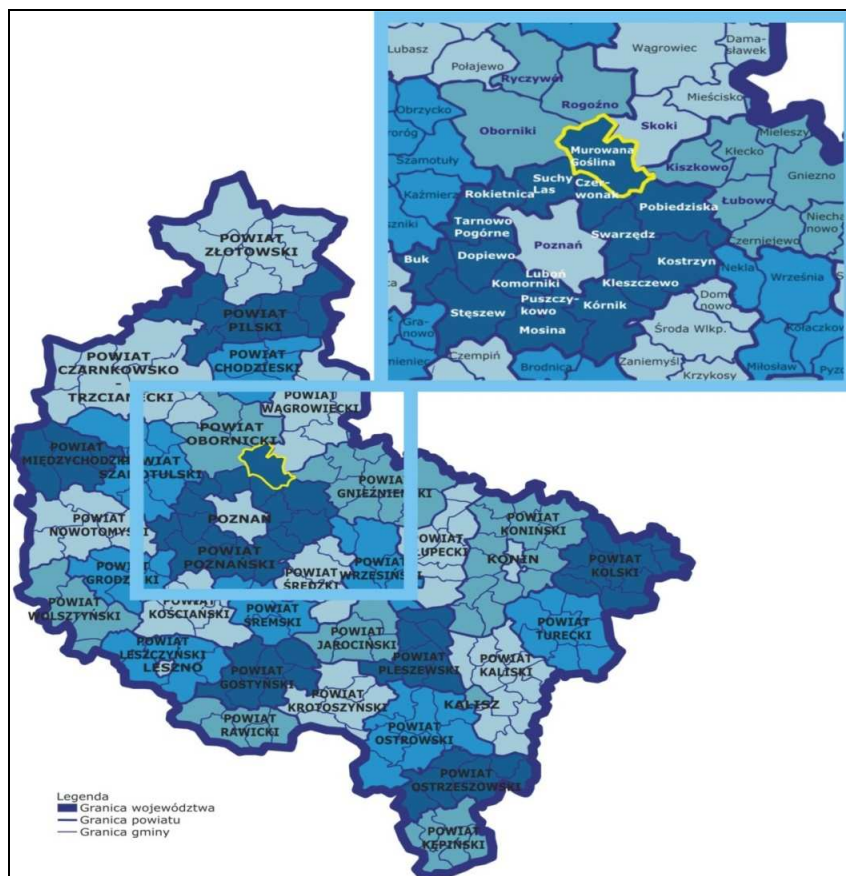
Działania rewitalizacyjne w Murowanej Goślinie skupiają się w wyznaczonym obszarze problemowym miasta - Śródmieściu oraz obejmują projekty komplementarne wpływające na ożywienie społeczne i gospodarcze miasta. Prowadzą do przywrócenia funkcji Śródmieścia jako centrum miasta. Analiza ma charakter strategiczny w kontekście planowanych w Murowanej Goślinie działań rewitalizacyjnych. W rozdziale przedstawiona jest ocena Murowanej Gośliny pod kątem ww. zagadnień, ze zwróceniem szczególnej uwagi na wyznaczony obszar rewitalizacji.

I.1. Sfera zagospodarowania przestrzennego

W ramach omówienia zagospodarowania przestrzennego miasta Murowana Goślina zostaną omówione kwestie: położenia geograficznego, zagospodarowania przestrzennego, struktury komunikacyjnej, infrastruktury technicznej, ochrony środowiska, ładu przestrzennego, mieszkalnictwa, edukacji i sportu, zagadnienia związane z ochroną dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz turystyką.

I.1.1. Charakterystyka położenia geograficznego

Miasto Murowana Goślina położone jest w środkowej części województwa Wielkopolskiego, na północnych obrzeżach Powiatu Poznańskiego, w odległości około 20 km od centrum Poznania. Graniczy z gminami: Skoki, Kiszkowo, Pobiedziska, Czerwonak, Suchy Las, Oborniki i Rogoźno. Zajmuje powierzchnię 718 ha, zamieszkaną przez 10 tys. mieszkańców. Położenie gminy na tle województwa i gmin ościennych obrazuje rys. 1.

Rys. 1. Lokalizacja gminy Murowana Goślina

Źródło: Raport o stanie gminy 2009

Korzystne położenie w aglomeracji poznańskiej, atrakcyjność turystyczna rejonu, dobra komunikacja poprzez drogę wojewódzką nr 196 oraz obwodnica miasta, a także wdrażana modernizacja linii kolejowej nr 356 Poznań – Wągrowiec – Gołańcz z nowoczesnym węzłem przesiadkowym na terenie miasta, ma istotne znaczenie dla kierunków rozwoju Murowanej Gośliny. W odległości ok. 18 km od miasta przebiega droga krajowa nr 11 Wrocław – Koszalin, ok. 25 km na południe w Poznaniu przebiega autostrada A2 Świecko – Poznań - Warszawa. Najbliższy port lotniczy Ławica zlokalizowany jest również w Poznaniu, w odległości ok. 25 km.

I.1.2. Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta

(źródło: studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Murowana Goślina 2009, opracowanie własne)

Elementami krystalizującymi plan miasta jest Rynek i główna ulica o kierunku północ-południe. Decydowały one w przeszłości o organizacji życia społecznego w mieście, a także racjonalnym rozwoju miasta. Ich oddziaływanie trwa nadal w czasie i przestrzeni. Historycznie, w oparciu o Rynek rozpoczęła się planowana zabudowa terenów do niego przyległych. Jednak ze względu na złe warunki fizjograficzne (cieki wodne, tereny podmokłe), a następnie pożary i upadek miasta, nie nastąpiło wypełnienie terenów

znajdujących się w polu grawitacji Rynku. Tereny te do dziś nie uzyskały skończonej formy urbanistycznej i nie stworzyły oczekiwanego ładu przestrzennego. Zabudowa postępowała w kierunku północnym, a później południowym. Od czasu intensyfikacji rozwoju komunikacji i transportu, główna ulica miasta straciła swój charakter strefy o dużym znaczeniu społecznym dla miasta i stanowi odtąd linię tranzytową o wysokim stopniu uciążliwości i zagrożenia.

Od wyrównanej, w charakterze tradycyjnej, zabudowy miejskiej wyróżniają się dwa rejony: rejon zabudowy wielomieszkaniowej przy stacji kolejowej oraz rejon Zielonych Wzgórz. Pierwszy – zespół przypadkowo zestawionych budynków pięciokondygnacyjnych, wyraźnie zakłóca harmonię miasta ze względu na rodzaj stosowanej technologii, skalę budynków, dowolny, nie nawiązujący do istniejącego układu sposób ich usytuowania na planie. Rejon Zielonych Wzgórz jest osiedlem mieszkaniowym, gdzie w planie założono jego samowystarczalność pod względem wyposażenia w handel i usługi. Osiedle zostało zaprojektowane na bazie nowego elementu krystalizującego plan rynku, w formie niezależnego i odrębnego miasteczka. Nie przewidziano wyraźnego połączenia obu rynków – starego i nowego – elementem liniowym o zdecydowanym wyrazie architektonicznym i jednoznacznym oddziaływaniu przestrzennym. Sytuację pogarszał fakt istnienia pasma granicznego między starą częścią miasta, a Zielonymi Wzgórzami w postaci rynny zarośniętego Jeziora Raduszyn. To pasmo graniczne stanowi w pewnym sensie, w świadomości mieszkańców, próg psychiczny i granicę współżycia dwóch grup społecznych: „starych” i „nowych” mieszkańców Murowanej Gośliny.

Zabudowa osiedla Zielona Wzgórze, pod względem technologii i wyrazu architektonicznego odstaje zdecydowanie od tradycyjnych form budowania w mieście. Ze względu na usytuowanie w eksponowanym miejscu – przy wjeździe do miasta od strony Poznania – jest elementem bardzo czytelnym i stanowi nienawiazującą do specyfiki lokalnej wizytówkę Murowanej Gośliny. Brak jednoznacznych powiązań między starym a nowym wyrazem architektonicznym, powoduje, że procesy integracyjne między nimi następują bardzo wolno.

W rejonie śródmieścia, wokół Rynku dominuje zwarta zabudowa wielorodzinna. Pozostałe tereny stanowią rejony o zabudowie jednorodzinnej. W mieście istnieje rozproszenie przemysłu (rzemiosła) wśród zabudowy mieszkaniowej bez wytworzenia monostruktur funkcjonalnych. Poza wspomnianą rynną Jeziora Raduszyn, przecinającą miasto po stronie południowej, zagospodarowaną przestrzeń miasta wytyczają dwie wyraźnie zaznaczające się linie graniczne – od zachodu rzeka Trojanka, od wschodu – linia kolejowa.

Dominantami układu przestrzennego rewitalizowanego obszaru miasta w skali architektonicznej i urbanistycznej są kościoły, założenie parkowe, Rynek z przyległymi kwartałami zabudowy oraz zespół bloków 5 kondygnacyjnych przy stacji kolejowej.

I.1.3. Identyfikacja problemów w sferze zagospodarowania przestrzennego

(źródło: opracowanie własne)

Obecnie, największym problemem Murowanej Gośliny jest degradacja historycznego centrum miasta przy jednoczesnym rozwoju nowych terenów mieszkaniowych w innych częściach miasta oraz rozlewaniu się rozproszonej zabudowy na terenach wiejskich. W mieście Murowana Goślina można wydzielić dwie strefy funkcjonalno-przestrzenne oddzielone pasem zieleni naturalnej: wokół rzeki Trojanki i byłego zbiornika jeziora Raduszyńskiego. Pierwsza strefa obejmuje część tradycyjnej tkanki miejskiej z historycznym założeniem rynkowym i tradycyjną zabudową pierzejową. Drugą stanowi współczesna zabudowa osiedla Zielone Wzgórze z budynkami wielorodzinnymi, która wykształciła funkcje centro-twórcze (handlowe, usługowe). Mniejsza liczba mieszkańców oraz konkurencja oferty placówek usługowych, zlokalizowanych w nowej części miasta, prowadzi do wyludnienia i degradacji strefy historycznej miasta.

Murowana Goślina nie ustrzegła się przed współczesnym problemem degradacji części śródmiejskiej. W kręgach ekspertów dominuje pogląd, iż podjęcie wysiłku na rzecz ustabilizowania i odnowy śródmieść jest poważnym, nowym wyzwaniem dla władz miejskich "starej" i "nowej" Europy na nadchodzące dziesięciolecia. Degradacja historycznych śródmieść, które z wielu różnych przyczyn stały się coraz bardziej uciążliwe do zamieszkiwania, pracy i wypoczynku, cechuje wiele europejskich miast i wciąż jeszcze się nasila. Jedną ze znaczących przyczyn jest wyludnianie się centralnych części miast, spowodowane starzeniem się populacji. Zjawisko to, powszechne w Europie, dotknęło również Murowaną Goślinę ze względu na brak w tym rejonie podaży atrakcyjnych, nowych mieszkań dla osób zakładających rodziny. Pogłębiająca się niewłaściwa struktura wiekowa mieszkańców oraz brak młodej generacji stawia pod znakiem zapytania dalszy rozwój Śródmieścia w Murowanej Goślinie. W obszarze Śródmieścia, degradacja zabudowy i przestrzeni publicznych skumulowała się z wszelkimi nierozwiązanymi problemami społecznymi i ekonomicznymi oraz z uciążliwościami środowiska. Śródmieście, będące sercem i wizytówką miasta, podupada, tracąc znaczenie, atrakcyjność, a także tradycyjne funkcje i charakter „dzielnic” mieszkaniowej. O tożsamości, a nawet unikalności przesądza historyczna tkanka urbanistyczna Śródmieścia, tymczasem często pod znakiem zapytania stoi jej stan techniczny i historyczny wystrój.

Sposób rozwiązywania tych problemów prezentuje jedna z najnowszych europejskich koncepcji odnowy miast – reurbanizacja, której idea została przyjęta w programie rewitalizacji miasta, w projekcie urbanistycznego wypełnienia i odnowienia śródmiejskiego kwartału Murowanej Gośliny.

I.1.4. Struktura komunikacyjna

(źródło: Raport o stanie gminy 2009, dane UMIG)

Na terenie miasta Murowana Goślina w skład sieci komunikacyjnej wchodzi drogi oraz jednotorowa linia kolejowa. Ruch samochodowy i autobusowy odbywa się po drogach wojewódzkich, powiatowych i gminnych. Wykaz dróg wraz z długościami w kilometrach na terenie miasta przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Podstawowe dane dotyczące sieci dróg na terenie miasta Murowana Goślina stan na koniec 2009 roku

L.p.	Kategoria drogi	Łączna długość w [km]	Udział w %
1	Długość dróg gminnych	32,890	82,9
2	Długość dróg powiatowych	3,755	9,5
3	Długość dróg wojewódzkich	3,011	7,6
	Razem	39,656	100,0
4	Długość ścieżek rowerowych	6,200	Brak danych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UMIG

Ulice zaliczane do kategorii dróg gminnych z podziałem na rodzaj nawierzchni (stan na dzień 31.12.2009r.)

- nawierzchnie bitumiczne .. 13,38 km
- nawierzchnie z kostki 5,28 km
- nawierzchnie gruntowe 14,23 km

Na koniec 2009 r. transport zbiorowy, koordynowany przez Urząd Miasta i Gminy obsługiwany był przez pięć linii autobusowych. Linie 341 (dawniej 111) i 348 (dawniej 188) zapewniały komunikację z Poznaniem, natomiast linie 390, 395 i 399 komunikację wewnątrzgminną, która łączyła miasto z poszczególnymi wioskami: Białęgi, Białężyn, Nieszawa, Uchorowo, Rakownia, Kamińsko, Pławno, Trojanowo, Wojnowo i Długa Goślina. Zwiększenie zapotrzebowania na transport spowodowało dodanie szóstej linii autobusowej kursującej Murowaną Gośliną a Bolechowem, która zapewnia młodzieży dojazd do szkoły. Liczbę linii, kursów oraz średni czas przejazdu przedstawia tabela 2. Ułatwieniem korzystania z komunikacji gminnej jest wprowadzona od grudnia 2008 roku możliwość pobierania z sieci internetowej rozkładów jazdy linii 341 i 348.

Zbiorowe połączenie z Poznaniem zapewniały także Polskie Koleje Państwowe Przewozy Regionalne. Na koniec 2009 roku kursowało 9 połączeń na trasie Murowana Goślina – Poznań, ze średnim czasem przejazdu około 40 min. W zakresie komunikacji kolejowej rok 2011 przyniósł realizację modernizacji linii kolejowej Poznań – Wągrowiec. Pierwsza połowa roku poświęcona została na realizację prac projektowych. Same prace budowlane związane z przebudową układu torowego realizowano od czerwca do początku grudnia i w tym okresie

linia kolejowa była zamknięta. Na koniec 2011 roku dziennie odbywało się do 22 połączeń na trasie Wągrowiec - Murowana Goślina – Poznań, ze średnim czasem przejazdu około 40 min. Po przywróceniu ruchu na trasie trwały prace związane z budową przystanków, robót wzdłuż linii kolejowej, automatyki i zagospodarowania otoczenia. Zakończenie wszystkich prac przewidzianych w ramach projektu przewidziane jest na początek 2013 r. Połączenie nie tylko z Poznaniem, ale także z bardziej oddalonymi miejscowościami zapewnione były również za pośrednictwem PKS i KSK (tabela 2).

Tabela 2. Transport zbiorowy Murowana Goślina – Poznań oraz wewnątrzgminny

Nazwa środka transportu (nr linii)	Trasa przejazdu	Dni robocze		Soboty niedziele i święta	
		Liczba kursów dziennie [szt.]	Średni czas przejazdu [min]	Liczba kursów dziennie [szt.]	Średni czas przejazdu [min]
Transport autobusowy wewnątrzgminny					
390	Murowana Goślina – Białęgi Białężyn – Nieszawa - Białężyń – Uchorowo	4	37	2	27
	Uchorowo – Białężyń – Nieszawa – Białężyń – Białęgi – Murowana Goślina	4	36	2	26
395	Murowana Goślina – Rakownia – Kamińsko – Pławno	3	27	2	27
	Pławno – Kamińsko – Rakownia – Murowana Goślina	3	28	2	25
395 bis	Murowana Goślina - Bolechowo	1	12	-	-
399	Murowana Goślina – Trojanowo – Wojnowo – Długa Goślina	4	30	2	29
	Długa Goślina – Wojnowo - Trojanowo – Murowana Goślina	4	31	2	28
Transport autobusowy poza granice gminy					
341	Przebędowo – Murowana Goślina – Bolechowo Osiedle – Owińska – Miękowo – Czerwonak – Koziegłowy – Poznań	25	50 (41-60)	11	41 (35 -43)
	Poznań– Koziegłowy- Czerwonak – Miękowo – Owińska – Bolechowo Osiedle – Murowana Goślina – Przebędowo	25	51 (37 - 60)	11	40
348	Przebędowo – Murowana Goślina – Bolechowo Osiedle – Promnice – Biedrusko – Poznań	12	39 (36 - 44)	6	36
	Poznań – Biedrusko – Promnice – Bolechowo Osiedle – Murowana Goślina – Przebędowo	12	40 (37-45)	6	37
PKS i KSK *	Murowana Goślina - Chodzież	2	80	0	0
	Murowana Goślina - Grudziądz	1	225	1	225
	Murowana Goślina – Nakło nad Notecią	1	106	1	106
	Murowana Goślina - Piła	2	120	-	-
	Murowana Goślina - Poznań	21	38	11	38
	Murowana Goślina - Rogoźno	5	33	2	33
	Murowana Goślina - Skoki	14	21	6	21
	Murowana Goślina - Szubin	2	96	12	96
	Murowana Goślina - Wągrowiec	16	52	9	52
Transport kolejowy					
PKP	Murowana Goślina - Wągrowiec	11	37	8	37
	Wągrowiec – Murowana Goślina	11	37	6-9	37
	Murowana Goślina - Poznań	11	37	6-9	42
	Poznań - Murowana Goślina	11	37	8	42

Źródło: Raport o stanie gminy 2011

I.1.5. Infrastruktura techniczna

(Źródło: Raport o stanie gminy 2009, Plan gospodarki odpadami w gminie, GUS)

Uzbrojenie terenów w infrastrukturę techniczną stanowi o standardzie miejsca zamieszkania oraz wpływa na rozwój gospodarczy i społeczny miasta. Elementy infrastruktury technicznej to: wodociągi, sieciowa kanalizacja sanitarna, sieć gazowa, sieć teletechniczna oraz drogi gminne.

Na terenie gminy Murowana Goślina, zadania własne gminy w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzenia ścieków realizuje AQUANET S.A. z siedzibą w Poznaniu. Zgodnie z informacją przekazaną do GUS na koniec 2009 r., łączna długość sieci wodociągowej na terenie miasta wynosiła 32,7 km. Wodociąg miejski pokrywa obecnie zapotrzebowanie mieszkańców w 97,8%.

Na koniec 2009 r. długość kanalizacji sanitarnej na terenie miasta wynosiła 24,4 km, do której podłączone było 776 sztuk przykanalików, co stanowiło 79,1% aktualnych potrzeb mieszkańców. W grudniu 2009 r. oddano do eksploatacji odcinek kanalizacji sanitarnej w ulicy Polnej oraz ulicach: Starczanowskiej, Cichej, Jodłowej, Na Stoku, Rogozińskiej o łącznej długości 3,5 km. Gmina Murowana Goślina nie posiada na swoim terenie zbiorczej oczyszczalni ścieków, korzystają z instalacji w Szlachęcinie zlokalizowanej na terenie gminy Czerwonak.

Obrotem, przesyłaniem i dystrybucją energii elektrycznej na omawianym terenie zajmuje się ENEA Operator S.A. Grupą odbiorców charakteryzujących się największym zużyciem energii elektrycznej w Murowanej Goślinie są odbiorcy przemysłowi, a w następnej kolejności mieszkalnictwo. Zgodnie z oceną stanu systemów energetycznych zapisaną w projekcie Studium uwarunkowań, system elektroenergetyczny zaspokaja potrzeby wszystkich dotychczasowych odbiorców energii elektrycznej i jest on dobrze skonfigurowany. W wyżej wymienionym dokumencie uznano stan techniczny urządzeń jako dobry i pozwalający na zwiększenie liczby odbiorców stosujących ogrzewanie elektryczne.

Koncesję na obrót gazem i zarządzanie systemem rozdzielczych sieci gazowych na terenie Gminy Murowana Goślina posiada Wielkopolska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu. Na koniec 2009 r. Murowana Goślina zasilana była gazem ziemnym grupy E (GZ-50) poprzez stację redukcyjno – pomiarową IO o przepustowości $Q=3.000 \text{ m}^3/\text{h}$ zlokalizowaną na terenie miasta Murowana Goślina. Na wyżej wymienionym obszarze znajdowały się dwie sieciowe stacje gazowe II₀ oraz cztery stacje II₀ dla odbioru przemysłowego. Dodatkowo przez teren gminy przebiegał gazociąg tranzytowy relacji Jamał – Europa o średnicy nominalnej DN 1400.

Na obszarze Miasta Murowana Goślina od lipca 2013 roku zgodnie z wejściem nowej ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminach funkcjonuje zorganizowany system gospodarki

odpadami komunalnymi realizowany przez Związek Międzygminny Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej. System gospodarki odpadami komunalnymi ograniczony jest do zbierania odpadów komunalnych gromadzonych selektywnie i nieselektywnie. Odpady zbierane nieselektywnie kierowane są do unieszkodliwiania na składowisku odpadów w miejscowości Białęgi, zaś odpady zbierane selektywnie przekazywane do odzysku i recyklingu. Zbieranie odpadów komunalnych gromadzonych nieselektywnie prowadzone jest metodą „odbioru bezpośredniego” oraz metodą „donoszenia”. Na terenie miasta i gminy funkcjonuje odrębny system selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych. Odpady te zbierane są okresowo zgodnie z harmonogramem zbiórki.

I.1.6. Obiekty i granice stref ochrony konserwatorskiej

(Źródło: Program opieki nad zabytkami)

Historyczny układ urbanistyczny miasta Murowana Goślina został wpisany do rejestru zabytków województwa wielkopolskiego decyzją z dnia 4 grudnia 2006 r. pod nr 410/Wlkp/A i decyzją z dnia 12 lutego 2007 r. o zmianie decyzji. Obszar objęty decyzją i zawarty między wyznaczonymi w niej granicami jest terenem ukształtowanym w średniowieczu z elementami rozwiniętymi w następnych stuleciach, szczególnie w XVIII, XIX i na początku XX wieku oraz w okresie dwudziestolecia międzywojennego. Teren ten objęty jest ścisłą ochroną konserwatorską ze względu na nasycenie elementami przestrzeni historycznej miasta.

Rys. 2 Historyczny układ urbanistyczny miasta

Źródło: Raport o stanie gminy 2011

Miasto Murowana Goślina bogate jest w obiekty zabytkowe o szczególnie cennej historycznej architekturze, uznanej za dziedzictwo kulturowe kraju. Należy podkreślić dobry stan zachowania poszczególnych elementów układu przestrzennego, takich jak: kwadratowy Rynek, przez który po przekątnej przechodzi główny trakt komunikacyjny tworząc rdzeń układu urbanistycznego miasta, rozplanowanie ulic wraz z historyczną linią zabudowy (ul. Rogozińska), podział działek w centrum miasta, architektura sakralna (kościół pw. Św. Jakuba, dom parafialny i plebania przy pl. Powstańców Wlkp., klasycystyczny zbór pw. Św. Ducha,), architektura obiektów użyteczności publicznej (neogotycki budynek szkoły podstawowej) i mieszkalnych (malownicza zabudowa willowa wzdłuż ul. Poznańskiej i ul. Szkolnej, założenie rezydencjonalne wzdłuż ul. Kochanowskiego).

Na dzień sporządzania niniejszego opracowania do rejestru zabytków nieruchomości województwa Wielkopolskiego, znajdujących się na terenie miasta Murowana Goślina wpisano następujące obiekty:

- pałac w Murowanej Goślinie wzniesiony w 1841 r. dla Winterfeldów, przebudowany w II poł. XIX w. - nr rej. 1093/A, data rej. 1970 r.
- park w Murowanej Goślinie założony w XIX w. - , nr rej. 1586/A, data rej. 1974 r.

- kościół poewangelicki zbudowany w latach 1784 – 1803, odnowiony w 1860 r., stanowiący przykład architektury klasycystycznej – nr rej. 1173/A, data rej. 1970 r.
- kościół parafialny pw. Św. Jakuba, powstały w XIV w. (Nawa XV/XVI w., Prezbiterium 1717 r.) – nr rej. 2393/A, data rej. 1932 r.
- dom mieszkalny położony w Murowanej Goślinie przy Rynku, Pl. Powstańców Wlkp. 22 będący zabytkiem budownictwa drewnianego (ryglówka) z II poł. XVIII w. – nr rej. 2529/A, data rej. 1956 r.

Cenny zasób miasta tworzą również zabytki ruchome posiadające wpis do rejestru zabytków tj.:

- kapliczka grobowa (krypta) rodziny Tewszewskich wraz z otaczającym ją płotkiem w formie kutej kraty. Kapliczka została wzniesiona w 1841 r. i stanowi dobry przykład cmentarnej architektury klasycystycznej – nr rej. 385/B, data rej. 1976 r.
- dwa nagrobki na cmentarzu parafii p.w. Św. Jakuba w Murowanej Goślinie (nagrobek sygn. S. Michalski z Poznania – modlący się anioł ze sztucznego kamienia,
- nagrobek rodziny Bartsch Kosickich i Jezierskich powstałe ok. 1910 r. – nr rej. 388/B, data rej. 1977 r.,

Na terenie miasta Murowana Goślina zidentyfikowano cztery historyczne układy zagospodarowania przestrzeni:

- historyczny układ urbanistyczny miasta – nr rej. 410/Wlkp/A, data rej. 2006 r.
- cmentarz parafialny rzymsko – katolicki, powstały ok. poł. XIX w.
- cmentarz Ewangelicki z I poł. XIX w. z kaplicami i mauzoleami, czytelnym układem kompozycyjnym oraz piękną szeroką aleją
- miejsce po cmentarzu żydowskim (kirkucie), powstanie datowane na XIX w.

Opisując cenne pod względem konserwatorskim obszary na terenie miasta Murowana Goślina nie sposób nie wspomnieć o pomnikach przyrody. Na opisywanym terenie występują następujące pomniki przyrody:

- dąb szypułkowy (obwód 335 cm) – nr rej 243
- dąb szypułkowy (obwód 380 cm) – nr rej. 390
- cis w parku (obwód 240 cm, wys. 1,3 m) – nr rej 650/132
- aleja 18 wiązków pospolitych i 2 kasztanowców pospolitych
- wiąz pospolity (obwód 247 cm)
- wiąz pospolity (obwód 245 cm)
- wiąz pospolity (obwód 283 cm)
- wiąz pospolity (obwód 316 cm)
- wiąz pospolity (obwód 270 cm)
- wiąz pospolity (obwód 247 cm)
- grusza pospolita (obwód 200 cm).

Stan zachowania zabytków ruchomych i nieruchomych w mieście Murowana Goślina w skali pięciostopniowej waha się pomiędzy trzy – dostatecznym, a cztery – dobrym. Większość obiektów objętych ochroną konserwatorską nie wymaga gruntownych prac remontowych, a jedynie drobnych napraw lub remontu zabezpieczającego. Dla potrzeb realizacji programu rewitalizacji obszaru Staromiejskiego dokonano wstępnej inwentaryzacji struktury własności obiektów znajdujących się w centrum Miasta. Struktura własnościowa wskazuje na ewidentną przewagę budynków prywatnych.

Kierunki działań dla realizacji gminnego Programu Opieki nad Zabytkami, wymusiły na organach gminy sporządzenie gminnej ewidencji zabytków nieruchomych w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych objętych wojewódzką ewidencją zabytków. Przedmiotowe opracowanie m.in. wskazało na przewagę w znacznym stopniu budynków prywatnych nad budynkami będącymi we władaniu samorządu czy Skarbu Państwa. Wobec powyższego możliwość bezpośredniego sprawowania opieki nad tymi zabytkami, a co za tym idzie, oddziaływanie na sposób ich użytkowania jest ograniczone.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta i Gminy Murowana Goślina podjęty uchwałą Nr XIX/178/2008 RM w Murowanej Goślinie z dnia 23 czerwca 2008 r., za istotne zagrożenie dla układu i wnętrza urbanistycznego miasta Murowana Goślina uznał interwencję właścicieli zabytków, polegającą na wymianie oryginalnych drewnianych stolarek okiennych i drzwiowych, ceramicznego pokrycia dachowego, pozbawienie budynków ich pierwotnych dekoracji architektonicznych. Zagrożenia te związane są nie tylko z wymianą stolarek okiennych i drzwiowych, ale także z nieprawidłowym powiększaniem otworów okiennych bądź ich zamurowaniem, a także prowadzonymi bez uzyskania właściwych uzgodnień rozbudowami obiektów zabytkowych. Kolejnym równie ważnym problemem jest niedoinwestowanie. Liczne, prywatne kamienice mieszkalne charakteryzują się zniszczoną stolarką okienną i drzwiową, zapadającymi się dachami, mało efektywnymi i uciążliwymi dla środowiska systemami grzewczymi oraz brakiem dociepleń budynków. Wyżej wymienione problemy, kierują uwagę na konieczność szukania skutecznych rozwiązań, w kontekście realizacji planów rewitalizacji. Zastosowanie trafnych rozwiązań zadecyduje o zwiększeniu atrakcyjności przestrzeni i polepszeniu warunków życia mieszkańców.

Ważnym aspektem zagospodarowania przestrzeni i odświeżenia funkcji obiektów zlokalizowanych na przedmiotowym terenie są inwestycje komercyjne (usługowe, handlowe) prywatnych podmiotów, na potrzeby których wielokrotnie wykorzystuje się części parterowe budynków. W podejmowanych działaniach z jednej strony dostrzec można korzyść ekonomiczną, ponieważ gwarantują dobry stan techniczny i efektywne wykorzystanie budynków objętych ochroną konserwatorską. Z drugiej jednak strony, niszczą historyczne układy przestrzenne, osie widokowe oraz estetykę starego miasta. Przykładem mogą być stawiane pylony reklamowe, powiększanie okien wystawowych, zastosowanie nowoczesnej iluminacji. Innym destrukcyjnym działaniem jest interwencja w elewację tak istotną, dla zachowania walorów zabytkowych budynków poprzez zastosowanie niehistorycznej

faktury tynków, zróżnicowanie witryn bądź kompozycji kolorystycznej daleko odbiegającej od pierwotnego wzorca.

Reasumując, istniejące obiekty zabytkowe zlokalizowane w ścisłej ochronie konserwatorskiej na terenie miasta Murowana Goślina, a w szczególności te położone w historycznym centrum miasta wymagają zdecydowanych kroków zmierzających do uporządkowania i dostosowania do historycznej kompozycji urbanistycznej w zakresie: sytuacji, skali, bryły, podziałów architektonicznych, proporcji powierzchni muru i otworów.

I.1.7. System oraz uwarunkowania przyrodnicze miasta

(Źródło: Opracowanie własne UMiG)

Miasto Murowana Goślina charakteryzuje urozmaicona rzeźba terenu, wpływająca bezpośrednio na uwarunkowania przyrodnicze miasta. Duże znaczenie dla układu przestrzennego oraz rozwoju Murowanej Gośliny ma położenie historycznej części miasta oraz osiedla Zielone Wzgórza na wzniesieniach terenu rozdzielonych rynną zarastającego jeziora Raduszyńskiego. Stanowi ona naturalną barierę rozwojową i granicę pomiędzy tymi dwoma jednostkami urbanistycznymi. Na terenie miasta występuje krzyżowy układ korytarzy ekologicznych w postaci dolin rzecznych i terenów podmokłych. W osi północ-południe miasto dzieli dolina rzeki Trojanki, natomiast w osi wschód-zachód rozdziela miasto rozległa dolina zarastającego jeziora Raduszyńskiego wraz z jego dopływem – Strugą Goślińską.

Tereny zielone, poza wspomnianymi korytarzami ekologicznymi, reprezentowane są przez:

- zieleń parkową
- zieleń cmentarną oraz przycmentarną
- zieleńce i zieleń przydrożną

I.1.8. Charakterystyka przestrzeni publicznych miasta

(Źródło: Opracowanie własne UMiG)

Na III Kongresie Urbanistyki Polskiej w dniach 4-5 września 2009 r. w Poznaniu uchwalono Kartę Przestrzeni Publicznej. Definiuje ona pojęcie przestrzeni publicznej w następujący sposób: *„Rozumiemy ją, jako dobro wspólnie użytkowane, celowo kształtowane przez człowieka, zgodnie ze społecznymi zasadami i wartościami – służące zaspokojeniu potrzeb społeczności lokalnych i ponadlokalnych. O publicznym charakterze przestrzeni decyduje zbiorowy sposób jej użytkowania”.*

Na terenie Murowanej Gośliny wyznaczyć można następujące obszary o charakterze przestrzeni publicznych w historycznej części miasta:

- - Plac Powstańców Wielkopolskich (dawny rynek)
- - kompleks parkowo – pałacowy przy ul. Mściszewskiej
- - rejon dworca kolejowego

- - obszar zarastającego Jeziora Raduszyńskiego

Na terenie osiedla Zielone Wzgórze istnieje jeszcze jeden obszar przestrzeni publicznej o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym – Nowy Rynek. Posiada on silne właściwości centro twórcze, a w jego otoczeniu zauważalna jest intensywna kumulacja usług, handlu i aktywności społecznej oraz kulturalnej.

Omawiając przestrzeń publiczną miasta, a w szczególności przestrzeń publiczną obszaru rewitalizacji, nie sposób nie zwrócić uwagi na rozprzestrzeniające się różnego rodzaju nośniki reklamowe, które niszczą wizualność miasta i jego charakter. W sferze reklamy wizualnej, Murowana Goślina poszła niestety w ślady poznańskich ulic, których wizerunek poddawany jest ostrej krytyce nie tylko plastyków i architektów, ale również samych mieszkańców. Problem występowania nośników reklam w przestrzeni publicznej Murowanej Gośliny staje się coraz bardziej poważny. Poprzez swoją masowość i nieograniczoność oddziaływania, reklama zawłaszcza przestrzeń publiczną do swoich całkowicie partykularnych celów niszcząc tę przestrzeń chaosem lokalizacji oraz tandetną technologią tablic reklamowych i billboardów. Doprowadza to do braku czytelności lokalnej przestrzeni unifikując ją w negatywnym sensie z podobnymi o niskiej kulturze i estetyce. Rewitalizacja miasta wniesie do przestrzeni publicznej wartościowe rzeczy i poprawi jej funkcjonalność. Ważne jest, aby w toku eksploatacji przestrzeni publicznej, nie dochodziło do samowolnej aktywności jej użytkowników poprzez montaż dowolnych w kształcie i kolorze nośników reklam. W kontekście zastosowania technologii LED do wielkoformatowych ekranowych billboardów, staraniem samorządu i lokalnej społeczności nie powinno dopuścić się, aby przestrzeń publiczną zdominowały agresywne, świetlne animacje reklamowe. Poprawa atrakcyjności przestrzeni miasta w mniejszym stopniu zależy od jakości materiałów wykończeniowych stosowanych do renowacji chodników, czy fasad budynków, co na znacznym ograniczeniu nośników reklam, które przestrzeń tę niszczą. W tym aspekcie rewitalizacji miasta, istotne jest zgodne współdziałanie wszystkich użytkowników przestrzeni publicznej. Tylko w taki sposób, skoordynowany i restrykcyjny z konieczności, możliwe będzie wpłynięcie na sposób i styl zachowań społecznych we wspólnym gospodarowaniu przestrzenią publiczną poddawaną rewitalizacji.

I.1.9. Analiza zasobów rekreacyjno-turystycznych i możliwości rozwoju turystyki

(Źródło: Opracowanie własne UMiG)

Murowana Goślina to miasto dynamiczne, nowoczesne, o ponad sześćsetletniej historii, które nie zapomina o rodowych mieszkańcach, rzemieślniczych tradycjach i konieczności pielęgnowania wartości kulturowych jako wyróżniających ją spośród innych miast aglomeracji poznańskiej. Podzielona na dwie części: historyczną i nową, dwubiegunowa tkanka miejska łączy tradycję z nowoczesnością.

Cel ten przyświeca również działaniom podejmowanym przez władze lokalne i miejscowy Ośrodek Kultury. Bogata oferta wydarzeń kulturalnych i sportowych aktywizuje mieszkańców, a tym samym niweluje podziały społeczne, buduje pozytywny klimat do zamieszkania, zainwestowania i odpoczynku w myśl hasła promującego gminę - „adres marzeń”. Oferta wydarzeń kulturalnych i sportowych stanowi ponadto atrakcję dla osób zamieszkałych poza Murowana Goślina.

Część imprez odbywa się w centrum, w tym największy z nich – Jarmark św. Jakuba. Raz w roku - w terminie bliskim „imieninom” patrona tutejszej parafii pw. Św. Jakuba Apostoła, czyli 25 lipca - centrum przywdziewa kostium tematyczny i zamienia się w jedno wielkie targowisko. W zależności od tematyki jarmarku, która co roku jest inna – Rynek przeobraża się bądź to w wielki cygański obóz, średniowieczną osadę, spowija w wojenne klimaty, czy klimaty sielskie. Licznie targujący rzemieślnicy prezentują wyroby rękodzielnicze. Występy lokalnych zespołów artystycznych zachęcają do zabawy. Apel organizatorów by i mieszkańcy przebrali się tego dnia w stroje z epoki spotyka się z odzewem, co stanowi dla gości z zewnątrz dodatkową atrakcję.

Kulminacją Jarmarku, stanowiącego swoisty odpowiednik organizowanych w innych gminach – dni miasta czy gminy - stanowi widowisko plenerowe „Dzieje Murowanej Gośliny” czyli z dużym rozmachem zorganizowane przedstawienie prezentujące historię miasta na przełomie dziejów, okraszone niepowtarzalnym pokazem fajerwerków, muzyką, tańcem ale przede wszystkim zaangażowaniem ponad 200 aktorów amatorów będących mieszkańcami gminy Murowana Goślina. Jako scenerię dla widowiska wybrano zabytkowy kościół Św. Ducha. Ta poewangelicka, zbudowana w latach 1784-1803 świątynia, wzniesiona na planie koła przykryta kopułą, z zastosowaniem kolumnad i z oszczędnymi zdobieniami stanowi typowy przykład architektury klasycystycznej. Dla widowiska, wpisanego w Strategię Miasta i Gminy Murowana Goślina na lata 2010-2020 ta naturalna scenografia jest doskonałym elementem budowy tożsamości mieszkańców z miejscem i historią.

Na wrzesień 2013 roku zaplanowano kolejną edycję widowiska plenerowego, które tym razem odbędzie się na terenie tzw. starego probostwa – jest to obszar znajdujący się w południowo-zachodniej części miasta, tuż za torami kolejowymi. W tym samym miejscu planowana jest budowa parku historycznego, która w zależności od pozyskanych środków zewnętrznych planowana jest na lata 2016-2018.

Miasto jest również areną wydarzeń sportowych. W 2010 roku już po raz piąty odbywa się MTB Marathon – impreza o charakterze ogólnopolskim, która corocznie przyciąga prawie tysiąc uczestników. Start i meta usytuowane są na Nowym Rynku osiedla Zielone Wzgórze. Barwnej i licznej grupie rowerzystów towarzyszą setki kibicujących. Inną ogólnopolską imprezą sportową odbywającą się w sercu miasta są Mistrzostwa Weteranów w Półmaratonie.. Wśród zawodników jest zawsze wierne grono amatorów biegania rodowodem z Murowanej Gośliny.

Miejszem wszystkich uroczystości o charakterze patriotycznym jest centrum miasta. Stanowiący centralny punkt placu pomnik, poświęcony Powstańcom Wielkopolskim z tablicą upamiętniającą wydarzenia katyńskie, jest miejscem pamięci, które kilka razy w roku zamienia się w miejsce oddawania szczególnych honorów. Mieszkańcy wspólnie z władzami miasta oddają hołd poległym w wojnach goślinianom.

Rola centrum jest więc w życiu miasta i jego mieszkańców niezwykle istotna. Współgranie w tym miejscu codziennego życia z odbywającymi się tu wydarzeniami stanowi o żywotności miasta, jego energii i niepowtarzalnej atmosferze.

Murowana Goślina stanowi miejsce startu wycieczek rowerowych do Puszczy Zielonki i lasów nadwarciańskich. Szlaki rowerowe w Puszczy Zielonka są dobrze opisane w przewodnikach i utrwaliły się już w świadomości osób ceniących sobie aktywny sposób weekendowego wypoczynku. W perspektywie lat, Murowana Goślina powinna zostać dobrze zorganizowaną bazą wypadową kwalifikowanej turystyki rowerowej z wypożyczalnią rowerów włącznie. Perspektywy rozwoju ruchu turystycznego w Murowanej Goślinie należy również łączyć z rozwijającą się dziedziną spływów kajakowych po Warcie i lokalizacją w bliskim sąsiedztwie miasta przystani kajakowej.

Murowana Goślina posiada potencjał turystyczny w zakresie form aktywnego wypoczynku. Potencjał ten wsparty infrastrukturą komunikacyjną, bazą noclegową i wyróżniającą się gastronomią sprawi, że z roku na rok miasto stawać się będzie coraz bardziej atrakcyjne dla turystów, inwestorów, ale przede wszystkim mieszkańców.

I.2. Sfera gospodarcza

Poniższa analiza sfery gospodarczej miasta pozwoliła sformułować wnioski dotyczących sytuacji społeczno gospodarczej miasta

I.2.1. Struktura działalności gospodarczej na terenie miasta i obszarów podlegających rewitalizacji. Analiza problemów oraz trendów i zmian

(Źródło: Opracowanie własne UMiG)

W latach (2000 – 2006) na terenie Murowanej Gośliny pod względem ilościowym dominowały firmy działające w branżach handlu oraz obsługi nieruchomości i usługami związanymi z prowadzeniem działalności gospodarczej. Największy udział w wielkości generowanych dochodów firm miały przetwórstwo przemysłowe oraz szeroko pojęty handel. Na przestrzeni lat 2000 – 2006 zaobserwowano wzrost znaczenia budownictwa, handlu, transportu, gospodarki magazynowej i łączności oraz obsługę nieruchomości, wynajmu i usług związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Zestawienie zmian w dochodach i grupach podatkowych w poszczególnych latach przedstawia tabela 3.

Tabela 3. Zestawienie danych dotyczących odsetka osób otrzymujących dochody w progach podatkowych w latach 2000-2006

Próg podatkowy	Obszar	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
I	POM	37	39	36	36	36	34	33
	PP	36	36	34	33	33	32	31
	Obszar Porównawczy	43	44	41	48	46	49	44
	MG	54	53	50	45	44	46	42
II	POM	19	19	20	21	20	19	20
	PP	14	15	16	17	16	14	15
	Obszar Porównawczy	13	16	17	16	14	13	15
	MG	16	18	17	18	17	18	19
III	POM	45	42	44	43	44	46	47
	PP	50	48	50	50	51	54	54
	Obszar Porównawczy	44	40	42	36	39	38	41
	MG	31	29	33	37	39	35	39

Źródło: opracowanie własne na podstawie Analizy potencjału rozwojowego gminy Murowana Goślina

W analizowanym okresie widoczne było zróżnicowanie branż w zależności od formy działalności. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą dominowały branże: handel hurtowy i detaliczny, obsługa nieruchomości, a dopiero w dalszej kolejności: przetwórstwo przemysłowe, budownictwo, ochrona zdrowia i pomoc społeczna. Wśród podmiotów - osób prawnych dominowała: obsługa nieruchomości, działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała oraz przetwórstwo przemysłowe. Dalsze miejsca zajmowały handel, rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo (tabela 4).

Tabela 4. Struktura procentowa osób pracujących na terenie gminy Murowana Goślina na koniec 2006 r. z uwzględnieniem PKD (w procentach)

KOD	Opis	2004			2005			2006		
		Ogółem	Osoby prawne	Osoby fizyczne	Ogółem	Osoby prawne	Osoby fizyczne	Ogółem	Osoby prawne	Osoby fizyczne
	Brak informacji o PKD	9	6	11	9	5	11	7	5	10
A	Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	4	8	2	4	9	1	4	6	2
B	Rybnictwo	-	-	-	-	-	-	-	-	-
C	Górnictwo	-	-	-	-	-	-	-	-	-
D	Przetwórstwo przemysłowe	10	11	9	11	12	9	11	14	9
E	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	-	-	-	-	-	-	-	-	-
F	Budownictwo	7	4	8	6	3	8	6	3	9
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli artykułów użytku osobistego i domowego	24	15	29	21	10	30	19	8	30
H	Hotele i restauracje	2	2	3	2	2	3	2	2	3
I	Transport, gospodarka magazynowa i łączność	3	2	3	3	2	4	3	2	4
J	Pośrednictwo finansowe	1	-	2	2	-	3	2	-	4
K	Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	20	23	18	23	31	17	26	38	16
M	Edukacja	2	2	2	2	2	3	2	2	3
N	Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	6	2	8	5	2	8	5	2	8
O	Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	13	26	4	11	22	3	12	21	3
SUMA		100	100	100	100	100	100	100	100	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie Analizy potencjału rozwojowego gminy Murowana Goślina

Zgodnie z zapisami Strategii, samorząd lokalny nie ma bezpośredniego wpływu na gospodarkę na terenie miasta i gminy. Narzędziami pośrednimi wpierającymi rozwój przedsiębiorczości i atrakcyjności inwestycyjnej gminy mają być: stworzenie inkubatora przedsiębiorczości/technologicznego oraz stworzenie stref aktywizacji gospodarczej przy ulicy Polnej oraz przy planowanej obwodnicy.

I.2.2. Główne branże działalności gospodarczej

(Źródło: Opracowanie własne UMIG)

Na koniec 2008 r., wg danych GUS, na terenie Miasta działało 1.626 podmiotów gospodarczych, z których zdecydowaną większość stanowił sektor prywatny (99%).

Wśród rodzajów prowadzonej działalności dominował handel (27%), budownictwo (19%) oraz przetwórstwo przemysłowe (14%). Jednocześnie zauważalna jest różnica pomiędzy rodzajami prowadzonej działalności w sektorach publicznym i prywatnym. W pierwszym z nich przeważała: edukacja, działalność usługowa, komunalna, społeczna, indywidualna i pozostała oraz administracja publiczna. Z kolei, w sektorze prywatnym, głównymi rodzajami prowadzonej działalności były handel, budownictwo oraz przetwórstwo przemysłowe (tabela 5).

Tabela 5. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze Regon wg sekcji PKD2004

Sekcja		Ogółem		sektor publiczny		sektor prywatny	
		szt.	%	szt.	%	szt.	%
A	Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	18	1	-	-	18	1
B	Rybacktwo	-	-	-	-	-	-
C	Górnictwo	-	-	-	-	-	-
D	Przetwórstwo przemysłowe	226	14	-	-	226	14
E	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	1	-	-	-	1	-
F	Budownictwo	312	19	-	-	312	19
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	447	27	-	-	447	28
H	Hotele i restauracje	38	2	-	-	38	2
I	Transport, gospodarka magazynowa i łączność	90	6	-	-	90	6
J	Pośrednictwo finansowe	60	4	-	-	60	4
K	Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	222	14	1	7	221	14
L	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne	4	-	2	13	2	-
M	Edukacja	41	3	7	47	34	2
N	Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	74	5	1	7	73	5
O	Działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	93	6	4	27	89	6
P	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	-	-	-	-	-	-
Q	Organizacje i zespoły eksterytorialne	-	-	-	-	-	-
ogółem		1 626	100	15	100	1 611	100

I.2.3. Główni pracodawcy oraz struktura zatrudnienia w poszczególnych branżach

(Źródło: Opracowanie własne UMiG)

Największymi pracodawcami na terenie miasta Murowana Goślina są:

- Hilding Anders Polska Sp. z o.o. - szwedzki producent materacy (główni odbiocy IKEA, BRW), działający w Murowanej Goślinie przy ul. Polnej od 2001 r.; największy pracodawca w gminie - obecne zatrudnienie ok. 750 osób. w tym ok. 300 z terenu Murowanej Gośliny.
- Inline Poland Sp. z o.o. - włoski producent opakowań z folii termoformowanej, działający w Murowanej Goślinie przy ul. Polnej od 2009 r.; obecne zatrudnienie ok. 300 osób.
- SOLARIS Bus&Coach Serwis S.A. – serwis największego polskiego producenta autobusów, działający w Murowanej Goślinie przy ul. Przemysłowej.
- Leśny Zakład Doświadczalny – stanowi jednostkę zapewniającą bazę terenową do prowadzenia prac badawczych i dydaktyki w zakresie leśnictwa, drzewnictwa oraz dziedzin pokrewnych.
- Szkoły i Przedszkola
- Urząd Miasta i Gminy Murowana Goślina

I.2.4. Kierunki rozwoju gospodarki miasta , w tym ułatwione efektami rewitalizacji jego zdegradowanych obszarów

(Źródło: Opracowanie własne UMiG)

Kierunki rozwoju gospodarki miasta wskazują na konieczność rozwoju turystyki zwiększającej liczbę gości odwiedzających Murowaną Goślinę, a ślad za tym uruchamiających popyt na lokalne usługi w tej dziedzinie. W kontekście działań związanych z przystąpieniem Murowanej Gośliny do Międzynarodowego Stowarzyszenia Miast „Cittaslow”, koncentracja uwagi lokalnych przedsiębiorców powinna być ukierunkowana, na rozwój gastronomii, oferującej lokalne produkty i kuchnię regionalną. Osiągnięcie efektów ekonomicznych wymaga spójności działań w stworzeniu oferty turystycznej przyciągającej i zatrzymującej turystów w mieście. W efekcie, Murowana Goślina powinna być miejscem zaopatrzenia weekendowych gości, zmierzających na działki letniskowe, w lokalne przetworzone produkty spożywcze i rzemieślnicze. W toku realizacji programu rewitalizacji, kierunki zostaną opracowane wspólnie z lokalnymi przedsiębiorcami i Izbą Rzemieślniczą.

I.2.5 Identyfikacja problemów w sferze gospodarki oraz opis działań, które przyczynią się do ich rozwiązania bądź ograniczenia

(Źródło: Opracowanie własne UMiG)

Pomimo dużej liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w Ewidencji Działalności Gospodarczej Urzędu Miasta i Gminy, zauważa się niski stopień innowacyjności tworzonych firm, głównie z zakresu handlu i usług. Małe i średnie przedsiębiorstwa, a szczególnie, jak wykazują wyniki badań, przedsiębiorstwa małe, odczuwają duże trudności, albo wręcz nie są one w stanie wprowadzać rozwiązań innowacyjnych. Bariera ta przede wszystkim wynika z wysokich kosztów opracowania i wdrożenia innowacji, znacznie przekraczających możliwości kapitałowe większości przedsiębiorców.

W Murowanej Goślinie, z sektora instytucji wspierających rozwój przedsiębiorczości działają tylko instytucje finansowe (banki). Nie działają natomiast: branżowe izby gospodarcze, - ośrodki informacji gospodarczej, inkubatory przedsiębiorczości, ośrodki innowacji i technologii, ośrodki doradcze, instytucje finansowe. Do niekorzystnych cech przedsiębiorczości w Murowanej Goślinie trzeba zaliczyć m.in. niezadowalające wyposażenie kapitałowe znacznej części firm, niską innowacyjność, wysokie koszty własne i niską rentowność większości przedsiębiorstw oraz ich wysokie zadłużenie. Istotny jest także słaby rozwój wyspecjalizowanych instytucji otoczenia biznesu.

Sektor MSP charakteryzuje się dużą dynamiką i mobilnością gospodarczą, wysokim udziałem w międzynarodowej wymianie gospodarczej, ale także dużymi trudnościami we wprowadzaniu innowacji do firm, niewystarczającą ofertą instytucji wspierających rozwój przedsiębiorczości.

I.2.6. Analiza możliwości budżetowych dotyczących realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych

(Źródło: Opracowanie własne UMiG)

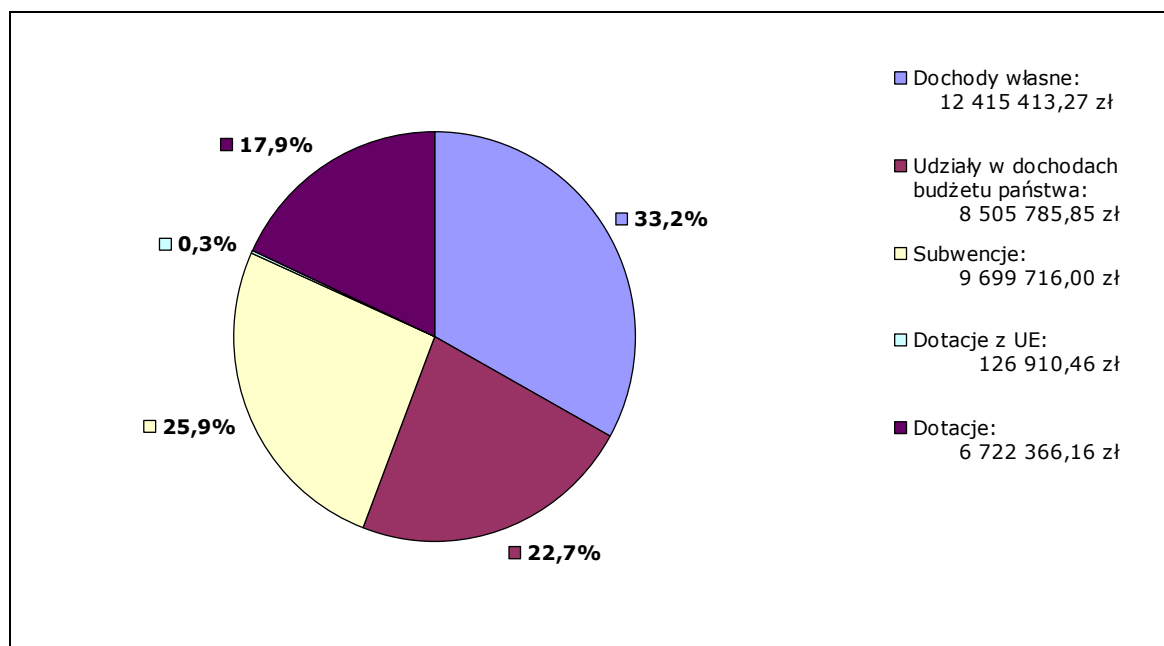
Głównym założeniem Zintegrowanego Planu Rewitalizacji jest jego finansowanie z wielu źródeł: publicznych, prywatnych oraz funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Od aktywności inwestycyjnej samorządu pełniącego ze względu na posiadany potencjał rolę największego inwestora w rewitalizowanych obszarach zależy sukces całego procesu rewitalizacji. W 2009 r. dochody gminy Murowana Goślina wyniosły ponad 37,5 mln zł, co oznacza spadek dochodów o ok. 800 tys. zł w stosunku do roku poprzedniego. Z kolei, wydatki gminy w roku 2009 ukształtowały się na poziomie 48,6 mln zł, co oznacza wzrost nakładów finansowych o około 10 mln zł, w porównaniu z 2008 r. (tabela 6).

Tabela 6. Podstawowe informacje o wykonaniu budżety gminy za lata 2007 - 2009

Nazwa	31.12.2007r. (zł)	31.12.2008r. (zł)	31.12.2009r. (zł)
Dochody	34 379 551,60	38 326 648,60	37 470 191,74
Wydatki	32 803 473,34	38 836 828,25	48 631 477,00
Wydatki majątkowe	5 092 222,17	9 427 251,21	15 521 665,16
Wypracowane wolne środki	1 004 980,07	1 487 751,53	772 503,84
Kwota spłaconego zadłużenia	2 492 875,00	2 656 893,00	1 553 962,43

Źródło: UMiG Murowana Goślina

Ogółem zadłużenie na dzień 31.12.2009 r. wynosiło 21 867 161,35 zł, tj. 58,4 % w stosunku do wykonanych dochodów (ustawa zakłada max. 60 %), natomiast obsługa zadłużenia wyniosła 2 200 316,54 zł tj. 5,9 % w stosunku do wykonanych dochodów (ustawa zakłada max. 15%). Podobnie jak w roku poprzednim w źródłach dochodów proporcjonalnie największy udział stanowiły: dochody własne jednostki samorządu terytorialnego, subwencji oraz udziały w dochodach budżetu państwa. Dotacje krajowe i unijne stanowiły 18,2%. W stosunku do roku poprzedniego nastąpił wzrost odsetka dotacji, udziałów w dochodach państwa oraz subwencji. Z kolei mniejszy procent w strukturze dochodów stanowiły dochody własne i dotacje z Unii Europejskiej (rys. 3). Otrzymane dotacje pozwoliły m.in. na wykonanie prac budowlanych w ulicy Polnej oraz zespołu boisk ze sztuczną nawierzchnią w ramach programu „Moje boisko – Orlik 2012”, a także na realizację remontów i prac związanych z utrzymaniem dróg.

Rys. 3. Źródła dochodów budżetu gminy w 2009 r.

Źródło: UMiG Murowana Goślina

Wydatki Murowanej Gośliny w ostatnich latach nastawione są głównie na inwestycje. Udział wydatków inwestycyjnych stanowił 32 % wydatków gminy ogółem.

I.3. Sfera społeczna

(Źródło: Opracowanie własne UMiG)

Sferą kluczową w formułowaniu zadań z zakresu rewitalizacji miasta jest sfera społeczna. Celem przeprowadzonej poniżej analizy jest określenie sytuacji demograficznej miasta oraz scharakteryzowanie jego sytuacji społecznej. Omówione zostaną także obszary rewitalizacji w kontekście planowanych na ich terenie działań z zakresu polityki społecznej.

I.3.1. Struktura demograficzna i społeczna mieszkańców miasta

Od połowy ubiegłego wieku w mieście miał miejsce systematyczny wzrost liczby ludności (tabela 7). Zwiększenie ilości mieszkańców dotyczyło głównie miasta, co dało w efekcie 4 krotność osób zamieszkujących na koniec 2011 r. w stosunku do 1931 r. Szczególne nasilenie wzrostu ilości mieszkańców miało miejsce w mieście w latach 1991 – 2003 z uwagi na budowę osiedla Zielone Wzgórze.

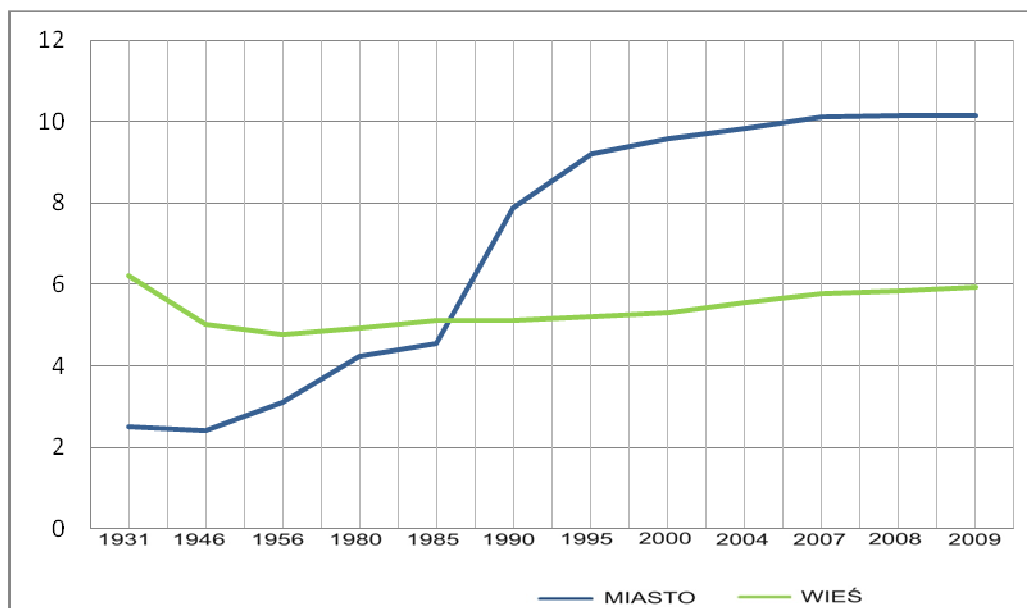
W latach 2003 -2008 odnotowano pewną stabilizację przyrostu liczby ludności miejskiej i wiejskiej z tendencją wzrostową. W roku 2009 doszło do niewielkiego spadku liczby ludności miasta przy jednoczesnym wzroście zaludnienia terenów wiejskich. Stało się to sygnałem, do podjęcia działań rewitalizacyjnych Śródmieścia.

Tabela 7. Zmiany w liczbie ludności na terenie miasta Murowana Goślina w latach 1931 – 2009.

L.p.	Rok	Liczba ludności w mieście	Liczba ludności na terenach wiejskich	Łącznie miasto+wsie
1	1931	2 482	6 212	8 694
2	1946	2 398	5 040	7 438
3	1956	3 100	4 776	7 876
4	1980	4 235	4 917	9 152
5	1985	4 540	5 122	9 662
6	1990	7 875	5 105	12 980
7	1995	9 202	5 210	14 412
8	2000	9 560	5 321	14 881
9	2004	9 803	5 543	15 346
10	2007	10 105	5 778	15 883
11	2008	10 132	5 838	15 970

12	2009	10 120	5 919	16 039
----	------	--------	-------	--------

Źródło: UMiG Murowana Goślina – Raport o stanie gminy za 2007 r. oraz dane z Ewidencji Ludności za rok 2008 i 2009

Rys. 4. Zmiany w przyroście naturalnym na terenie miasta i gminy Murowana Goślina

Źródło: opracowanie własne na podstawie Analizy potencjału rozwojowego gminy Murowana Goślina za lata 2000 – 2006 oraz danych z Ewidencji Ludności za lata 2007 - 2009

Na terenie gminy w dniu 31.12.2009 r. zameldowanych na pobyt stały było 16.039 osób, z czego ludność miasta stanowiła 63 %.

Tabela 8. Liczba mieszkańców na terenie gminy Murowana Goślina i w mieście (stan na 31.12.2008 r. i 31.12.2009 r.).

L. p.	Miejscowość	Liczba ludności		Kobiety		Mężczyźni	
		2008	2009	2008	2009	2008	2009
1.	Murowana Goślina	10 132	10 120	5 145	5 127	4 987	4 993
2.	wsie	5 838	5 919	2 949	2 990	2 889	2 929
	RAZEM	15 970	16 039	8 094	8 117	7 876	7 922

Źródło: UMiG Murowana Goślina – Ewidencja Ludności

W strukturze płci na terenie całej gminy zaznacza się niewielka przewaga kobiet, które stanowią 50,6 % mieszkańców. Udział procentowy kobiet z podziałem na teren miasta i gminy wynosi odpowiednio: 50,8 % i 50,3 %. W stosunku do roku poprzedniego zaobserwowano spadek udziału kobiet na terenie gminy o około 0,01 % w wyniku zmian, w strukturze płci na terenach wiejskich.

Od 2000 r. utrzymywała się generalna tendencja wzrostu liczby urodzeń i zgonów na terenie gminy. W konsekwencji tego przyrost naturalny generalnie wzrastał. Większe załamanie ogólnej tendencji nastąpiło w latach 2002 - 2003. Z kolei, w roku 2009 zaobserwowano

spadek liczby urodzeń i zgonów. Proporcje pomiędzy wartościami wskaźników spowodowały spadek przyrostu naturalnego do poziomu z 2006 r. W 2009 r. zostało zachowane z roku poprzedniego zróżnicowanie w strukturze wiekowej. W dalszym ciągu miasto odznaczało się większą liczbą osób w wieku produkcyjnym, z kolei na wsiach był widoczny wyższy odsetek dzieci (tabela 9).

Tabela 9. Struktura wiekowa ludności na terenie gminy Murowana Goślina i w mieście (stan na 31.12.2009 r.).

Nazwa miejscowości	Przedziały wiekowe					
	0-18		19-65		powyżej 65	
	Liczba osób	Procent	Liczba osób	Procent	Liczba osób	Procent
Miasto i gmina	3 670	23	10 943	68	1 426	9
Tereny wiejskie	1 499	25	3 818	65	602	10
Miasto	2 171	22	7 125	70	824	8

Źródło: UMiG Murowana Goślina

Udział procentowy poszczególnych grup wiekowych na całym obszarze pozostał bez zmian. Jednocześnie ilościowo zmalała liczba dzieci o około 100 osób. Spadek liczby dzieci dotyczył głównie mieszkańców miasta. Opisanym wyżej zmianom liczby osób w wieku przedprodukcyjnym towarzyszył ilościowy wzrost mieszkańców przedziałach 19 - 65 oraz powyżej 65 roku życia.

I.3.2. Charakterystyka oraz określenie grup społecznych wymagających wsparcia w ramach programu rewitalizacji

W tabeli nr 10 przedstawiono liczbę osób uprawnionych (zarejestrowanych) w systemie Pomost z podziałem na konkretne ulice oraz liczbę osób które skorzystały z pomocy wg stanu na 31.12.2009r.

Tabela nr 10

Lp.	Ulica	Liczba osób uprawnionych – zarejestrowanych w systemie Pomost – do korzystania z pomocy OPS	Liczba osób uprawnionych i korzystających z pomocy społecznej na obszarze objętym rewitalizacją (ZPR) stan na koniec 2009 r
1	Poznańska do nr 20	8	4
2	Rogozińska do nr 38	12	4
3	Jodłowa do nr 7	4	-
4	Młyńska	3	1
5	Podgórna	3	2
6	Spokojna	4	2
7	Mściszewska do nr 9	3	-

8	Kochanowskiego	17	7
9	Przemysłowa do nr 21, nr parzyste do 14	18	6
10	Mostowa	5	2
11	Wojska Polskiego	10	3
12	Graszyńskiego	4	3
13	Kolejowa	-	-
14	Dworcowa	2	1
15	Szkolna	3	2
16	Pl. Powstańców Wlkp.	5	2
17	RAZEM	101	39

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

Tabela nr 11 Przyczyny przyznania pomocy w latach 2005 - 2009

Źródła trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin ogółem w wg stanu na 31.12.				
	2005	2006	2007	2008	2009
Ubóstwo	287	267	182	148	144
Sieroctwo	-	-	-	-	1
Bezdomność	5	6	1	6	8
Potrzeba ochrony macierzyństwa:	104	98	69	77	75
w tym wielodzietność	61	58	23	49	45
Bezrobocie	226	189	122	73	74
Niepełnosprawność	118	110	81	107	114
Długotrwała lub ciężka choroba	111	106	84	112	132
Bezradność dot. spraw opiekuńczo-wychowawczych i socjalno-bytowych:	78	77	51	58	62
w tym rodziny niepełne	45	52	37	39	45
w tym rodziny wielodzietne	37	28	17	23	20
Przemoc w rodzinie	2	3	4	4	10
Alkoholizm	16	23	24	25	34
Narkomania	-	-	-	1	1
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	5	5	-	8	6
Zdarzenie losowe	3	8	2	8	4
Sytuacja kryzysowa	-	1	-	2	2
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	-	122	-	-	-
Razem	351	336	525	220	240

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że główne problemy stanowią:

- proces starzenie się społeczeństwa,
- niezaspokojone potrzeby osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych,
- marginalizacja życia rodzin,
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych,
- uzależnienie od alkoholu,
- przemoc w rodzinie (wzrost zgłoszeń dotyczących występowania zjawiska przemocy w rodzinie spowodowany jest większą świadomością społeczeństwa na temat tego problemu).

Szczegółowej ochrony wymagają: rodziny wielodzietne, osoby samotnie wychowujące dzieci, osoby starsze oraz niepełnosprawne.

I.3.3. Dostęp do infrastruktury społecznej oraz planowane projekty inwestycyjne i pozainwestycyjne mające na celu poprawę stanu w sferze społecznej, w tym zwiększających się miejsc pracy

(Źródło: Opracowanie własne UMiG)

Zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej, gmina ma obowiązek zapewnienia osobom bezdomnym schronienia, posiłku i ubrania. W miejscowości Długa Goślina znajduje się Ośrodek Wychodzenia z Bezdomności „New Life Center”, otwarty w maju 2006. Powstał on z myślą pomocy osobom wykluczonym społecznie, bezdomnym i wychodzącym z zakładów penitencjarnych, pragnącym odnaleźć swoje miejsce w społeczeństwie i wykazującym chęć zmiany dotychczasowego życia. Ośrodek posiada kadrę terapeutów wraz z psychologiem, pracownikiem socjalnym i pielęgniarką. W chwili obecnej dysponuje 13 miejscami. W najbliższej przyszłości planowana jest budowa budynku edukacyjnego. Jest to ośrodek o charakterze zamkniętym. Z osobami pragnącymi podjąć terapię przeprowadzane są rozmowy kwalifikacyjne, które decydują o przyjęciu do ośrodka. Uczestnicy uczą się nowego podejścia do życia, dyscypliny i rutynowego wypełniania codziennych obowiązków, odpowiedzialności i rzetelności. W ramach programu przeprowadzane są lekcje angielskiego, nauka obsługi komputera, lekcje w zakresie wykonywania prac budowlanych, podstawy mechaniki samochodowej. Uczestnicy programu mają zapewniony nocleg, posiłki, opiekę medyczną i socjalną przez cały okres programu. Ośrodek działa przy Fundacji „Bread Of Life”, którego misją jest pomaganie, wspieranie oraz aktywizowanie osób, które z różnych powodów znajdują się na marginesie życia społecznego i ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie same powrócić do społeczeństwa i normalnego życia. Ośrodek Pomocy Społecznej ściśle współpracuje z Fundacją „Bread Of Life” w działaniach zmierzających do poprawy warunków socjalno-bytowych mieszkańców gminy Murowana Goślina.

Przy Ośrodku Pomocy Społecznej funkcjonuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W rejestrach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych figurują 233 osoby wg stanu na 20.10.2009r. zgłoszone przez członków rodziny, pracowników socjalnych, Policję i inne osoby celem rozpoczęcia procedury zobowiązania

do leczenia uzależnienia. W 2009 roku wpłynęło 15 wniosków o wszczęcie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego.

Tabela nr 12 Procedura postępowania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2006-2009.

GKRPA	2006r.	2007r.	2008r.	2009r.
Liczba złożonych wniosków o wszczęcie procedury zobowiązania do leczenia uzależnienia od alkoholu	15	13	26	15
Liczba osób zmotywowanych do dobrowolnego poddania się leczeniu odwykowemu	4	1	4	3
Osoby skierowane na badanie przez biegłych	13	11	17	21
Liczba wniosków skierowanych do Sądu Rejonowego o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu uzależnienia.	14	7	13	17

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GKRPA w Murowanej Goślinie.

Gminna Komisja zaopiniowała 18 wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (w tym 16 na sprzedaż jednorazową). Na terenie gminy jest 71 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 18 w których sprzedaje się alkohol do spożycia w miejscu sprzedaży. Biorąc pod uwagę ogólną liczbę mieszkańców w stosunku do liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych, wynika, że na jeden punkt sprzedaży przypada 225 mieszkańców.

Tabela nr 13 Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy Murowana Goślina.

Rodzaj zezwolenia	Rok 2005	Rok 2006	Rok 2007	Rok 2008
4,5–18% gastronomia	9	4	4	3
4,5–18% detal	3	6	12	6
pow.18% gastronomia	6	1	4	2
pow. 18% detal	5	9	36	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GKRPA w Murowanej Goślinie.

Wielkość środków uzyskanych przez Gminę w roku 2009 z tytułu wydanych zezwoleń wyniosła ok. 250 tys. zł. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii jest nowym zadaniem realizowanym w Murowanej Goślinie od 2009 roku, dostosowany jest do specyfiki problemów narkomanii i uwzględnia lokalne możliwości pomocy.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie istnieje od 2008 roku i został opracowany z myślą o tworzeniu i rozwijaniu spójnego i wielopoziomowego systemu zapobiegania

i zwalczania przemocy w rodzinie poprzez stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w zjawisko przemocy. W 2008 roku został powołany Interdyscyplinarny Zespół do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W latach 2008 – 2009 zespół objął opieką 9 osób, z tego 3 rodziny objęte są w dalszym ciągu opieką. Zadania zespołu to prowadzenie zintegrowanych działań specjalistów różnych służb w zakresie zwalczania i zapobiegania zjawisku przemocy w rodzinie, diagnozowanie zjawiska w konkretnym przypadku a także rozpowszechnianie materiałów i ulotek informacyjnych.

Na początku 2010 roku pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej a Policją zawarte zostało Porozumienie w sprawie Współpracy na Rzecz Zapobiegania i Zwalczania Przemocy w Rodzinie w gminie Murowana Goślina. Porozumienie określa obszary współpracy nakierowane przede wszystkim na doskonalenie lokalnego systemu wsparcia dla ofiar i sprawców przemocy domowej, wymianę informacji dotyczących przemocy w rodzinie, zwiększenie efektywności działań podejmowanych przez poszczególne jednostki oraz wymianę doświadczeń między pracownikami.

Wśród inicjatyw i instytucji, których nie można zaliczyć, ani do struktur administracji państwowej i samorządowej, ani do sfery działań wyłącznie gospodarczych, wyodrębnić trzeba organizacje pozarządowe. Są to organizacje realizujące działania społecznie użyteczne, do których zalicza się między innymi: pomoc społeczną, ochronę i promocję zdrowia, upowszechnianie kultury fizycznej i sportu, działania na rzecz kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji, działania na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami. Na terenie gminy Murowana Goślina działa ponad 50 organizacji pozarządowych. Głównym celem współpracy jest budowanie partnerstwa między administracją samorządową i organizacjami pozarządowymi. Służy temu wspieranie organizacji pozarządowych w realizacji ważnych celów społecznych. Umożliwienie organizacjom pozarządowym indywidualnego wystąpienia z ofertą realizacji projektów konkretnych zadań publicznych, które obecnie prowadzone są przez samorząd, umocnienie lokalnych działań oraz stworzenie warunków dla powstania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnej, wzrost jakości usług świadczonych przez administrację samorządową, realizacja zasady partycypacji społecznej w życiu społeczności lokalnej. Na terenie Gminy Murowana Goślina współpraca realizowana jest poprzez: równy dostęp do informacji dla wszystkich organizacji pozarządowych i podmiotów świadczących działalność pożytku publicznego, konsultowanie z organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji, zlecanie realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym i podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego wraz z udzielaniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji, pozafinansowe wspieranie wykonywania zleconych zadań publicznych, wspólne opracowywanie z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność pożytku publicznego, rocznych i wieloletnich programów współpracy. Kryterium, decydującym o udzieleniu wsparcia dla organizacji, jest zgodność działalności statutowej

z dziedziną zlecanego zadania. O środki z budżetu gminy mogą ubiegać się wyłącznie organizacje prowadzące działalność na rzecz Gminy lub organizacje, których dotowana część działalności będzie skierowana do mieszkańców Gminy. Organizacje pozarządowe podejmuje na zasadach partnerstwa, współpracę w celu zabezpieczenia zbiorowych potrzeb mieszkańców gminy. Wykaz celów priorytetowych jest ustalany i uchwalany przez Radę Miejską w rocznym programie. Współpraca z organizacjami pozarządowymi może odbywać się w szczególności w formach: zlecenia realizacji zadań publicznych na zasadach określonych w ustawie, wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności, konsultowania odpowiednio do zakresu ich działania, projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji, tworzenie wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym. Współpraca może również uzyskać formę wsparcia działalności w szczególności poprzez: udostępnianie lokali na spotkania oraz działalność statutową, pomoc w pozyskiwaniu środków z innych źródeł, opiniowanie wniosków o dotacje do innych instytucji lub organów administracji publicznej, promocje działalności w mediach, organizowanie konsultacji i szkoleń dotyczących zdobywania funduszy, udzielanie rekomendacji, wystawianie listów intencyjnych, pomoc w nawiązywaniu kontaktów międzynarodowych, wzajemne informowanie się o publicznych zamierzeniach, które należy wcielić w życie, w środowisku lokalnym, współdziałanie przy tworzeniu i aktualizacji gminnego informatora o organizacjach.

Rada Miejska w Murowanej Goślinie uchwała roczne programy współpracy z organizacjami pozarządowymi, które umożliwiają uzupełnienie działań Gminy w sferze zadań publicznych w zakresie nieobjętym przez struktury samorządowe poprzez współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami. Zlecenie realizacji zadań publicznych może nastąpić w trybie przewidzianym w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert lub na podstawie innych właściwych przepisów. Samorząd i organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy, w sferze zadań publicznych współpracują w szczególności w następujących dziedzinach: kultura fizyczna i sport; kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i tradycji; pomoc społeczna; ochrona zdrowia; przeciwdziałanie patologiom społecznym (zadania w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych).

Do realizacji działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych działa powołany Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla Uzależnionych i ich Rodzin oraz Ofiar i Sprawców Przemocy prowadzący działalność edukacyjną, profilaktyczną, interwencyjną, i diagnostyczną. Punkt kieruje swoje działania zarówno do osób pijących szkodliwie, uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem jak i członków ich rodzin, oraz ofiar i sprawców przemocy. Z oferty Punktu mogą korzystać również osoby, które w swojej pracy stykają się z osobami uzależnionymi, lub zagrożonymi wystąpieniem patologii czy członkami ich rodzin, konsultując się z innymi specjalistami i korzystając z zasobów bibliotecznych. Żadna z usług

Punktu nie wiąże się z wydatkami finansowymi dla korzystających, jego statutowym celem jest przede wszystkim:

- zwiększenie dostępności do pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz członków ich rodzin (współuzależnienie),
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy z uzależnieniami ze szczególnym naciskiem na problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej skierowanej pośrednio i bezpośrednio do dzieci i młodzieży,
- wspomaganie działań instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień i przemocy domowej.

W Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym dla Uzależnionych i ich Rodzin oraz Ofiar i Sprawców Przemocy porad udzielają następujący specjaliści:

- psycholog,
- prawnik,
- terapeuta ds. uzależnień od alkoholu
- terapeuta ds. uzależnień od narkotyków.

Na terenie gminy Murowana Goślina działają trzy grupy wsparcia dla uzależnionych (AA – Anonimowi Alkoholicy):

- w Ośrodku Pomocy Społecznej przy ul. Dworcowej 10 w Murowanej Goślinie,
- przy Parafii Rzymsko-Katolickiej pod wezwaniem św. Tymoteusza w Białężynie,
- przy Parafii Rzymsko-Katolickiej pod wezwaniem Najwyższego Arcykapłana Jezusa Chrystusa w Murowanej Goślinie.

Funkcjonuje też grupa wsparcia dla współuzależnionych działająca przy Ośrodku Pomocy Społecznej, przy ul. Dworcowej 10 w Murowanej Goślinie.

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii działają Świetlice Opiekuńczo – Wychowawcze oraz Kluby Młodzieżowe zapewniające wsparcie dzieciom z rodzin zagrożonych bądź uwikłanych w sytuacje uzależnienia od alkoholu. Kluby Młodzieżowe i Świetlice Opiekuńczo-Wychowawcze:

- KM „Niezastąpione Asiory” w Przebędowie,
- KM „In Holiday” os. Zielone Wzgórze,
- KM „Biedronki” w Uchorowie,
- ŚOW „Słoneczni” w Długiej Goślinie,
- ŚOW „Słoneczko” w Murowanej Goślinie,
- ŚOW „Dom Radości” przy Parafii pw. Najwyższego Arcykapłana Jezusa Chrystusa.

W celu złagodzenia skutków ubóstwa wśród najmłodszych grup społeczeństwa, Ośrodek Pomocy Społecznej podjął akcję dożywiania dzieci z rodzin najuboższych w szkołach.

W 2009 roku z pomocy w formie dożywiania skorzystało 146 dzieci. W 2009 roku Ośrodek Pomocy Społecznej objął pomocą z tytułu ubóstwa 144 rodziny, w skład tych rodzin wchodziły 464 osoby.

W Murowanej Goślinie działa Goślińskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych. Celem działalności Stowarzyszenia jest niesienie pomocy we wszystkich dziedzinach życia osobom z niepełnosprawnością intelektualną, ruchową, sprzężoną oraz ich rodzinom lub opiekunom. Stowarzyszenie realizuje swoje cele poprzez: organizowanie oraz prowadzenie działalności: rehabilitacyjnej, terapeutycznej, leczniczej, edukacyjnej, kulturalnej, integracyjnej i rekreacyjnej dla osób niepełnosprawnych a także zapewnienie pomocy prawnej, materialnej, lekarskiej. Udziela informacji w zakresie problematyki środowiska osób niepełnosprawnych, inspirowa i popiera badania naukowe sprzyjające postępowi w dziedzinie rehabilitacji psychofizycznej i adaptacji społecznej osób niepełnosprawnych, prowadzi szkolenia kadr oraz rodzin pod kątem rehabilitacji i edukacji.

W 2009 roku zasiłki rodzinne z tytułu zwiększonych potrzeb osób niepełnosprawnych, tzw. zasiłek pielęgnacyjny wypłacone były w kwocie 418.761,- zł. Skorzystało z nich 228 osób, co daje łącznie 2.737 wypłaconych świadczeń. Natomiast zasiłek rodzinny z tytułu rezygnacji z zatrudnienia na rzecz sprawowania opieki nad osobą niepełnosprawną otrzymało 26 osób, łącznie wypłacono 322 świadczenia w kwocie 138 868,- zł.

Ośrodek Pomocy Społecznej jest także realizatorem programu „Uczeń na wsi – pomoc w zdobyciu wykształcenia przez osoby niepełnosprawne zamieszkujące gminy wiejskie oraz miejsko-wiejskie”. Jest to pomoc ze środków PFRON dla osób niepełnosprawnych – mieszkańców gminy dotycząca wsparcia procesu ich edukacji, jest jednym z najważniejszych elementów aktywizacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. W roku szkolnym 2008-2009 z tego programu skorzystało 10 dzieci (2 ze szkół ponadgimnazjalnych, 4 z gimnazjalnych, 4 z podstawowych). Uczniowie szkół podstawowych i gimnazjalnych otrzymali kwotę w wysokości 842,80 zł, natomiast ze szkół ponadgimnazjalnych po 1.264,20 zł.

W gminie Murowana Goślina od 2005 roku rozpoczęła funkcjonowanie Straż Miejska, na koniec 2009 roku w składzie: 6 strażników miejskich wraz z komendantem. Jednym z najważniejszych zadań Straży Miejskiej są działania prewencyjne mające na celu zapobieganie przestępstwom i wykroczeniom m.in. włamania dewastacje, niszczenie mienia. Zadania te realizowane są poprzez pełnienie służby patrolowej zarówno samodzielnie jak i wspólnie z Policją i Strażą Leśną. Straż Miejska zabezpiecza również imprezy odbywające się na terenie gminy, dba o porządek w gminie kontroluje umowy na wywóz nieczystości stałych, oraz płynnych chcąc w ten sposób zapobiegać powstawaniu dzikich wysypisk i zanieczyszczaniu środowiska. Zajmują się także zatrzymywaniem osób nietrzeźwych i spożywających alkohol w miejscach publicznych. W kręgu zainteresowań Straży Miejskiej jest także przestrzeganie zasad bezpieczeństwa przy utrzymaniu zwierząt,

w szczególności psów, oraz przepisów Ustawy o ochronie zwierząt. Zajmują się również nieprawidłowo parkującymi pojazdami oraz kontrolą prędkości w szczególnie niebezpiecznych miejscach – przy pomocy fotoradaru.

I.3.4. Działalność organizacji pozarządowych

Tabela nr 14 Zestawienie organizacji pozarządowych działających w Murowanej Goślinie

Lp	Nazwa	Siedziba
1	Fundacja "Bread of Life"	Długa Goślina 1
2	Fundacja Edukacyjna im. Jana Pwała II	ul. Poznańska 18
3	Fundacja Hospicjum Onkologiczne Św. Franciszka	Kamińsko 6
4	Goślińskie Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych	ul. Mściszewska 10
5	Komitet Partnerski Ziemi Goślińskiej	ul. Poznańska 16
6	Kurkowe Bractwo Strzeleckie w Murowanej Goślinie	ul. Jodłowa 3
7	Kurkowe Bractwo Strzeleckie - Sekcja Młodzieżowa	plac Powstańców Wielkopolskich 1
8	Liga Obrony Kraju w Poznaniu Klub Żołnierzy Rezerwy w Murowanej Goślinie	Nowy Rynek 9
	Małe Jest Piękne	Długa Goślina 22
9	Ochotnicza Straż Pożarna w Białężynie	Białężyn 48
10	Ochotnicza Straż Pożarna w Boduszewie	Boduszewo
11	Ochotnicza Straż Pożarna w Długiej Goślinie	Długa Goślina 18A
12	Ochotnicza Straż Pożarna w Łopuchowie	Łopuchowo 12/5
13	Ochotnicza Straż Pożarna w Mściszewie	Mściszewo 31
14	Ochotnicza Straż Pożarna w Murowanej Goślinie	ul. Rogozińska 15
15	Ochotnicza Straż Pożarna w Nieszawie	Nieszawa 5
16	Ochotnicza Straż Pożarna w Rakowni	Rakowania 15/3
17	Ochotnicza Straż Pożarna w Uchorowie	Uchorowo 35A
18	Polski Czerwony Krzyż Klub Honorowych Dawców Krwi "Gośliniacy"	ul. Jagodowa 40
19	Polski Związek Emerytów i Rencistów i Inwalidów Zarząd Rejonowy w Murowanej Goślinie	ul. Poznańska 16
20	Rozwój Ziemi Goślińskiej	
21	Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych "OBYWATEL"	ul. Poznańska 16
22	Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe "ERUDITO"	ul. Gen. T. Kutrzeby 3
23	Stowarzyszenie Parafialny Klub Seniora	ul. Kościelna 16

24	Stowarzyszenie Przyjaciół Mściszewa	ul. Mieczkowska 23
25	Stowarzyszenie Przyjaciół Rakowni	ul. Goślińska 56, Rakownia
26	Towarzystwo Miłośników Ziemi Goślińskiej	plac Powstańców Wielkopolskich 13
27	Towarzystwo Przyjaciół Zielonych Wzgórz	ul. Kutrzeby 9
28	Towarzystwo Upowszechniania Internetu w Boduszewie	Boduszewo, Budynek OSP
29	Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych - Koło Miejsko-Gminne	ul. Nowa 3
30	Związek Harcerstwa Polskiego Hufiec Czerwonak im. Wojska Polskiego	ul. Dworcowa 10
31	Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej Gośliński Szczep "Wzgórze"	ul. Kręta 42/2
32	Klub Sportowy 1999 Łopuchowo	Łopuchowo 23/8
33	Liga Gminna Murowana Goślina	Raduszyn 1c/4
36	Miejsko-Ludowy Klub Sportowy CONCORDIA	ul. Mściszewska 21
34	Olimpiady Specjalne - Polska - Wielkopolskie - Poznań Sekcje Olimpiad Specjalnych "Koniczynka"	ul. Szkolna 1
35	Modelarski Uczniowski Klub Sportowy "PASAT"	
37	UKS "CONCORD"	ul. Mściszewska 21
38	UKS "Hipolit"	ul. Mściszewska 10
39	UKS "Jedynka Murowana Goślina"	ul. Szkolna 1
40	UKS "Zielone Wzgórze"	ul. Gen. T. Kutrzeby 3
41	Akcja Katolicka Parafialny Oddział przy Parafii p.w. Najwyższego Arcykapłana Jezusa Chrystusa w Murowanej Goślinie	ul. Kościelna 16
42	CARITAS Oddział Parafialny	ul. Kościelna 16
43	Akcja Katolicka Parafialny Oddział przy Parafii p.w. Św. Marii Magdaleny w Długiej Goślinie	Wojnowo 17D/12
44	Cech Rzemieślników Kupców i Przedsiębiorców	pl. Powstańców Wielkopolskich 13
45	Koło Gospodyń Wiejskich	ul. Poznańska 16
46	Koło Kobiet	ul. Poznańska 16
47	Grupa Liturgiczna Młodzieży przy Parafii pw. NAJCh w Murowanej Goślinie	ul. Kościelna 16
48	Polski Związek Wędkarski Koło nr 29 przy Leśnym Zakładzie Doświadczalnym AR	ul. Rogozińska 38

I.3.5. Identyfikacja problemów zlokalizowanych w sferze społecznej

(dane ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Murowana Goślina, rozdział III Diagnoza Sfery Społecznej)

I.3.5.1. Sytuacja rodzin

Rodzina stanowi podstawowe i niezastąpione środowisko, w którym rodzą się i wychowują następne pokolenia. Wypełniając swoją funkcję zwłaszcza wychowawczą rodzina wpływa na „jakość” młodego pokolenia, jego rozwój emocjonalny i intelektualny. Problemy rodzin dotyczą wielu trudności, które pod postacią bezrobocia, niepełnosprawności, alkoholizmu, narkomani, ubóstwa, sieroctwa, bezdomności oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego wyraźnie utrudniają lub wręcz uniemożliwiają prawidłowe funkcjonowanie.

Podstawową przesłanką wyboru rozwiązań polityki na rzecz poprawy sytuacji rodzin powinien być powszechny szacunek i akceptacja wartości rodzinnych oraz przekonanie, że wydatki na rzecz rodziny wychowującej dzieci stanowią inwestycję, która w przyszłości przyniesie społeczeństwu określone korzyści. Samorządy lokalne są głównym realizatorem zadań mających na celu umożliwienie rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Do jednego z nich zalicza się realizację Krajowego Planu Działania na rzecz Integracji Społecznej zakładającego:

- wsparcie funkcji wychowawczych poprzez system świadczeń rodzinnych;
- rozwój nowych form rodzinnej opieki zastępczej;
- rozwój profilaktyki rodzin zagrożonych patologią;
- przeciwdziałanie niedostosowaniu społecznemu, przestępczości i uzależnieniom wśród młodzieży;
- profilaktykę problemów alkoholowych;
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Strukturę oddziaływań prorodzinnych w Mieście i Gminie Murowana Goślina przedstawia poniższy schemat.

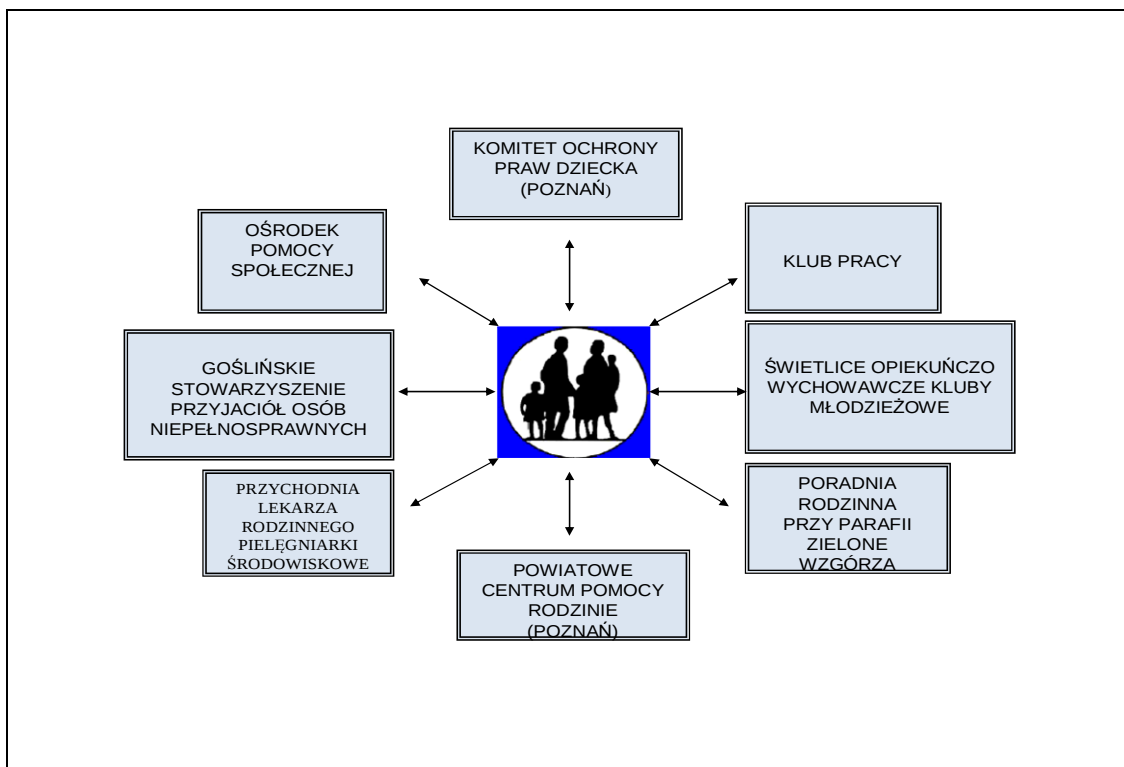

Tabela nr 15 Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w latach 2005–2009.

stan na 31.12.	2005	2006	2007	2008	2009
Liczba rodzin ogółem	78	77	51	58	62
W tym Na wsi	46	39	32	31	38
Liczba osób w rodzinach	388	339	218	245	253
W tym:					
rodziny wielodzietne - ogółem	37	28	17	23	20
w tym – na wsi	27	17	12	14	13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

Gmina prowadzi politykę mającą na celu wspieranie rodzin wielodzietnych, w tym celu w 2013 roku wprowadzono tzw. kartę dużej rodziny. Program ten skierowany jest do rodzin, na stałe lub czasowo zameldowanych na terenie gminy Murowana Goślina, wychowujących co najmniej troje dzieci. Wydanie karty następuje po

uprzednim złożeniu ogólnodostępnego wniosku, który podlega weryfikacji przez pełnomocnika burmistrza ds. programu. Posiadanie karty uprawnia do m.in. do korzystania z 70% zniżki na zakup biletów jednorazowych i miesięcznych na przejazdy komunikacją autobusową wewnątrzgminną (linie 390, 393, 395, 399) i komunikacją do Poznania (linie 341 i 348) oraz na innych nowopowstałych liniach, których kursy realizowane będą na zlecenie Gminy Murowana Goślina, czy korzystanie z oferty Miejsko - Gminnego Ośrodka Kultury i Rekreacji w Murowanej Goślinie z zastosowaniem 50% zniżki.

I.3.5.2. Bezrobocie

Bezrobotnym zgodnie z definicją ustawową jest osoba pozostająca bez pracy, ale jednocześnie zdolna i gotowa do jej podjęcia w pełnym wymiarze czasu pracy. Bezrobocie, przyczyniając się do zubożenia materialnego, w bezpośredni sposób wpływa na poziom życia rodzin, wywierając negatywne skutki zwłaszcza w postaci:

- dezintegracji rodziny,
- zmniejszenia siły wsparcia emocjonalnego i solidarności pomiędzy członkami rodziny,
- zwiększenia ryzyka zaistnienia patologii życia społecznego.

Pomoc dla osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych świadczeniobiorców pomocy społecznej łączy się ze wzrostem zadań i wydatków oraz koniecznością dostosowania dotychczasowych form działania do nowych potrzeb. Podstawowe znaczenie w pomocy w wychodzeniu z bezrobocia ma praca socjalna oraz działania środowiskowe dotyczące aktywizacji osób bezrobotnych. Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych to między innymi pomoc w planowaniu nowych koncepcji życia zawodowego, rozbudzanie motywacji do działania ukierunkowanego na zatrudnienie, jak również technika kontaktu socjalnego, która pozwala na to, by pomoc uzależniona była i stymulowała aktywność osoby bezrobotnej i jego rodziny.

Tabela nr 16 Liczba bezrobotnych w latach 2002- 2006 w Gminie Murowana Goślina.

Stan na 31.12	bezrobotni ogółem	w tym		
		kobiety	mężczyźni	z prawem do zasiłku
rok 2002	767	408	359	166
rok 2003	725	388	337	111
rok 2004	760	450	310	109
rok 2005	664	434	230	99
rok 2006	546	387	159	77
rok 2007	286	196	90	40
rok 2008	125	81	44	38
rok 2009	310	170	140	103

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu.

Z danych uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy wynika, że na dzień 31.12.2009 z terenu gminy Murowana Goślina zarejestrowanych było ogółem 310 bezrobotnych w tym:

- kobiety 170 osób,
- mężczyźni 140 osób,
- osoby w wieku do 25 lat 83 osoby,
- osoby pow. 50 roku życia 57 osób
- niepełnosprawni 12 osób,
- pobierający zasiłki 103 osoby,
- długotrwale bezrobotni 33 osoby,

Liczba bezrobotnych w gminie, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Poznaniu wyniosła na koniec 2009 roku 310 osób, natomiast liczba bezrobotnych na koniec 2008 roku wynosiła 125 osób i była o 161 osób niższa niż w roku 2007 oraz o 642 osoby niższa, niż na początku analizowanego okresu. Na podstawie danych statystycznych widać wyraźnie, że od 2002 roku do 2008 roku malała ilość osób bezrobotnych w gminie Murowana Goślina. Na koniec 2009 roku pracy nie miało 170 kobiet i 140 mężczyzn, ogółem 310 osób. Wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych 55% stanowiły kobiety, których sytuacja na rynku pracy jest specyficzna (zróżnicowanie wiekowe, wykształcenie, stan cywilny) i tym samym trudniejsza niż mężczyzn. Z prawem do zasiłku, na koniec 2009 roku pozostawały 103 osoby bezrobotne.

Pojawienie się w 2009 roku większej liczby bezrobotnych w stosunku do lat ubiegłych spowodowane jest kryzysem gospodarczym, który dotknął też Murowaną Goślinę, były zwolnienia grupowe, część z firm ograniczyła zatrudnienie. Szczególnie niekorzystnym zjawiskiem jest także wzrost liczby osób zwalnianych z przyczyn dotyczących zakładów pracy.

W gminie Murowana Goślina w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej mieści się Klub Pracy OHP. W Klubie Pracy od początku jego działalności, czyli od 2002 roku zarejestrowano ponad 2000 osób z czego w roku 2009 zarejestrowano 404 osoby z miasta i gminy Murowana Goślina, w 2009 roku zatrudnienie znalazło 65 osób.

W celu pomocy osobom długotrwale bezrobotnym corocznie zostaje podpisywane porozumienie dotyczące wykonywania prac społecznie użytecznych zawierane pomiędzy Powiatowym Urzędem Pracy w Poznaniu a Urzędem Miasta i Gminy w Murowanej Goślinie. Na mocy tego porozumienia, Urząd kieruje osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku do wykonywania prac użytecznych społecznie. Osoby, które mogłyby wykonywać prace użytecznie społeczne proponują pośród swoich podopiecznych pracownicy socjalni. Prace te polegają zazwyczaj na porządkowaniu i oczyszczaniu terenów miejskich oraz pracach porządkowych w szkołach z terenu gminy Murowana Goślina. W 2009 roku w pracach użytecznych społecznie wzięło udział 6 kobiet, które wykonywały pracę przez sześć miesięcy. Łączna kwota wypłaconych wynagrodzeń z tego tytułu wyniosła 8 336,80 zł, z tej kwoty 5 002,08 zł zostało zrefundowane przez Powiatowy Urząd Pracy.

Jedną z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu z której korzysta Miasto i Gmina Murowana Goślina jest umożliwienie doskonalenia kwalifikacji zawodowych absolwentom różnego typu szkół poprzez staże absolwenckie. Ośrodek Pomocy Społecznej jak i Urząd Miasta i Gminy w trakcie odbywania stażu przez absolwenta ma możliwość sprawdzenia jego przydatności zawodowej. Absolwent odbywa staż na stanowisku pracy na podstawie umowy zawartej przez Powiatowy Urząd Pracy z pracodawcą. Staże dają absolwentom możliwość zaprezentowania swoich umiejętności oraz pozyskania doświadczenia zawodowego. Korzyści są także po stronie pracodawcy, gdyż zatrudniając absolwentów ma do dyspozycji ludzi młodych, otwartych na wiedzę, pełnych zapału i energii. Ośrodek Pomocy Społecznej od 2007 roku organizuje staże, do końca 2009 roku skorzystało z nich 6 stażystów, z czego dwie osoby zostały zatrudnione.

Tabela nr 17 Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w latach 2005 - 2009

stan na 31.12.	2005	2006	2007	2008	2009
Liczba rodzin ogółem	226	189	122	73	74
W tym na wsi	128	108	72	39	38
Liczba osób w rodzinach	884	698	468	251	249

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

I.3.5.3. Bezdomność

Osobą bezdomną w Polskim porządku prawnym jest osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy, niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania (art. 6 pkt. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej).

Wpływ na powstawanie zjawiska bezdomności ma wiele czynników, wśród których do najważniejszych należą czynniki społeczno-ekonomiczne, czynniki związane z patologiami i chorobami, czynniki natury prawno-administracyjnej oraz czynniki psychologiczne. Na terenie miasta i gminy Murowana Goślina zjawisko bezdomności występuje w postaci marginalnej. Do grona tak opisywanych ludzi zalicza się 8 osób, które z uwagi na niską skalę zjawiska bezdomności mają zagwarantowaną pomoc i wsparcie. Większość z tych osób nie pochodzi z terenu miasta i gminy Murowana Goślina, tylko są to osoby z Ośrodka Wychodzenia z Bezdomności „New Life Center” w Długiej Goślinie.

Tabela nr 18 Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezdomności w latach 2005 - 2009.

stan na 31.12.	2005	2006	2007	2008	2009
Liczba rodzin ogółem	5	6	1	6	8
W tym Na wsi	2	2	0	3	3
Liczba osób w rodzinach	5	6	1	6	8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

I.3.5.4. Uzależnienia: alkoholizm i narkomania

Alkoholizm jest zjawiskiem, które dotyka wielu mieszkańców gminy Murowana Goślina w różnym wieku, niezależnie od miejsca zamieszkania, płci, wykształcenia. Alkoholicy to ludzie, którzy nie są w stanie konsekwentnie kontrolować swojego picia przez dłuższy czas i nie mogą brać odpowiedzialności za zachowanie, po tym jak zaczną pić. Jest to choroba, którą można zatrzymać, leczenie jest długotrwałym procesem, tak jak długotrwałym procesem jest rozwój uzależnienia. Gmina jest w stanie zaproponować sposoby i środki, które będą sprzyjać całkowitej abstynencji osoby uzależnionej i rekonstrukcji jej sposobu życia. Proces wychodzenia z uzależnienia jest długotrwały, jednak daje możliwość powrotu do trzeźwego życia.

Alkoholizm jest szczególnie drastycznym problemem w naszym kraju. Każdy człowiek uzależniony od alkoholu ma prawo do pomocy prawnej, socjalnej, psychologicznej i medycznej, bez naruszenia jego godności osobistej. Nadużywanie alkoholu jest przyczyną powstawania innych problemów: zdrowotnych oraz problemów materialnych, zawodowych i wychowawczych. Powoduje zaburzenie relacji między członkami rodziny. Alkohol często bywa przyczyną agresji, stosowania przemocy wobec członków rodziny, stosowania niewłaściwych metod wychowawczych wobec dzieci, kryzysu a nawet rozpadu rodziny. W rodzinach długotrwale nadużywających alkohol często wzorec picia powielają dzieci. Niepokojącym zjawiskiem jest fakt wzrastania liczby osób uzależnionych i obniżania się wieku osób sięgających po alkohol. Coraz częściej interwencje w leczeniu alkoholizmu rozpoczyna się od nieuzależnionych członków rodzin uwikłanych w problem alkoholowy. Zgodnie z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi - udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, a w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie należy do zadań własnych gminy.

Tabela nr 19 Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu alkoholizmu w latach 2005 - 2009.

stan na 31.12.	2005	2006	2007	2008	2009
Liczba rodzin ogółem	16	23	24	25	34
W tym Na wsi	7	11	12	12	17
Liczba osób w rodzinach	60	81	85	71	90

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

Skala zjawiska problemów alkoholowych wg danych Ośrodka Pomocy Społecznej, stan na koniec 2009 roku:

- uzależnienie od alkoholu dotyczy 25 rodzin, w których żyje 71 osób
- z porad specjalistów w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym skorzystało 277 osób uzależnionych,
- przeciętnie osoby uzależnione stanowią 2 % dorosłej populacji, czyli ok. 320 osób w naszej gminie,
- osoby nadużywające alkoholu, czyli picie wyrwykowe stanowią przeciętnie 12-15% dorosłej populacji, czyli ok. 2000 osób w naszej gminie,
- dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (małżonkowie, partnerzy, rodzice) stanowią około 4 % populacji czyli 640 osób w naszej gminie
- dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholowych także stanowią około 4 % populacji czyli 640 dzieci w naszej gminie.

Gmina Murowana Goślina podejmuje działania w związku z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałaniem narkomanii oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Corocznie realizowany jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych na terenie gminy Murowana Goślina mają charakter długofalowy i stanowią kontynuację wcześniej podejmowanych. Narkomania - potoczne określenie odnoszące się do uzależnienia od substancji chemicznych wpływających na czynność mózgu. Narkomania charakteryzuje się:

- tzw. głodem narkotycznym
- przymusem zażywania środków odurzających
- chęcią zdobycia narkotyku za wszelką cenę i wszystkimi sposobami.

Od początku lat dziewięćdziesiątych można zaobserwować wzrost rozmiarów problemu zażywania narkotyków. Szybko zwiększało się rozpowszechnienie eksperymentalnego i okazjonalnego używania substancji nielegalnych wśród młodzieży. Pojawiły się pierwsze sygnały zainteresowania narkotykami wśród dorosłych. Rosły w znacznym tempie wskaźniki narkomanii rozumianej jako regularne używanie narkotyków powodujące poważne problemy.

Jednym z najczęściej stosowanych działań mających na celu przeciwdziałanie narkomanii i ich ograniczenie jest profilaktyka, która ma na celu m.in. informowanie o ich szkodliwych następstwach. "Dobre" programy profilaktyczne powinny informować o mechanizmach uzależnienia, zwracać uwagę na umiejętność odpowiedzialnego podejmowania decyzji, a także umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych. W 2007 roku na terenie Gminy Murowana Goślina zostały przeprowadzone badania nt. „Problemów substancji psychoaktywnych w ocenie mieszkańców”. Wśród 176 badanych dorosłych 98 osób spotkało się na terenie gminy z osobami uzależnionymi bądź zażywającymi narkotyki regularnie. 20 osób przyznało się do eksperymentowania z marihuaną, a 5 z amfetaminą. Wśród badanych uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, 37% przyznało, że nie zna miejsc, w których można łatwo kupić marihuanę lub haszysz, natomiast pozostałe 63 % wskazało: dyskotekę, park, mieszkanie dilerów i szkołę. Z danych Komisariatu Policji oraz Straży Miejskiej wynika, że 2008 roku odnotowano jeden przypadek wprowadzenia do obrotu środków odurzających, natomiast w 2007 roku 7 przypadków udzielania lub nakłaniania do zażywania narkotyków a w 2006 roku 3 przypadki. W 2009 roku cztery osoby uczęszczały regularnie na terapię indywidualną do terapeuty ds. narkomanii. Spośród osób, które widnieją w rejestrach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych cztery osoby przyznają się do uzależnienia krzyżowego od narkotyków i alkoholu.

Tabela nr 20 Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu narkomani w latach 2005 - 2009.

stan na 31.12.	2005	2006	2007	2008	2009
Liczba rodzin ogółem	-	-	-0	1	1
W tym Na wsi	-	-	-	1	1
Liczba osób w rodzinach	-	-	-	3	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

I.3.5.5. Przemoc w rodzinie

Bardzo ważną kwestią jest stworzenie jednolitego i wielopoziomowego systemu zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie z naciskiem na skuteczną ochronę ofiar przemocy, rozwój profilaktyki jako formy zapobiegania przemocy w rodzinie oraz zmianę podejścia społeczeństwa do tego problemu.

Z danych Komisariatu Policji w Murowanej Goślinie wynika, że z każdym rokiem wzrasta liczba przeprowadzanych interwencji domowych.

Tabela nr 21 Interwencje domowe policji.

Interwencje domowe	Liczba interwencji w roku			
	2005	2006	2007	2009
Przemoc w rodzinie	45	51	72	132
Procedura „Niebieskiej Karty”	17	13	7	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Murowanej Goślinie.

W trakcie interwencji powzięto podejrzenia popełnienia przestępstwa z art. 207 Kodeksu karnego, tj. znęcania się, w wyniku których wszczęto postępowania karne. Szczegółowe dane odnośnie wszczętych postępowań przedstawia tabela nr 21.

Tabela nr 22 Interwencje domowe policji.

Wszczęte postępowania w związku z art. 207 KK	Rok			
	2005	2006	2007	2009
Wszczęcie sprawy	45	51	72	132
Wniesienie aktu oskarżenia	17	13	7	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Murowanej Goślinie.

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii oraz Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie są wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

I.3.5.6. Ubóstwo

W każdym społeczeństwie obok ludzi, którzy są w stanie zaspokoić wszystkie swoje potrzeby, istnieją też ludzie, których nie stać na zaspokojenie nawet najbardziej elementarnych potrzeb. Ubóstwo jest zatem czymś realnym – przybiera różne oblicza – może chodzić o bardzo niskie dochody, złe odżywianie, niski standard mieszkania, brak miejsca do zamieszkania, brak opieki zdrowotnej. Ubóstwo jest zjawiskiem złożonym, posiadającym zarówno aspekty ilościowe (np. wskaźnik dochodu uzyskiwanego przez gospodarstwa domowe), jak i jakościowe (np. inne wskaźniki sytuacji materialnej – posiadanie rozmaitych dóbr, dostępność do takich społecznie istotnych wartości, jak wykształcenie, opieka medyczna, możliwości korzystania z różnych form wypoczynku, rozrywki itp.). Ustalanie linii ubóstwa, a więc osób, które z tego powodu kwalifikują się do uzyskania pomocy z systemu pomocy społecznej, opiera się w zasadzie na oszacowaniu bieżących dochodów danego gospodarstwa czy osoby. Należy zatem pamiętać, że używając terminu ubóstwa, jesteśmy w stanie wskazać nie tyle gospodarstwa domowe czy osoby żyjące w sferze ubóstwa, ale żyjące w tzw. strefie niskich dochodów. Ubóstwo jest dopiero efektem długotrwałego utrzymywania się w strefie niskich dochodów.

Ustawa o pomocy społecznej definiuje ubóstwo na podstawie znalezienia się dochodu rodziny na tzw. minimum socjalnym. Ośrodek Pomocy Społecznej jest zobowiązany do pomocy tym osobom i rodzinom, których miesięczny dochód nie przekracza kwoty określonej w ustawie o pomocy społecznej wyznaczonej na podstawie minimum socjalnego. Poważny spadek dochodów z największą siłą dotknął rodziny z dziećmi na utrzymaniu oraz rodziny dotknięte problemem niepełnosprawności lub problemami z obszaru uzależnień.

Zjawisko ubóstwa pojawia się w wielu rodzinach, także wśród młodej i aktywnej zawodowo populacji, a także dotknęło dzieci. Od 2005 roku liczba rodzin i osób korzystających z pomocy z tytułu ubóstwa z roku na rok maleje, a od 2008 roku utrzymuje się na równym poziomie. Ubóstwo dotyczy zwłaszcza rodzin o licznym potomstwie. Grupą najbardziej narażoną na ubóstwo są dzieci w wieku do 15 lat. Dzieci w rodzinach biednych bywają niedożywione i pomimo znacznego udziału wydatków na żywność, ilościowe i jakościowe spożycie artykułów żywnościowych odbiega w nich od norm minimalnych.

Tabela nr 23 Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w latach 2005 – 2009.

stan na 31.12.	2005	2006	2007	2008	2009
Liczba rodzin ogółem	287	267	182	148	144
W tym Na wsi	159	150	108	82	80
Liczba osób w rodzinach	1118	1006	705	507	464

I.3.5.7. Niepełnosprawność

Spółeczeństwo składa się z ludzi o różnej sprawności fizycznej, psychicznej i intelektualnej w różnym wieku, z różnymi potrzebami i możliwościami poruszania się i wykonywania potrzebnych czynności w otaczającym środowisku. Znaczną grupę stanowią osoby niepełnosprawne. Osoby te mają duże problemy w aktywnym uczestnictwie w życiu swoich społeczności, szczególnie w gminach miejsko-wiejskich. Na ich sytuację życiową wpływają również mniejsze niż w dużych miastach możliwości aktywizacji zawodowej. Ograniczenia wynikające z niepełnosprawności utrudniają lub uniemożliwiają podjęcie zatrudnienia w tradycyjnym systemie organizacji pracy. Przyczyny niepełnosprawności są bardzo zróżnicowane, indywidualne. Niepokojący jest fakt, iż z każdym rokiem wzrasta procent niepełnosprawnych, także tych z zaburzeniami psychicznymi. Największy odsetek osób niepełnosprawnych dotyczy grupy opisywanej jako niepełnosprawność w stopniu umiarkowanym, zaś natężenie tego zjawiska nasila się z wiekiem - najwięcej osób niepełnosprawnych jest w wieku 45 lat i więcej.

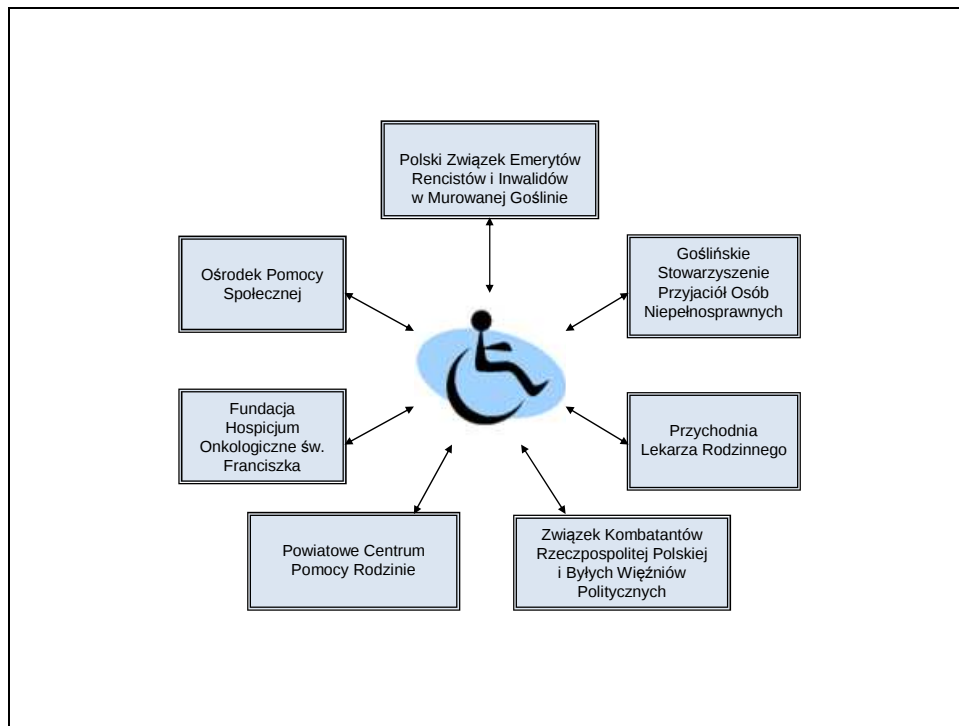
Osoby niepełnosprawne napotykają liczne przeszkody związane z samodzielnym funkcjonowaniem. Są to problemy spotykane w życiu codziennym, rodzinie, pracy, urzędach, na ulicy, przybierające postać barier: architektonicznych, psychicznych, materialnych, prawnych czy społecznych. Od stopnia niepełnosprawności zależy czy osoba niepełnosprawna osiągnie odpowiednie wykształcenie, uzyska zatrudnienie, zapewni sobie materialne warunki życia, dostęp do infrastruktury medycznej i rehabilitacyjnej, do systemu edukacji i kultury. Niepełnosprawność jest powodem korzystania z pomocy społecznej oraz innych form pomocy ze strony powołanych do tego podmiotów. Ośrodek Pomocy Społecznej w 2009 roku przyznał pomoc z tytułu niepełnosprawności 114 rodzinom, w skład których wchodziło 331 osób.

Tabela nr 24 Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w latach 2005 – 2009.

stan na 31.12.	2005	2006	2007	2008	2009
Liczba rodzin ogółem	118	110	81	107	114
W tym na wsi	57	50	38	48	50
Liczba osób w rodzinach	362	321	239	311	331

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej.

Struktura oddziaływań skierowanych w stronę osób niepełnosprawnych Miasta i Gminy Murowana Goślina

I.3.5.8. Zagrożenie bezpieczeństwa publicznego

Jednym z kluczowych problemów wpływających na jakość życia w gminie Murowana Goślina jest stan bezpieczeństwa publicznego. Według stanu na koniec 2009 roku w Komisariacie Policji w Murowanej Goślinie pracuje 18 funkcjonariuszy wraz z komendantem oraz dwie osoby cywilne. W gminie Murowana Goślina od 2005 roku rozpoczęła funkcjonowanie Straż Miejska. Jednym z najważniejszych zadań Straży Miejskiej są działania prewencyjne mające na celu zapobieganie przestępstwom i wykroczeniom m.in. włamania dewastacje, niszczenie mienia. Zadania te realizowane są poprzez pełnienie służby patrolowej zarówno samodzielnie jak i wspólnie z Policją i Strażą Leśną.

Tabela nr 25 Statystyka ujawnionych przestępstw i wykroczeń na terenie
Miasta i Gminy (stan na 31.12.2009r.).

Lp.	Rodzaj przestępstwa i wykroczenia	Liczba
1	wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w ruchu drogowym	257
2	liczba interwencji domowych w następstwie spożywania alkoholu	140
3	wykroczenia dotyczące spożywania alkoholu wbrew zakazom	111
4	ogólna liczba osób odwiezionych do izby wytrzeźwień	35
5	wykroczenia: kradzieże mienia	34
6	podejrzenie o kierowanie pojazdami w stanie nietrzeźwości	29
7	ogólna liczba osób pod wpływem alkoholu odwiezionych do domu	21
8	fizyczne i psychiczne znęcanie się nad rodziną	15
9	posiadanie narkotyków	11
10	wykroczenia przeciwko obyczajowości publicznej	-
11	sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych w przypadkach, kiedy jest to zabronione: bez zezwolenia lub nieletnim	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Straży Miejskiej w Murowanej Goślinie.

Według stanu na koniec 2009 roku w Komisariacie Policji w Murowanej Goślinie pracuje 18 funkcjonariuszy wraz z komendantem oraz dwie osoby cywilne.

Tabela nr 26 Statystyka ujawnionych wykroczeń i zastosowane sankcje na terenie
Miasta i Gminy Murowana Goślina (stan na 31.12.2009r.)

Lp.	Rodzaje wykroczeń zawartych w Kodeksie wykroczeń	Ilość zastosowanych sankcji
1	Wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu	23
2	Wykroczenia przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym	5
3	Wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia	21
4	Wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji	795
5	Wykroczenia przeciwko zdrowiu	6
6	Wykroczenia przeciwko interesom konsumentów	2
7	Wykroczenia przeciwko obyczajowości publicznej	5

8	Wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego	40
9	Szkodnictwo leśne, polne i ogrodowe	6
10	W związku z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	49
11	Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	29
12	Ustawa o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt	1
13	Akty prawa miejscowego (przepisy porządkowe)	10

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych Straży Miejskiej w Murowanej Goślinie.

Straż Miejska zastosowała następujące sankcje:

- 202 pouczenia, zwrócenia uwagi, ostrzeżenia lub zastosowania innego środka wychowawczego
- 664 mandaty
- 126 wniosków do sądu

Łączna ilość zastosowanych działań wynosi 992.

I.3.4.9. Pomoc społeczna

Celem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Prawo do świadczeń z pomocy społecznej uwarunkowane jest wykazaniem się własną aktywnością w zakresie zaspokajania swych potrzeb życiowych. Pomoc społeczna nie może stanowić stałego źródła utrzymania, zwłaszcza, jeśli chodzi o osoby, które mają wszelkie warunki ku temu, aby podjąć pracę. Zakłada się, że pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego uaktywnienia się osoby korzystającej ze świadczeń, a także jej integracji ze środowiskiem. Osoby i rodziny, które korzystają z pomocy społecznej obowiązane są do współudziału w rozwiązywaniu swoich trudnych sytuacji życiowych przy wsparciu ze strony pracownika socjalnego. Wysoce niepokojące jest trwałe uzależnienie się od pomocy społecznej i niechęć do podejmowania osobistej odpowiedzialności za los własny i własnej rodziny, prowadzący do wykorzystania pomocy społecznej i instytucji gminnych, jako naturalnego i należnego sposobu świadczeń ze strony społeczeństwa.

Jednym z głównych celów prowadzonej polityki społecznej jest, zatem wyrobienie umiejętności społecznych w takim zakresie, aby mieszkańcy potrafili samodzielnie rozwiązywać pojawiające się przed nimi problemy i zagrożenia, a instytucje państwowe i samorządowe winny pełnić wobec jednostek, rodzin i organizacji społecznych jedynie rolę pomocniczą.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń,
- pracy socjalnej,
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,

- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznania potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej w samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Świadczenia pomocy społecznej udzielane są na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela bądź innej osoby, za zgodą zainteresowanego, lub na wniosek przedstawiciela ustawowego. Pomoc może być także udzielona z urzędu. Rodzina lub osoba zgłasza się po pomoc do Ośrodka Pomocy Społecznej w miejscu zamieszkania. Decyzje o przyznaniu lub odmowie przyznania pomocy wymagają przeprowadzenia uprzednio wywiadu środowiskowego (rodzinnego) przez pracownika socjalnego.

I.3.5.10. Świadczenia pomocy społecznej

Pomocy społecznej na zasadach określonych w ustawie udziela się osobom i rodzinom, w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych, braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo – wychowawcze, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Zgodnie z zapisem art.36 ustawy o pomocy społecznej, świadczeniami z pomocy społecznej są: świadczenia pieniężne i świadczenia niepieniężne. Do pomocy finansowej zaliczamy: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy, zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie się, pomoc dla rodzin zastępczych, pomoc na usamodzielnienie się oraz na kontynuowanie nauki, świadczenia pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla uchodźców. Natomiast do świadczeń niepieniężnych: pracę socjalną, bilet kredytowy, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenie społeczne, pomoc rzeczową, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie się, sprawienie pogrzebu, poradnictwo specjalistyczne, interwencja kryzysowa, schronienie, posiłek, niezbędne ubranie, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy, specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia, mieszkanie chronione, pobyt i usługi w domu pomocy społecznej, opiekę i wychowanie w rodzinie zastępczej i placówce opiekuńczo-wychowawczej, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych,

szkolenia, poradnictwo rodzinne i terapia rodzinna prowadzone przez ośrodki adopcyjno-opiekuńcze. Ponadto ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku określa szczegółowo zakres zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym.

Ośrodek Pomocy Społecznej szczególny nacisk kładzie na realizację wieloletniego rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W 2009 roku dożywianiem w szkołach w formie gorącego posiłku objętych było 146 dzieci oraz jedna osoba dorosła. Łączna liczba sfinansowanych posiłków to 16854 oraz 64 zasiłki celowe na zakup posiłku dla dzieci i osób dorosłych pozostających w domach. Koszt realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” wyniósł 135.299,27 zł, z tego 84.699,27 zł ze środków własnych oraz 50.600,00 zł ze środków z budżetu państwa.

Świadczenia rzeczowe to nie tylko pomoc w formie dożywiania dzieci w szkołach, to także przyznawane świadczenia w naturze (żywność lub leki) dla tych osób i rodzin, gdzie zachodzi podejrzenie o zmarnotrawieniu przyznanej pomocy finansowej lub wykorzystania jej niezgodnie z przeznaczeniem np. na zakup alkoholu. Pomoc w naturze to także paczki świąteczne dla dzieci uczęszczających do świetlic opiekuńczo-wychowawczych i klubów młodzieżowych oraz dla osób samotnych i w wieku sędziwym. Corocznie organizowane jest "Spotkanie Wigilijne" dla osób starszych i samotnych.

Od 2009 roku Ośrodek Pomocy Społecznej dzięki współpracy z Fundacją „Bread of Life” z Długiej Gośliny wydaje żywność w ramach programu PEAD. Z tej formy pomocy w 2009 roku skorzystało 235 rodzin i osób:

- wydawano 150 paczek dla 235 osób (1175 kg),
- wydano 500 kg odzieży dla 150 osób.
- wydano 7 ton żywności dla 235 osób

Różnorodność podejmowanych działań i realizacji wszelkich zadań wymaga koordynacji i ścisłej współpracy z instytucjami, stowarzyszeniami i organizacjami działającymi na terenie gminy i poza naszą gminą. Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z Urzędem Miasta i Gminy, szkołami w mieście i na wsiach, pedagogami szkolnymi, Przychodnią Lekarza Rodzinnego, Komisariatem Policji, sołtysami, parafiami, Związkiem Kombatantów, Związkiem Emerytów i Rencistów. Osobom i rodzinom wymagającym wsparcia udzielana jest pomoc w formie pomocy socjalnej dotyczącej porad, informowania, wspierania, pomocy w przygotowywaniu wniosków do sądów, kierowania do zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności. Podopieczni mają również możliwość korzystania z porad prawnych. Kompletuje się także dokumentację na wnioski do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie odnośnie umieszczania uczniów w Ośrodkach Socjoterapeutyczno-Wychowawczych oraz na wnioski podopiecznych dotyczące skierowania do Zakładów Opiekuńczo-Lecznicznych i Domów Pomocy Społecznej. Pomocą w zakresie obliczania i wypłat dotacji mieszkaniowych zajmuje się Ośrodek Pomocy Społecznej.

Tabela nr 27 Liczba osób korzystających z dodatków mieszkaniowych w latach 2005 – 2009.

stan na 31.12.	2005	2006	2007	2008	2009
Kwota dodatków	1 197 400,62	1 242 841,49	1 207 596,61	999 401,05	998 579,75
Liczba osób	6164	5724	5056	3911	3460

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy w Murowanej Goślinie.

Wychodząc naprzeciw problemom występującym w gminie, Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z różnymi instytucjami podejmuje działania w celu zaspokajania wszelkich potrzeb społeczności lokalnej.

Tabela nr 28 Powody przyznania pomocy w 2009 roku.

Źródła trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
	ogółem	w tym na wsi	
Ubóstwo	144	80	464
Sieroctwo	1	0	2
Bezdomność	8	3	8
Potrzeba ochrony macierzyństwa:	75	42	387
W tym wielodzietność	45	27	273
Bezrobocie	74	38	249
Niepełnosprawność	114	50	331
Długotrwała lub ciężka choroba	132	60	370
Bezradność dot. spraw opiekuńczo-wychowawczych i socjalno-bytowych:	62	38	253
W tym rodziny niepełne	45	26	148
W tym rodziny wielodzietne	20	13	119
Przemoc w rodzinie	10	2	35
Alkoholizm	34	17	90
Narkomania	1	1	2
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	6	5	17
Zdarzenie losowe	4	2	8
Sytuacja kryzysowa	2	2	8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

Swoje działania Ośrodek kieruje na wspieranie rodzin, udzielanie wszelkiego rodzaju pomocy, stymulowanie do samodzielnego radzenia sobie w życiu. Podjęte działania wyrażały się w bardziej celowym i ukierunkowanym wydatkowaniu środków finansowych, a także w dostosowaniu różnych form pomocy do zmieniających się potrzeb mieszkańców gminy.

I.3.5.11. Świadczenia rodzinne

Od 1 maja 2004 roku w Ośrodku Pomocy Społecznej realizowane są zadania na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych. W ramach tej ustawy przyznawane są świadczenia rodzinne i opiekuńcze.

Tabela nr 29 Ilość i kwota świadczeń rodzinnych wg stanu na dzień 31.12.2009r.

Lp.	Świadczenia rodzinne	Ilość świadczeń zrealizowanych w 2009 roku	kwota świadczeń zrealizowanych w 2009 roku
1	z tytułu urodzenia dziecka	96	96 000
2	z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	757	298 904
3	z tytułu samotnego wychowywania dziecka	697	119 450
4	z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego		
5	z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	702	52 980
6	z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	1804	90 200
7	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w bursie lub internacie	78	7 020
8	z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	2614	209 120
9	z tytułu zwiększonych potrzeb osób niepełnosprawnych – zasiłek pielęgnacyjny	2737	418 761
10	z tytułu rezygnacji z zatrudnienia na rzecz sprawowania opieki nad osobą niepełnosprawną	322	138 868

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

Od 2006 roku wypłacana jest jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, tzw. becikowe przysługuje wszystkim, niezależnie od uprawnień do dodatku z tytułu urodzenia dziecka oraz od dochodu rodziny, w wysokości 1000 zł na dziecko. W 2009 roku becikowe zostało wypłacone dla 194 dzieci w kwocie 194.000,00 zł. Koszty realizacji powyższych zadań wraz z obsługą w roku 2009 wyniosły 2.767.134,- zł. W dziale świadczeń rodzinnych od 2004 zarejestrowano 2000 rodzin.

I.3.5.12. Fundusz alimentacyjny

W okresie 01.09.2005r. do 31.08.2008r. osoby samotnie wychowujące dzieci, mające zasądzone alimenty, których egzekucja była bezskuteczna otrzymywały zaliczkę alimentacyjną. Natomiast od dnia 01.09.2008r. działania wobec dłużników podejmowane są na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. W związku z tym zaliczkę alimentacyjną zastąpił fundusz alimentacyjny. Ustawa określa warunki nabywania prawa do świadczeń pieniężnych z funduszu alimentacyjnego oraz zasady i tryb postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń. Świadczenie z funduszu alimentacyjnego jest to kwota wypłacona osobie uprawnionej przez organ właściwy wierzyciela (tj. przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej) na poczet należnego świadczenia alimentacyjnego, ustalonego na podstawie tytułu wykonawczego, jeżeli jego egzekucja jest bezskuteczna. Osobą uprawnioną do świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest dziecko, które ma zasądzone od rodzica alimenty, jeżeli egzekucja prowadzona przez komornika jest bezskuteczna.

W 2009 roku zarejestrowanych było 92 dłużników, wobec których prowadzone jest postępowanie z czego 52 z gminy Murowana Goślina. W tym okresie przeprowadzone zostały 22 wywiady alimentacyjne. Na dłużników zostały nałożone następujące sankcje:

- liczba zobowiązań do zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna lub poszukująca pracy – 19
- wnioski o wszczęcie postępowania do prokuratury – 15,
- wnioski o zatrzymanie prawo jazdy – 15.

Ogólna liczba osób uprawnionych do korzystania z funduszu alimentacyjnego wynosiła 103 osoby. W 2009 roku wypłacono świadczenia z funduszu alimentacyjnego na kwotę 357.650,- zł, z czego zwróconych przez dłużnika zostało 72.309,- zł. Środki na realizację zadań zarówno z funduszu alimentacyjnego jak i świadczeń rodzinnych są finansowane z Budżetu Państwa.

I.3.5.13. Usługi opiekuńcze

Jedną z najczęściej przyznawanych form pomocy dla osób starszych i niepełnosprawnych są usługi opiekuńcze. W świetle ustawy o pomocy społecznej usługi opiekuńcze przysługują osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub z innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione lub też rodzina nie może tej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości również zapewnienie kontaktu z otoczeniem. Dzięki usługom opiekuńczym zapewniona jest opieka w miejscu zamieszkania, zapobiega to ewentualnej utracie kontaktu ze swoim środowiskiem przez osobę korzystającą z tej formy pomocy.

Świadczenia dla osób starszych z tytułu usług opiekuńczych w tym specjalistycznych usług opiekuńczych w roku 2009 wyniosły 79.351,- zł. Kwota ta została przeznaczona na wynagrodzenie dla osób sprawujących na podstawie umowy zlecenia usługi opiekuńcze. Łącznie usługi świadczone dla 16 osób. Czasem jednak realizacja usług opiekuńczych nie jest możliwa do zapewnienia w miejscu zamieszkania danej osoby i wtedy osoba wymagająca stałej opieki może ubiegać się o skierowanie do domu pomocy społecznej. Placówki tego rodzaju zapewniają swoim podopiecznym całodobową opiekę oraz zaspokajają ich niezbędne potrzeby bytowe, edukacyjne, społeczne i religijne. Domy Pomocy Społecznej umożliwiają również swoim mieszkańcom korzystanie z przysługujących im świadczeń z tytułu powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego. W 2009 roku Ośrodek Pomocy Społecznej ponosił odpłatność za 6 osób przebywających w Domach Pomocy Społecznej w wysokości 100.287,70 zł.

II. Nawiązanie do strategicznych dokumentów na poziomie miasta, gminy, powiatu i województwa

Strategiczne podejście do planowania działań prorozwojowych, w tym i rewitalizacyjnych wymaga szerokiej analizy dokumentów programowych na poziomie zarówno lokalnym, ale i krajowym czy regionalnym. Uwzględniając te uwarunkowania, uzasadnione jest, aby założenia Zintegrowanego Programu Rewitalizacji (ZPR) były sformułowane w szerokim kontekście kierunków rozwojowych, określonych w następujących dokumentach planistycznych:

a) na poziomie regionalnym:

- Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 r.,
- Wielkopolskim Regionalnym Programie Operacyjnym na lata 2007-2013,
- Programie Operacyjnym „Kapitał Ludzki” na lata 2007-2013,
- Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego na lata 2006-2013,
- Planu Rozwoju Lokalnego Powiatu Poznańskiego na lata 2007-2013,
- odpowiednich dokumentach wydanych przez instytucje unijne (np. rozporządzenie (WE) nr 1080/2006 dotyczące realizacji zadań z zakresu mieszkalnictwa),

b) na poziomie lokalnym:

- Strategii Rozwoju Gminy Murowana Goślina na lata do 2020 r.,
- Strategii Mieszkalnictwa dla Miasta i Gminy Murowana Goślina
- Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych,

Formułowanie dokumentów strategicznych, w tym Zintegrowanego Planu Rewitalizacji, na poziomie regionalnym i lokalnym spowodowane jest również koniecznością sprostania

wyzwaniom określonym w dokumentach krajowych, np. Strategii Rozwoju Kraju do 2015 roku.

II.1. Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020 (SRWW) to najważniejszy kierunkowy dokument dla rozwoju województwa wielkopolskiego, który został przyjęty przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego 19 grudnia 2005 r. a następnie zaktualizowany w grudniu 2012 r. Dokument ten został sformułowany jako odpowiedź na zmieniające się warunki rozwoju województwa po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej w 2004 r., szczególnie związane z niespotykanymi dotąd możliwościami kreowania przez Samorząd Województwa kierunków i instrumentów rozwoju wynikającymi w dużej mierze z możliwości skorzystania przez region ze środków strukturalnych Unii Europejskiej. Szczególne wyzwania związane są z deklaracją Polski dot. realizacji założeń Strategii Lizbońskiej, która każe zwrócić szczególną uwagę na następujące aspekty rozwoju:

- rozwój przedsiębiorczości,
- wzrost zatrudnienia i modernizacja modelu społecznego,
- liberalizacja i integracja rynków,
- przyspieszenie rozwoju gospodarki opartej na wiedzy,
- wzmocnienie trwałości rozwoju.

Krytyczna analiza czynników rozwojowych oraz zagadnień problemowych w wielu obszarach analizy pozwoliła władzom województwa wielkopolskiego sformułować podstawowe dylematy rozwojowe, a w konsekwencji założenia strategiczne. Wynikiem tego sformułowano wizję rozwoju, która wyraźnie wskazuje, iż Wielkopolska powinna być regionem zintegrowanym i konkurencyjnym.

Misja województwa brzmi następująco:

- skupienie wszystkich podmiotów publicznych działających na rzecz wzrostu konkurencyjności regionu i poprawy warunków życia mieszkańców;
- uzyskanie efektu synergii poprzez stworzenie spójnej koncepcji wykorzystania środków publicznych.

W SRWW określono następujące cele podstawowe i szczegółowe, które są skorelowane z celami zawartymi w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Murowana Goślina na lata 2007-2020:

- a) Cel operacyjny 1.8 SRWW: „Restrukturyzacja obszarów oraz sektorów o niewłaściwym potencjale rozwojowym” realizowany m.in. przez „Rewitalizację dzielnic miast, terenów przemysłowych i powojсковych” ma swoje odniesienie w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Murowana Goślina na lata 2007-2020, Program 4.1, Projekt 4.1.1 - Odnowa miasta. Jego celem jest: „Zmiana wizerunku miasta,

wprowadzenie nowej jakości życia w mieście, w szczególności poprzez podniesienie atrakcyjności obszaru Śródmieścia w ramach rewitalizacji miasta Murowana Goślina i terenów przyległych”.

- b) Cel operacyjny 4.2 SRWW: „Poprawa warunków mieszkaniowych” realizowany przez:
- „Przygotowywanie odpowiednich terenów pod budownictwo mieszkaniowe”
 - „Pomoc publiczną dla budujących mieszkania”
 - „Rewitalizację dzielnic mieszkaniowych wraz z poprawą ogólnodostępnej infrastruktury usług i wypoczynku”,
- nawiązujący wprost do celu nadrzędnego Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Murowana Goślina na lata 2007-2020 o brzmieniu: „Rozwój mieszkalnictwa”.
- c) Cel operacyjny 4.7 SRWW: „Wzrost udziału sportu i rekreacji w życiu mieszkańców regionu” realizowany m.in. przez:
- „Inwestycje poprawiające stan infrastruktury sportu i rekreacji”, a realizowany w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Murowana Goślina na lata 2007-2020 przez cel strategiczny nr 3 „Rozwój turystyki, sportu i kultury – pomysły na czas wolny”

Wykazana korelacja celów SRWW i ZPR wskazuje na wzajemne uzupełnianie się w ujęciu strategicznym obu dokumentów.

II.2. Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny Województwa na lata 2007 – 2013

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013 (WRPO) jest głównym dokumentem programowania średniookresowego, wynikającego z okresu budżetowania Unii Europejskiej oraz planowania procesu wdrażania funduszy strukturalnych na poziomie regionalnym. Jako dokument obowiązuje na terenie Wielkopolski. Kierunki rozwoju wymienione do wsparcia w WRPO 2007-2013 bezpośrednio wynikają z zapisów Rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, które w art. 4 stwierdza, iż EFRR koncentruje swoją pomoc na wspieraniu zrównoważonego, zintegrowanego rozwoju gospodarczego oraz zatrudnienia na poziomie regionalnym i lokalnym poprzez mobilizowanie i wzmacnianie zdolności endogenicznych w ramach programów operacyjnych, których celem jest modernizacja i zróżnicowanie struktur gospodarczych, jak również tworzenie i ochrona trwałych miejsc pracy. Działania rewitalizacyjne w ramach WRPO 2007-2013 realizowane będą w zakresie Inicjatywy JESSICA, na realizację której przeznaczone zostały środki dostępne w ramach Działania 4.1 „Rewitalizacja obszarów miejskich”.

Inicjatywa JESSICA

Możliwość wdrożenia inicjatywy JESSICA została przyznana krajom członkowskim UE na mocy art. 44 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r., w którym określono, że w ramach programów operacyjnych fundusze strukturalne mogą finansować wydatki dotyczące operacji składające się z wkładów we wsparcie instrumentów inżynierii finansowej, takich jak fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich, czyli fundusze inwestujące w partnerstwa publiczno-prywatne i inne projekty ujęte w zintegrowanym planie na rzecz trwałego rozwoju obszarów miejskich. Innowacyjność inicjatywy JESSICA opiera się na mechanizmie, który w przeciwieństwie do projektów finansowanych tradycyjnie z funduszy strukturalnych w formie pomocy bezzwrotnej zapewnia udzielanie wsparcia w formie zwrotnych instrumentów finansowych, umożliwiających wielokrotne wykorzystanie ograniczonych zasobów finansowych dostępnych w ramach programów operacyjnych. Opierając się na rekomendowanym przez Komisję Europejską schemacie wdrażania Inicjatywy JESSICA Zarząd Województwa Wielkopolskiego dokonał wyboru Managera Funduszu Powierniczego JESSICA, którym został wskazany w Rozporządzeniu Rady (WE) nr 1083/2006 Europejski Bank Inwestycyjny. Celem utworzonego ze środków dostępnych w ramach Działania 4.1 Funduszu Powierniczego jest inwestowanie w Fundusz/ Fundusze Rozwoju Obszarów Miejskich, wybrane na podstawie kryteriów zatwierdzonych przez Komitet Monitorujący WRPO, które służyć mają osiągnięciu następujących celów:

- Stworzenie silniejszych bodźców dla wdrożenia rewitalizacji obszarów miejskich przez współpracę podmiotów prywatnych, publicznych oraz funduszy strukturalnych przy zapewnieniu profesjonalnego zarządzania środkami;
- Wykorzystanie eksperckiej wiedzy w dziedzinie finansów i zarządzania na potrzeby realizacji inwestycji w przedsięwzięcia, których część będzie z zasady nierentowna, a pozostałe będą wykazywały zyskowność na różnych poziomach;
- Zapewnienie finansowania pomostowego w przypadku projektów, których nakłady początkowe są zazwyczaj wysokie, a korzyści pojawiają się w długim okresie.

Fundusz powierniczy będzie inwestował głównie za pomocą:

- instrumentów mikrofinansowania,
- instrumentów poręczeniowych,
- wkładu kapitałowego,
- innych instrumentów.

Zgodnie z art. 43 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 Fundusz Rozwoju Obszarów Miejskich inwestuje w:

- Partnerstwo Publiczno-Prywatne,
- Inne projekty objęte Zintegrowanym Planem Rozwoju Obszarów Miejskich.

Fundusze Rozwoju Obszarów Miejskich dokonają wyboru Projektów Miejskich, ujętych w programach rewitalizacji w oparciu o kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący WRPO. Zgodnie z zapisami WRPO w ramach Działania 4.1. „Rewitalizacja obszarów

miejskich” będą podejmowane działania zmierzające do poprawy funkcji rozwojowych miast, rewitalizacji obszarów o niewłaściwym potencjale oraz wspierające inicjatywy na rzecz rozwoju, wykorzystujące lokalny potencjał. Wspierane będą projekty uwzględnione w zintegrowanych planach rewitalizacji (zintegrowanych planach rozwoju obszarów miejskich), przyczyniające się do wykształcenia bądź wzmocnienia potencjału rozwojowego danego obszaru. Wsparcie tych działań będzie uwzględniać także rozwiązania w zakresie takich problemów jak m.in. wykluczenie społeczne, wysoki poziom przestępczości oraz ogólnie pogarszanie się jakości życia na zubożałych terenach miejskich.

WRPO przewiduje także wsparcie inwestycji z zakresu mieszkalnictwa, które określane są jako uzupełnienie i wzmocnienie przedsięwzięć rewitalizacyjnych podejmowanych przez samorządy terytorialne. Program dopuszcza programowanie działań w zakresie mieszkalnictwa na obszarach miejskich (w ramach kompleksowych projektów rewitalizacyjnych realizowanych w zakresie inicjatywy JESSICA).

Wymienione rodzaje projektów z zakresu mieszkalnictwa – zgodnie z obowiązującymi Wytycznymi Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa – mogą być realizowane na obszarach spełniających łącznie co najmniej trzy z poniższych kryteriów:

- wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia,
- wysoka stopa długotrwałego bezrobocia,
- wysoki poziom przestępczości i wykroczeń,
- niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej,
- porównywalnie niski poziom zasobu mieszkaniowego.

Do wsparcia w ramach WRPO kwalifikowane są wyłącznie działania z zakresu mieszkalnictwa zgodne z art. 7 ust.2 lit. c) rozporządzenia WE nr 1080/2006, a mianowicie:

- renowacja części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkaniowych, tj.: odnowienie następujących głównych elementów konstrukcji budynku: dachu, elewacji zewnętrznej, stolarki okiennej i drzwiowej, klatki schodowej, korytarzy wewnętrznych/zewnętrznych, wejść i elementów jego konstrukcji zewnętrznej, wind, instalacji technicznych budynku oraz działania w zakresie oszczędności energetycznej budynku.
- przygotowanie do użytkowania nowoczesnych, socjalnych budynków mieszkalnych dobrego standardu poprzez renowacje i adaptacje budynków istniejących stanowiących własność władz publicznych lub własność podmiotów działających w celach niezarobkowych.

Program określa ograniczoną liczbę podmiotów, mogących zostać beneficjentami WRPO, do które zalicza się:

- Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- Jednostki organizacyjne jst posiadające osobowość prawną;

- Jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną;
- Szkoły wyższe;
- Jednostki naukowe;
- Osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki oświatowe;
- Jednostki kultury;
- Organizacje pozarządowe;
- Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych;
- Instytucje otoczenia biznesu;
- Administracja rządowa;
- Partnerzy społeczni i gospodarczy;
- Spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe;
- Przedsiębiorcy/MŚP
- Porozumienia w/w podmiotów;
- Podmioty działające w oparciu o umowę o partnerstwie publiczno-prywatnym.

Aby wydatki projektów, realizowanych w ramach WRPO, mogły być uznane za kwalifikowane, muszą być zgodne z zapisami:

- Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego nr 1080/2006 z dnia 21 czerwca 1999 r. wprowadzające ogólne przepisy dotyczące Funduszy Strukturalnych;
- Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1260/1999;
- Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiającym zasady wdrażania Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia Parlamentu i Rady (WE) nr 1080/2006 w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego;
- Krajowych wytycznych dotyczących kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013
- Uszczegółowienia WRPO 2007-2013,

a także być poniesione w tzw. okresie kwalifikowanym, czyli pomiędzy 1 stycznia 2007 r. i 31 grudnia 2015 roku.

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013 jest podstawowym dokumentem określającym ramy i warunki planowanych działań z zakresu rewitalizacji w Wielkopolsce. W związku z tym zaplanowane do realizacji w ramach niniejszego Programu przedsięwzięcia, w celu ich sfinansowania ze środków strukturalnych UE, będą musiały sprostać powyżej wymienionym wymaganiom.

Zintegrowany Program Rewitalizacji Miasta Murowana Goślina na lata 2010-2020 w pełni realizuje, założone w WRPO, cele i spełnia wymogi określone w „Wytycznych w zakresie zasad opracowania programów umożliwiających ubieganie się o wsparcie w ramach Inicjatywy JESSICA” opracowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego.

II.3. Program Operacyjny „Kapitał Ludzki” na lata 2007-2013

Rewitalizacja, rozumiana we właściwy sposób obejmuje nie tylko sferę infrastrukturalną, ale dzięki możliwościom stwarzanym przez poprawę lub reorganizację jej stanu pozwala także oddziaływać na sferę społeczną. Działania pro-społeczne, skierowane w szczególności do grup społecznych zagrożonych marginalizacją będą konieczne dla realizacji wszystkich celów ZPR. Największym źródłem finansowania tego typu przedsięwzięć w latach 2007-2013 jest Program Operacyjny „Kapitał Ludzki”, który realizuje bardzo duży zakres działań określony w 10 Priorytetach.

Priorytety Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 oraz instytucja odpowiedzialna za wdrażanie:

- I. Zatrudnienie i Integracja Społeczna - Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
- II. Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących - Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
- III. Wysoka jakość systemu oświaty - Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
- IV. Szkolnictwo wyższe i nauka - Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
- V. Dobre rządzenie - Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
- VI. Rynek Pracy otwarty dla wszystkich - Samorząd Województwa
- VII. Promocja integracji społecznej - Samorząd Województwa
- VIII. Regionalne kadry gospodarki - Samorząd Województwa
- IX. Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach - Samorząd Województwa

Warto dodać, iż Województwo Wielkopolskie na realizację zadań określonych w osiach priorytetowych od VII do IX ma do dyspozycji kwotę ponad 567 mln euro ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Szczególnie ważna w kontekście wsparcia i uzupełnienia działań inwestycyjnych, które zostaną określone w ZPR, może być realizacja następujących przedsięwzięć nie inwestycyjnych, których finansowe wsparcie w 100 % będzie możliwe ze środków POKL:

- tworzenie, wdrażanie oraz promocja rozwiązań służących wyrównywaniu szans kobiet i mężczyzn w dostępie do zatrudnienia,
- wspieranie młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym (np. poprzez organizację warsztatów),
- projekty aktywizacji zawodowej i społecznej skierowane do osób niepełnosprawnych,
- rozwój e-learningu,

- projekty ukierunkowane na poprawę obsługi obywateli przez jednostki publiczne,
- tworzenie porozumień i sieci współpracy organizacji pozarządowych,
- promocja partnerstwa pomiędzy sektorem pozarządowym i administracją publiczną na rzecz realizacji zadań publicznych,
- przygotowanie i realizacja programów pomocy zdrowia np. w zakresie profilaktyki uzależnień osób w wieku aktywności zawodowej,
- szkolenia prowadzące do podniesienia kwalifikacji zawodowych,
- poradnictwo zawodowe i pośrednictwo pracy,
- warsztaty aktywnego poszukiwania pracy,
- wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą,
- wsparcie dla tworzenia i działalności jednostek sektora ekonomii społecznej, m.in.: zakładów aktywności zawodowej, centrów integracji społecznej,
- wsparcie poradnictwa psychologicznego, psychospołecznego, zawodowego i innego, prowadzącego do integracji społecznej i zawodowej,
- wsparcie tworzenia i działalności instytucji aktywizujących osoby zaburzone psychicznie, w tym środowiskowe domy pomocy,
- wsparcie dla tworzenia i funkcjonowania pozaszkolnych form integracji społecznej młodzieży,
- organizowanie akcji i kampanii promocyjno-informacyjnych, szczególnie z zakresu równości szans, mobilności zawodowej, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu,
- wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych,
- tworzenie i wspieranie ośrodków wychowania przedszkolnego,
- podnoszenia jakości i zwiększenie atrakcyjności kształcenia zawodowego,
- działania zmierzające do wsparcia systemu kształcenia ustawicznego.

W zakresie realizacji Zintegrowanego Programu Rewitalizacji Miasta Murowana Goślina należy wykorzystać ww. narzędzia w odniesieniu do obszarów i osób, które są narażone w sposób szczególny na negatywne zjawiska społeczno-gospodarcze, tj. m.in. osoby bezrobotne, osoby dotknięte patologiami społecznymi, niepełnosprawni, trudna młodzież, a także w odniesieniu do aktywnych, młodych ludzi, którzy chcą realizować swoje plany w oparciu o działalność gospodarczą. Możliwości korzystania ze środków PO KL są bardzo szerokie, a zasady zostały określone m.in. w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych PO KL. Biorąc pod uwagę charakter obszarów przewidzianych do rewitalizacji oraz duży nacisk położony na wykorzystanie walorów i zasobów dziedzictwa kulturowego, szczególnie ważna będzie realizacja zadań z zakresu rozwoju edukacji oraz aktywizacji gospodarczej, szczególnie w zawodach związanych z udostępnianiem usług turystycznych.

Założenia Zintegrowanego Programu Rewitalizacji Miasta Murowana Goślina na lata 2010-2020 jest na poziomie celów i planowanych działań w pełni zgodne z zapisami Programu Operacyjnego „Kapitał Ludzki”.

Na poziomie lokalnym istotne znaczenie dla strategicznego uzasadnienia Zintegrowanego Programu Rewitalizacji Miasta Murowana Goślina na lata 2010-2020 ma Strategia rozwoju miasta, oraz dokumenty planistyczne o wymiarze sektorowym.

II.4. Strategia Rozwoju Powiatu Poznańskiego

Ocena spójności ZPR z dokumentami strategicznymi na szczeblu powiatu poznańskiego została dokonana w oparciu o Strategię Rozwoju Powiatu Poznańskiego na lata 2006-2013 oraz Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Poznańskiego na lata 2007-2013.

W Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego przedstawiono zestaw celów strategicznych, operacyjnych i działań. Za cel realizacji misji powiatu uznano rozwijanie potencjału powiatu dla dobra jego mieszkańców, dbając o środowisko naturalne w myśl zasad zrównoważonego rozwoju. Wizja rozwoju przyjęta została w następującym zapisie:

„Powiat poznański, tworząc z miastem Poznaniem aglomerację poznańską, rozwija się bardzo dynamicznie zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Stopa bezrobocia spada, a mieszkańcy powiatu mają łatwy dostęp do pracy, edukacji, miejsc wypoczynku, kultury i opieki zdrowotnej. Duża liczba mieszkańców powiatu nie stwarza zagrożenia dla środowiska naturalnego, lecz pozytywnie oddziałuje na rozwój szkolnictwa i usług komercyjnych.”

W Strategii wyszczególnione zostały cztery cele strategiczne osiąmane m.in. poprzez realizację celów operacyjnych:

Cel strategiczny I:

Kształtowanie przestrzeni podwyższającej jakość życia oraz wspieranie rozwoju gospodarczego powiatu.

Cele operacyjne:

- rozwój systemu komunikacji drogowej;
- poprawa stanu środowiska naturalnego;
- rozwój przedsiębiorczości w powiecie – tworzenie platformy współpracy z przedsiębiorcami;
- poprawa i rozwój usług publicznych.

Cel strategiczny II:

Wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców oraz dostosowania ich kwalifikacji i kompetencji do potrzeb rynku pracy w aglomeracji poznańskiej.

Cele operacyjne:

- rozwój systemu oświaty w powiecie;
- promocja zatrudnienia, ograniczenie zjawiska wysokiego poziomu bezrobocia i eliminacja jego negatywnych skutków.

Cel strategiczny III:

Wzrost integracji społecznej, poprawa zdrowotności i bezpieczeństwa publicznego mieszkańców.

Cele operacyjne:

- wzrost spójności i wzmocnienie integracji społecznej;
- poprawa stanu zdrowia mieszkańców powiatu – rozwój systemu opieki zdrowotnej;
- rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

Cel strategiczny IV:

Zwiększanie efektywności wykorzystania walorów przyrodniczych i potencjału kulturowego.

Cele operacyjne:

- rozwój potencjału turystycznego Powiatu;
- rozwój działalności kulturalnej i sportowo – rekreacyjnej.

Powiat poznański jest powiatem, który zamieszkuje największa liczba ludności w Wielkopolsce. Liczba mieszkańców powiatu systematycznie się powiększa, a jego dynamika jest znacznie wyższa od pozostałych obszarów województwa wielkopolskiego. Niezwykle ważnym zjawiskiem, które należy wziąć pod uwagę jest migracja mieszkańców Poznania do ośrodków miejskich zlokalizowanych w jego bliskim sąsiedztwie. Głównym ośrodkiem pracy pozostanie i tak miasto Poznań, w związku z czym w Planie Rozwoju Lokalnego powiatu poznańskiego wskazuje się na stale rosnący trend obciążenia infrastruktury drogowej w powiecie poznańskim, zwłaszcza na drogach „wylotowych” z Poznania. Większość rodzin, które zamieszka na obrzeżach Poznania wymagać ponadto będzie warunków szeroko dostępnych w mieście: usług, sklepów samoobsługowych, przedszkoli i szkół lokalnych. W dokumencie tym wskazuje się również na bardzo duże zainteresowanie mieszkańców powiatu imprezami sportowymi. Rozwój świadomości sportowej poprzez masowe współzawodnictwo uczestników imprez na świeżym powietrzu przyczynia się do zwiększenia zainteresowania różnymi dyscyplinami sportowymi. Wymienia się tam powiat poznański jest atrakcyjny turystycznie region Polski za sprawą malowniczych zakątków, jezior, lasów, pomników przyrody i parków krajobrazowych. Bogata tradycja tego regionu podkreślana jest przez liczne zabytki: świątynie, pałace i dwory. Ciekawe trasy turystyczne zachęcają do aktywnego wypoczynku, przede wszystkim pieszych wędrówek i wypraw rowerowych. Do głównych atrakcji turystycznych powiatu, Plan Rozwoju Lokalnego zalicza m. in. trasy turystyczne na terenie Puszczy Zielonka oraz zlokalizowane tu rozliczne drewniane kościółki. Dokument strategiczny powołuje się również na rozwój turystyki pieszej i rowerowej głównie przy szlakach turystycznych znajdujących się między innymi w Parku Krajobrazowym Puszcza Zielonka.

Władze powiatu poznańskiego podejmują starania na rzecz zwiększenia atrakcyjności turystycznej tego terenu. Dla przykładu od 2000 roku realizowany jest program „Warta”, który ma na celu ochronę i poprawę czystości wód rzeki Warty, uatrakcyjnienie terenów nadrzecznych i przywrócenie im funkcji rekreacyjnych. Plany przewidują wytyczenie szlaków pieszych, wodnych, ścieżek rowerowych, powstanie parkingów, przystani, miejsc

biwakowych, promenad spacerowych i punktów gastronomicznych. Na uwagę turystów zasługuje gminna przystań wodna „Binduga” w Mściszewie k. Murowanej Gośliny, która stwarza warunki do uprawiania rekreacji wodnej, dzięki bogatej infrastrukturze (stoły, ławeczki, kominek, toalety i woda pitna).

Zintegrowany Program Rewitalizacji Miasta Murowana Goślina na lata 2010-2020 jest dokumentem spójnym ze Strategią Rozwoju Powiatu Poznańskiego. W świetle przyjętych założeń i zadań, program rewitalizacji Murowanej Gośliny stanowi silny filar wspierający cele strategiczne i operacyjne powiatu poznańskiego w ich pełnym spektrum.

II.5. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy

Strategia rozwoju miasta i gminy jest dokumentem wyznaczającym główne kierunki rozwoju obszaru oraz priorytety samorządu w działaniach na rzecz zaspokajania potrzeb mieszkańców. W strukturę strategii wpisane są cele przyjęte do osiągnięcia (cel nadrzędny i cele strategiczne) oraz przypisane do nich projekty pogrupowane tematycznie. Zakres projektów obejmuje szeroki wachlarz aspektów życia społecznego: od infrastrukturalnych, usług komunalnych, pomysłów zagospodarowania czasu wolnego (turystyka, sport kultura) po rozwój przedsiębiorczości i atrakcyjności inwestycyjnej terenu.

W momencie przygotowywania Zintegrowanego Programu Rewitalizacji obowiązywała Strategia Rozwoju Miasta i Gminy na lata 2007 – 2020 przyjęta uchwałą nr XIII/117/2007 Rady Miejskiej w Murowanej Goślinie z dnia 17 grudnia 2007 r. Przyjętym w dokumencie celem nadrzędnym jest *Rozwój mieszkalnictwa*, na którego realizację będą się składać działania wpisane w 5 celów strategicznych:

1. Rozbudowa infrastruktury – warunek rozwoju gminy
2. Rozwój lokalnego rynku usług – wzrost atrakcyjności gminy
3. Rozwój turystyki, sportu i kultury pomysły na czas wolny
4. Zrównoważony rozwój gminy – skuteczne wykorzystanie miejscowego potencjału
5. Wspieranie przedsiębiorczości

Jednocześnie należy zaznaczyć, że na chwilę przygotowywania ZPR prowadzony jest równoległy proces aktualizacji strategii. W ramach opracowywanego dokumentu przewiduje się podtrzymanie celu nadrzędnego i przegrupowanie projektów w ramach 4 celów:

1. Rozbudowa infrastruktury – warunek rozwoju gminy: kontynuacja działań zaplanowanych w Strategii z 2007 r., w celu I których realizacja nie jest jeszcze zakończona
2. Zrównoważony rozwój gminy – wspieranie przedsiębiorczości: łączący projekty skupione w 4 i 5 z Strategii z 2007 r.
3. Rozwój lokalnego rynku usług - wzrost atrakcyjności gminy kontynuacja działań zaplanowanych w Strategii z 2007 r., w celu II których realizacja nie jest jeszcze zakończona

4. Murowana Goślina w Metropolii Poznańskiej – obejmujący zadania skupione poprzednio w celu III oraz nowe wynikające z zapisów opracowywanej Strategii dla Metropolii Poznańskiej.

Zadania przewidywane do realizacji obejmują projekty kontynuowane oraz nowe związane z wyróżnieniem się Metropolii Poznańskiej oraz współpracą z innymi jednostkami samorządu terytorialnego.

II.6. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Dnia 28 września 2009 roku uchwałą nr XXXIII/321/2009 Rady Miejskiej w Murowanej Goślinie zostało uchwalone nowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Murowana Goślina. Celem nadrzędnym rozwoju gminy, wyrażonym w wyżej wymienionym dokumencie jest zagospodarowanie przestrzenne miasta i gminy, zapewniające wysoki poziom życia mieszkańców. Obszar wskazany do działań rewitalizacyjnych w studium określony jest przede wszystkim jako tereny tradycyjnej tkanki miejskiej z usługami.

Na terenie gminy Murowana Goślina w 2010 roku było uchwalonych 40 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Dla wskazanego obszaru rewitalizacji niezwykle istotny jest uchwalony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla kwartału zabudowy w rejonie ulic Poznańskiej i Kochanowskiego. Plan ten przewiduje wprowadzenie zabudowy mieszkaniowej wewnątrz kwartału, respektując jednocześnie kulturowe walory miejsca, co podniesie jego atrakcyjność i stworzy warunki do inwestowania. Realizacja zapisów planu wzmocni i ożywi historyczne centrum Murowanej Gośliny.

II.7. Wybrane zagadnienia polityk sektorowych Miasta i Gminy Murowana Goślina

II.7.1. Gospodarowanie gruntami

Do gminnego zasobu nieruchomości należą nieruchomości, które stanowią przedmiot własności Gminy i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego gminy. W chwili obecnej w związku z art. 25 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2004 roku, Nr 261, poz. 2603 ze zmianami) opracowywany jest „Plan Wykorzystania Gminnego Zasobu Nieruchomości”. Zakłada się opracowanie planu wraz z przygotowaniem projektu zarządzenia Burmistrza Miasta i Gminy Murowana Goślina zatwierdzającego plan na rok 2010. Plan sporządzony zostanie na okres 3 lat i będzie zawierał:

1. zestawienie powierzchni nieruchomości zasobu gminnego oraz nieruchomości oddanych w użytkowanie wieczyste,
2. prognozę dotyczącą:
 - udostępnienia nieruchomości zasobu oraz nabywania nieruchomości do zasobu,

- poziomu wydatków związanych z udostępnieniem nieruchomości zasobu oraz nabywaniem nieruchomości do zasobu,
- wpływów osiąganych z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości gminnych oddanych w użytkowanie wieczyste,
- aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości gminnych oddanych w użytkowanie wieczyste.

3. program zagospodarowania nieruchomości zasobu.

Plan nakreślał będzie główne kierunki działania. W stosunku do każdej nieruchomości rozstrzygnięcia o sposobie i formie jej zagospodarowania będą zapadały indywidualnie. Przewiduje się coroczną aktualizację planu w zakresie nieruchomości pozostających w zasobie oraz nieruchomości oddanych w użytkowanie wieczyste. Gminny zasób nieruchomości będzie wykorzystywany zgodnie z wiążącymi organ wykonawczy gminy ustaleniami, wynikającymi z uchwał budżetowych na lata 2011 – 2013, w formach prawnych przewidzianych w Kodeksie cywilnym oraz ustawie o gospodarce nieruchomościami.

II.7.2. Polityka społeczna związana z przeciwdziałaniem patologiom społecznym

Ośrodek Pomocy Społecznej swoje zadania realizuje w oparciu o następujące programy

1. Strategię Polityki Społecznej na lata 2007 – 2013,
2. Krajowy Program Działań na Rzecz Kobiet,
3. Program Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przestępczości wśród Dzieci i Młodzieży,
4. Narodowy Plan Działań na Rzecz Dzieci,
5. Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
6. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
7. Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2006 – 2010,
8. Krajowy Plan Działania na Rzecz Integracji Społecznej,
9. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Miasta i Gminy Murowana Goślina na 2010 rok,
10. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Miasta i Gminy Murowana Goślina na lata 2010 – 2015,
11. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii Miasta i Gminy Murowana Goślina na lata 2009 - 2013

III. Program rewitalizacji

Zintegrowany Program Rewitalizacji Murowanej Gośliny to kompleksowy, skoordynowany, wieloletni, prowadzony na obszarze Śródmieścia proces przemian przestrzennych, technicznych, społecznych i ekonomicznych, inicjowany przez samorząd lokalny w celu

wyprowadzenia tego obszaru ze stanu kryzysowego, poprzez nadanie mu nowej jakości funkcjonalnej i stworzenie warunków do jego rozwoju, w szczególności, w oparciu o charakterystyczne uwarunkowania endogeniczne historycznego układu Rynek – Dworzec – Park. Program rewitalizacji nadaje wymienionemu układowi funkcję trzech biegunów rozwoju.

III.1. Założenia programu rewitalizacji

Program rewitalizacji Murowanej Gośliny respektuje wskazania Komisji Europejskiej zawarte, w przyjętej w 2007 roku, Karcie Lipskiej nt. Zrównoważonych Miast Europejskich, czyniąc rewitalizację obszaru Śródmieścia elementem strategii rozwoju miasta opartej na zasadach zrównoważonego i trwałego rozwoju. Dowodem na ten stan rzeczy jest fakt ukierunkowania programu rewitalizacji zarówno na reorganizację (przebudowę) przestrzeni publicznej, jak i na rozwój społeczno-ekonomiczny uwzględniający działania społeczne, środowiskowe, ekonomiczne i techniczne.

Odnosząc program rewitalizacji Murowanej Gośliny do wytycznych Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007 – 2013, oraz wytycznych odnoszących się do priorytetu IV – „Rewitalizacja obszarów problemowych”, polem interwencji gminy jest „Odnowa miasta” w następujących kategoriach interwencji:

Tabela 30 Kategorie interwencji

Kod kategorii interwencji	Kategoria interwencji
61	Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich
78	Infrastruktura mieszkalnictwa

Poza wymienionymi wcześniej wytycznymi WRPO, program rewitalizacji Murowanej Gośliny uwzględnia wytyczne w zakresie zasad opracowania programów umożliwiających ubieganie się o wsparcie w ramach inicjatywy JESSICA. Wymieniona inicjatywa to „Wspólne Europejskie Wsparcie na rzecz Trwałych Inwestycji na Obszarach Miejskich”. Instrument ten został opracowany przez Komisję Europejską i Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) wspólnie z Bankiem Rozwoju Rady Europy (CEB). JESSICA przewiduje wykorzystanie części środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego na dokonanie zwrotnych inwestycji w projekty stanowiące część zintegrowanych planów trwałego rozwoju obszarów miejskich w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013. Działania rewitalizacyjne objęte finansowaniem funduszami pochodzącymi z inicjatywy JESSICA, w świetle jej wytycznych, dotyczyć także mogą inwestycji wspierających instytucje otoczenia biznesu na terenach miejskich - działań oznaczonych numerem 1.4 „Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji”

W świetle wymienionych wytycznych, a także doświadczeń własnych samorządu, przy formułowaniu programu rewitalizacji miasta Murowana Goślina w szczególności wzięto pod uwagę następujące założenia:

- zachowanie ciągłości i kontynuacji działań rewitalizacyjnych,
- zintegrowane podejście do planowania i programowania rewitalizacji,
- obszar Śródmieścia posiada najsilniejszy potencjał prorozwojowy,
- integracja społeczna, wkład społeczności lokalnej w programowanie rewitalizacji,
- powiązanie działań rewitalizacyjnych z działaniami społecznymi,
- wywołanie efektu synergii między projektami,
- współpraca publiczno-prywatna oraz partnerstwo publiczno-prywatne,
- wykorzystanie lokalnego potencjału społecznego, organizacyjnego i finansowego,
- uruchomienie mechanizmów rynkowych i poprawa koniunktury gospodarczej,
- budowa nowych mieszkań i renowacja zasobów mieszkaniowych – wypełnienie i odnowienie obszaru miasta objętego rewitalizacją,
- zagospodarowanie terenów przemysłowych (dawnego tartaku Leśnego Zakładu Doświadczalnego) dla celów publicznych,
- przeciwdziałanie policentryczności miasta w układzie: Zielone Wzgórza – Śródmieście – Przebędowo,
- ochrona i poprawa środowiska miejskiego i naturalnej centrotwórczej roli obszaru Śródmieścia,
- zharmonizowanie życia miasta z Poznaniem jako ośrodkiem metropolitarnym,
- przyjęcie filozofii i kultury rozwoju Cittaslow.

Program rewitalizacji zawarty w niniejszym opracowaniu jest kontynuacją i uzupełnieniem Lokalnego Programu Rewitalizacji (LPR) Miasta Murowana Goślina przyjętego uchwałą nr XXXVII/400/2006 Rady Miejskiej w Murowanej Goślinie z dnia 26 czerwca 2006 roku. W dokumencie tym, już w 2006 roku, wyznaczono obszary wskazane do rewitalizacji, kładąc szczególny nacisk na obszar historycznego śródmieścia oraz terenów z nim sąsiadujących. Program rewitalizacji z 2006 roku stał się jednym z podstawowych dokumentów strategicznych dla Miasta oraz podstawą do programowania rewitalizacji w jej obecnym kształcie. Uzupełnienie programowe tego dokumentu zostało dokonane o doświadczenia własne samorządu Murowanej Gośliny, doświadczenia innych miast w Polsce realizujących programy rewitalizacyjne ze środków strukturalnych Unii Europejskiej w ramach Zintegrowanych Programów Operacyjnych Rozwoju Regionalnego (ZPORR) w latach 2004-2006, w oparciu o wytyczne zawarte w Wielkopolskim Regionalnym Programie Operacyjnym (WRPO) na lata 2007-2013, a także w oparciu o wytyczne Inicjatywy JESSICA, jako instrumentu finansowania trwałych i zrównoważonych inwestycji na rzecz rozwoju miast.

Istotą rewitalizacji Murowanej Gośliny jest koncentracja działań w obszarze śródmiejskiej, historycznej zabudowy miasta oraz specjalizacja funkcjonalna przestrzeni śródmieścia w układzie Rynek – Dworzec - Pałac. Rynek pełni w tym układzie funkcję przestrzeni

reprezentacyjnej, skupiającej wszelkie uroczystości państwowe i kościelne oraz okazjonalne, masowe imprezy kulturalne, a na co dzień skupiającej handel i gastronomię. Dworzec pełni funkcję nowoczesnego, komunikacyjnego węzła przesiadkowego uzupełnionego placówkami usługowymi, natomiast zespołowi pałacowo-parkowemu wyznaczona została rola centrum kulturalno-rozrywkowego, do czego doskonale predestynuje go lokalizacja oraz charakter i otoczenie zabytkowej nieruchomości w samym centrum miasta. Specjalizację funkcjonalną realizuje już obszar inwestycyjny wzdłuż ul. Polnej, skupiający podmioty gospodarcze, dla rozwoju których, w ramach wsparcia programu rewitalizacji planowana jest budowa inkubatora przedsiębiorczości. W stosunku do innych obszarów miasta, historyczne centrum posiada najsilniejszy potencjał prorozwojowy, któremu dedykowane są zintegrowane projekty rewitalizacyjne.

Fot. Rynek – Pl. Powstańców Wielkopolskich - centrum Murowanej Gośliny

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne, dla wzmocnienia efektów oddziaływania, uzupełniane są inicjatywami działań społecznych podejmowanych przez samorząd, organizacje pozarządowe, a także działające na terenie pozamiejskim gminy: Związek Międzygminny „Puszcza Zielonka” oraz Lokalna Grupa Działania „Kraina Trzech Rzek”, które integrują społeczność Murowanej Gośliny z gminami sąsiednimi ponadto, w konsultacjach dotyczących działań rewitalizacyjnych biorą udział mieszkańcy tworzący społeczną grupę Partnerów Rewitalizacji. W toku konsultacji wypracowywane są społeczne koncepcje zagospodarowania, stanowiące wypadkowe społecznych oczekiwań i wymogów formalno-prawnych. Kluczem sukcesu podejmowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych na terenie Murowanej Gośliny będzie konsensus społeczny wszystkich zainteresowanych środowisk lokalnych (przedsiębiorców, inwestorów, mieszkańców, społeczników), a w ślad za tym, ich kapitałowe i organizacyjne zaangażowanie w odnowę miasta. Na stronie Murowanej Gośliny działa internetowe forum rewitalizacji.

Specjalizacja funkcjonalna przestrzeni miasta objętej programem rewitalizacji jest ukierunkowana na świadome wywołanie efektu synergii jako wyniku integracji projektów,

jednoczesności i komplementarności działań oraz ich koncentracji w Śródmieściu Murowanej Gośliny. Powyższe ma również na celu zaktywizowanie kapitału prywatnego upatrującego obszarów dla uruchomienia mechanizmów rynkowych i finansowania rentownych działalności gospodarczych. Ze względu na przeważającą własność prywatną w strefie Śródmieścia Murowanej Gośliny, program rewitalizacji będzie miał szanse powodzenia jeśli wypracowane zostaną zasady współpracy publiczno-prywatnej. Wymaga to ze strony gminy działań zarówno konsensualnych jak i instrumentalnych skierowanych na osiągnięcie powodzenia integracji wszystkich działań rewitalizacyjnych. Nawet przy biernej postawie interesariuszy rewitalizacji, głównie właścicieli nieruchomości, proces ten winien wpływać na ich zachowania społeczne oraz biznesowe we wspólnym planowaniu zagospodarowania przestrzeni publicznej i planowaniu określonych funkcji użytkowych, wykorzystujących i wzmacniających istniejący potencjał Rynku, obszaru Dworca czy Pałacu. Projekty realizowane w formule współpracy publiczno-prywatnej i przy udziale inwestorów prywatnych nie należą do łatwych, jednakże ich sprawne zakończenie gwarantuje efekt mnożnikowy korzyści społeczno-ekonomicznych i gospodarczych dla szerokiej rzeszy lokalnej społeczności. Uspołecznienie procesu programowania rozwoju miasta zmusza do profesjonalizowania dyskusji społecznej poprzez merytoryczną ocenę argumentów wszystkich zainteresowanych stron, rozwijając w ten sposób aktywną, obywatelską społeczność miasta.

Program rewitalizacji Murowanej Gośliny obejmuje również interwencję w infrastrukturę mieszkaniową. Wynika to z następujących przesłanek dotyczących stanu budynków i zagospodarowania rejonu Śródmieścia:

- stan techniczny budynków czynszowych zlokalizowanych jest niedostosowany do aktualnych warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki mieszkalne,
- budynki czynszowe wymagają pilnych prac remontowych,
- istnieją możliwości zwiększenia zasobu lokali mieszkalnych poprzez adaptację poddaszy na cele mieszkalne,
- śródmiejski obszar miasta nie posiada zwartej struktury zasiedlenia,
- istnieją niewykorzystane grunty kwalifikujące się pod budownictwo wielorodzinne.
- istnieje ryzyko postępującego procesu filtracji polegającego na migracji, poza Śródmieście, mieszkańców aspirujących do życia w lepszych warunkach mieszkaniowych, powiększając w strukturze mieszkańców tej części miasta odsetek osób o niskich dochodach i korzystających z pomocy socjalnej.

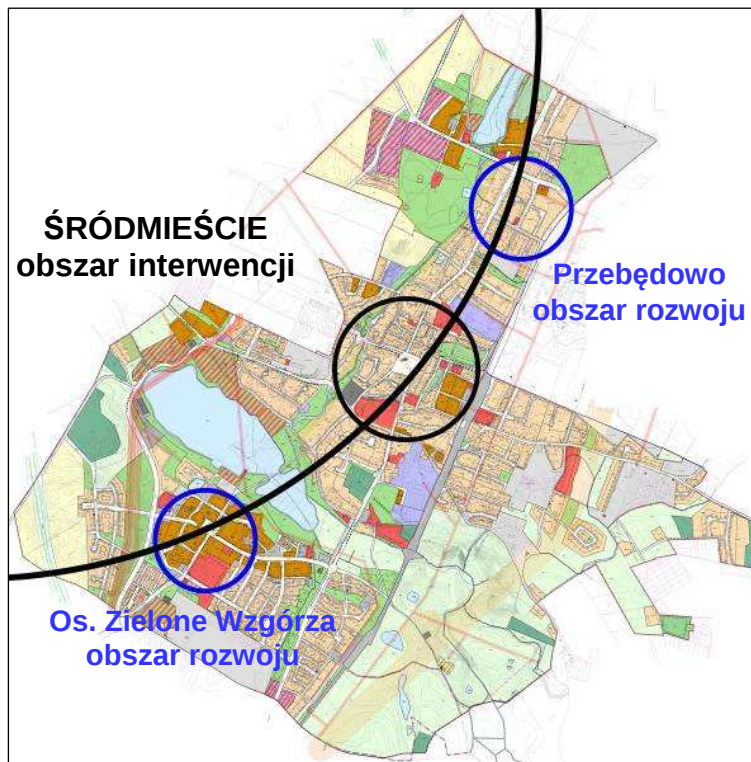
Biorąc pod uwagę przesłanki wynikające z uwarunkowań historycznych, rozwojowych i społecznych Murowanej Gośliny, stymulowanie rozwoju miasta przy użyciu instrumentów polityki mieszkaniowej jest jednym z elementów programu rewitalizacji rozumianym jako uzupełnienie i wzmocnienie podejmowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W opisanej sytuacji, w programie rewitalizacji ujęto operacje dotyczące mieszkalnictwa również takie, których finansowanie możliwe będzie wyłącznie przy użyciu instrumentów Partnerstwa

Publiczno-Prywatnego (PPP). Zadaniem gminy będzie koordynacja, aby działania na rzecz odnowy i budowy nowych budynków mieszkalnych miały charakter w miarę równoczesny z realizacją innych projektów rewitalizacyjnych, osiągając tym samym założony efekt synergii. Największe pozytywne rezultaty powinno przynieść równoczesne powiązanie wsparcia w zakresie mieszkalnictwa oraz ograniczania niekorzystnych zjawisk społecznych, ożywiania gospodarczego, aktywizacji kulturalnej, poprawy stanu środowiska, itp.

Obszar programu rewitalizacji obejmuje również teren przemysłowy dawnego tartaku Leśnego Zakładu Doświadczalnego, który gmina przejęła od Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu w oparciu o umowę polegającą na wymianie gruntów pomiędzy tymi dwoma podmiotami. Teren ten jest usytuowany w miejscu, z perspektywy którego widać jak szczególnego znaczenia nabiera programowanie rozwoju zintegrowanego miasta Murowana Goślina. Część wskazanego terenu przemysłowego powinna wesprzeć funkcje publiczne nowoczesnego węzła przesiadkowego, utworzonego w rejonie dworca kolejowego w taki sposób, aby pełnił on funkcje bezpiecznego parkingu typu „park & ride” dla mieszkańców gminy zdecydowanych przesiąść się z własnych środków lokomocji do środków komunikacji publicznej, kolejowej lub autobusowej, w szczególności w połączeniach z Poznaniem i Wągrowcem. Na obszarze tego niezwykle cennego pod względem urbanistycznym terenu planowane jest uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lokalizującego tam funkcje zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, szeregowej oraz drobnych funkcji usługowych.

Wybrany do rewitalizacji obszar Śródmieścia ma bardzo istotne znaczenie dla Murowanej Gośliny i jej zrównoważonego rozwoju. Wyznaczenie tych granic zostało dokonane w sposób funkcjonalny, gwarantujący komplementarność interwencji programu rewitalizacji w sfery życia miasta: struktura społeczna, handel, usługi, komunikacja, kultura, rozrywka, turystyka i inne. Murowana Goślina należy do wyjątkowych przypadków małego miasta o dipolowym układzie rozwoju, w którym po jednej stronie występuje silnie zurbanizowane osiedle Zielone Wzgórze, a z drugiej strony słabo zurbanizowana, lecz historyczna część miasta Murowanej Gośliny. Wobec występujących zjawisk kryzysowych w najstarszej części miasta, istnieje dodatkowe ryzyko ukształtowania się w przyszłości, w strukturze całego miasta układu policentrycznego, w którym nowym ośrodkiem wzrostu stanie się przyległe do Śródmieścia Przebędowo.

**Rys.5. Plan Murowanej Gośliny
z zaznaczonym osiedlem Zielone Wzgórza, Śródmieściem i Przebędowem**

źródło: opracowanie własne

Za priorytet podejmowanych działań przyjęto przywrócenie Śródmieściu roli centrum we współczesnym układzie miasta przeciwdziałając konkurencji dynamicznie rozwijającego się os. Zielone Wzgórza (na południu) i przewidywanego rozwoju Przebędowa (na północy).

Założenie zharmonizowania życia Murowanej Gośliny z Poznaniem jako ośrodkiem metropolitalnym wynika wprost z bliskiej lokalizacji tych miast względem siebie (w odległości ok. 20 km) oraz licznej grupy mieszkańców Murowanej Gośliny pracujących w Poznaniu i korzystających w nim ze wszelkiego rodzaju usług. Zestrojenie różnych rytmów życia dwóch miast polegać będzie na stworzeniu dla osób zamieszkałych w Murowanej Goślinie przyjaznych, lokalnych warunków do zamieszkania, do korzystania z wysokiej jakości przestrzeni publicznej oraz dostępności tej przestrzeni w Murowanej Goślinie dla odpoczynku i rekreacji oraz szybkiego i wygodnego transportu publicznego w połączeniu z Poznaniem. Innym elementem harmonizacji widzianym ze strony osób przyjezdnych z Poznania będzie pełne uruchomienie dla nich weekendowej oferty turystycznej, uzupełnionej atrakcjami lokalnej gastronomii.

Przyjęcie filozofii i kultury rozwoju „Cittaslow” koresponduje wprost z założeniem harmonizacji życia Murowanej Gośliny z Poznaniem przy zachowaniu lokalnej odmienności, oferującej przeciwwagę przyjaznego i spokojnego środowiska małego miasteczka wraz z jego atrakcjami turystycznymi dla zgiełku, ruchliwości, hałasu i szybkiego tempa życia

i napastliwych reklam dużego miasta. „Cittaslow” jest organizacją, której celem jest promowanie i rozpowszechnianie kultury dobrego życia poprzez badania, eksperymentowanie i stosowanie rozwiązań dotyczących organizacji miasta. Przyjęcie filozofii i kultury rozwoju „Cittaslow” do programu rewitalizacji Murowanej Gośliny oznacza przyjęcie orientacji działań na wspieranie lokalnych wartości kulturowych i historycznych, proekologicznej idei życia i relaksu w otoczeniu przyrody, jak również wysokiej jakości miejskiej przestrzeni publicznej.

Przedstawione założenia odnoszą się programu rewitalizacji Murowanej Gośliny na obszarze Śródmieścia. Program rewitalizacji dopełniają również inne projekty prorozwojowe miasta Murowana Goślina do których należą między innymi: „Budowa ścieżki pieszo-rowerowej wzdłuż rzeki Trojanki Zielone Wzgórza–Przebudowo”, „Zagospodarowanie zbiornika Raduszyńskiego wraz z otoczeniem”, „Pałac i park w Przebudowie” oraz „Zagospodarowanie zbiornika Przebudowskiego wraz z otoczeniem”.

III.2. Okres programu rewitalizacji

Program rewitalizacji obejmuje swym zakresem czasowym lata 2010-2020 i odpowiada horyzontem czasu Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego. Za przyjęciem wskazanego horyzontu czasu przemawia również złożoność i skala działań rewitalizacyjnych.

III.3. Zasięg terytorialny rewitalizowanych obszarów miasta

III.3.1 Kryteria wyboru obszarów dysfunkcyjnych w ramach programu rewitalizacji

Analiza wskaźnikowa

W celu wyboru obszarów dysfunkcyjnych w ramach Zintegrowanego Programu Rewitalizacji Miasta Murowana Goślina przeprowadzono szczegółowe analizy wybranych zjawisk społecznych, gospodarczych i przestrzennych, zgodnie z „Wytocznymi w zakresie zasad opracowania programów umożliwiających ubieganie się o wsparcie w ramach Inicjatywy JESSICA oraz Działania 4.2 Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013”. Obszary dysfunkcyjne ujęte w programie rewitalizacji zostały wyznaczone za pomocą skwantyfikowanych wskaźników oraz diagnozy stanu infrastruktury. Kryteria, które zostały wzięte pod uwagę to:

- ❖ **Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia** – mierzony liczbą osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej w przeliczeniu na 1 tys. ludności (osoby, które zgodnie z ustawą z 12 marca 2004r. o pomocy społecznej są uprawnione do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego) – wskaźnik W1;
- ❖ **Wysoka stopa długotrwałego bezrobocia** - stopę długotrwałego bezrobocia mierzono jako stosunek liczby osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy do liczby

osób w wieku produkcyjnym (kobiety w wieku 18-59, mężczyźni 18-64) – wskaźnik W2;

- ❖ **Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń** – mierzony liczbą popełnionych przestępstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców – wskaźnik W3;
- ❖ **Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej** – mierzony liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców – wskaźnik W4;
- ❖ **Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego** – mierzony liczbą budynków mieszkalnych wybudowanych przed rokiem 1989 w stosunku do ogólnej liczby budynków – wskaźnik W5.

Za obszary dysfunkcyjne, a więc te o największym natężeniu problemów społecznych, gospodarczych i przestrzennych, uznano te, które mają wysoką wartość ww. wskaźników. Zatem potencjalnym obszarem dysfunkcyjnym jest obszar, na terenie którego:

- ❖ znaczna liczba mieszkańców korzysta z pomocy społecznej, w tym w szczególności ze względu na ubóstwo,
- ❖ występuje wysoka stopa długotrwałego bezrobocia,
- ❖ obserwowana jest wysoka liczba przestępstw i wykroczeń,
- ❖ występuje mało podmiotów gospodarczych,
- ❖ znaczna liczba budynków została wybudowana przed rokiem 1989.

W celu wskazania obszarów dysfunkcyjnych, w tym do rewitalizacji wszystkie wymienione wskaźniki zostały wystandaryzowane. Standaryzacja wskaźników polega na odjęciu od nominalnej wartości wskaźnika dla danego obszaru średniej wartości dla wszystkich obszarów i podzieleniu przez odchylenie standardowe dla wszystkich obszarów. W wyniku tej procedury wszystkie wskaźniki standaryzowane mają rozkład charakteryzujący się jednakową średnią (zero) i odchyleniem standardowym (do jeden), co umożliwia ich logiczną interpretację i uprawnia do dodawania wskaźników.

Na bazie wystandaryzowanych wskaźników utworzono indeks zbiorczy (wskaźnik sumaryczny):

$\text{Indeks } 1 = Ws1 + Ws2 + Ws3 + Ws4 + Ws5$
--

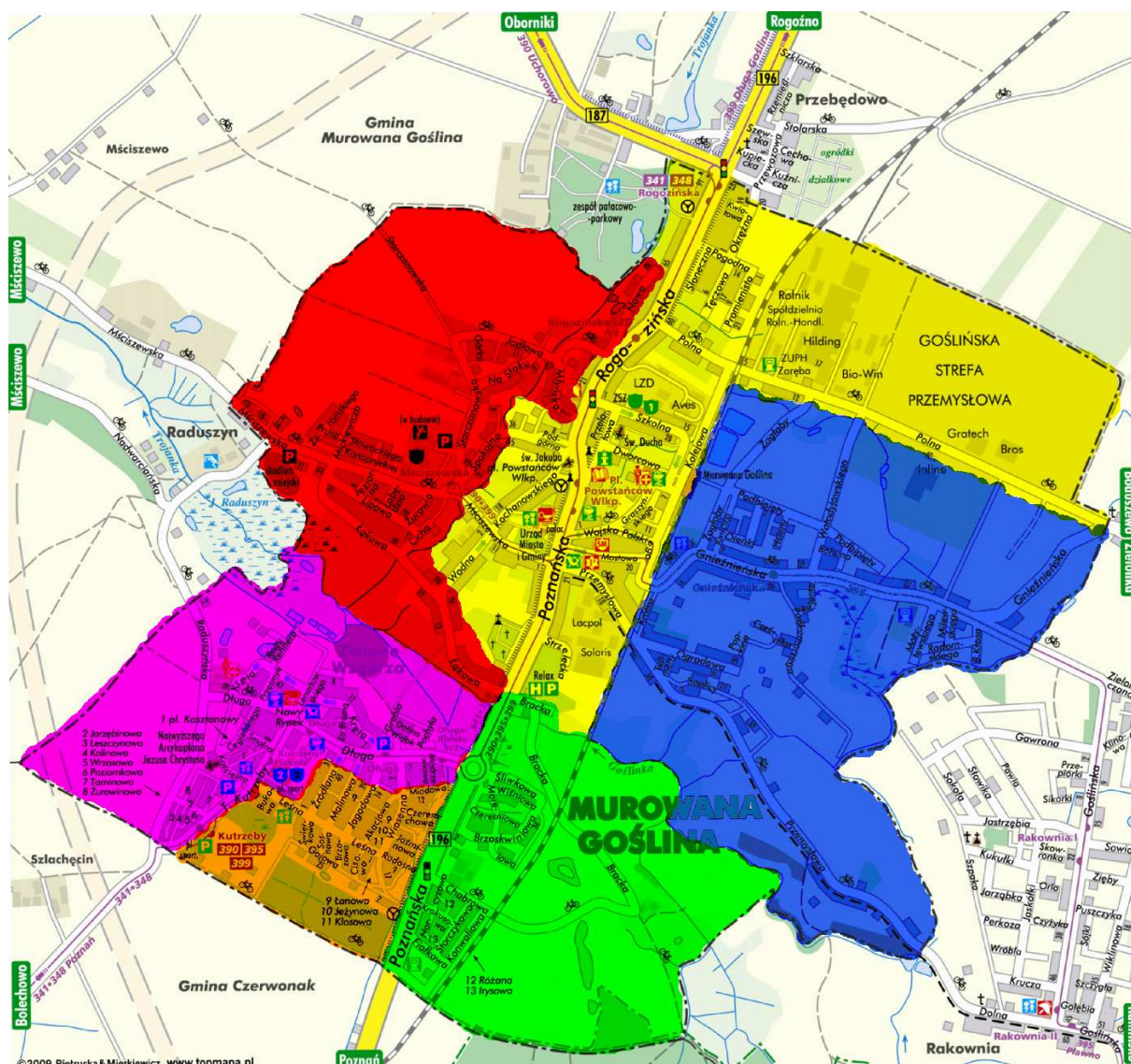
Obszar może zostać uznany jako dysfunkcyjny, jeśli indeks zbiorczy dla danego obszaru jest najwyższy, a dodatkowo zgodnie z „Wytycznymi w zakresie zasad opracowania programów umożliwiających ubieganie się o wsparcie w ramach Inicjatywy JESSICA oraz Działania 4.2 Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013” dany obszar spełnia warunki wyboru do rewitalizacji według przynajmniej trzech kryteriów. Natomiast

zgodnie z Wytycznymi Ministra Rozwoju Regionalnego obszar może być wskazany do udzielania wsparcia na działania z dziedziny mieszkalnictwa, jeśli przynajmniej pod względem trzech ze wskazanych głównych kryteriów W1, W2, W3, W4, W5 charakteryzuje się gorszymi wskaźnikami niż średnie wskaźniki dla województwa.

Każdy ze wskaźników cząstkowych został zanalizowany w dwukolorowej skali degradacji (liczba stopni jest automatyczna w zależności od rozkładu wskaźników). Najbardziej intensywny kolor czerwony oznacza sytuację najgorszą, a najbardziej intensywny zielony oznacza sytuację najlepszą. Im wyższa wartość wskaźnika, tym problem jest poważniejszy, najlepsza sytuacja charakteryzuje obszary o najniższych wskaźnikach, czyli osiągających najwyższe wartości ujemne. Zastosowanie skali degradacji umożliwiło zobrazowanie problemów społecznych na mapie miasta, pokazując zróżnicowanie poszczególnych obszarów pod względem wybranych problemów społecznych.

Analizą objęto całe Miasto Murowana Goślina, w podziale na 6 obszarów, odpowiadających osiedlom samorządowym zgodnie z Uchwałą nr XIII/135/2012 Rady Miejskiej w Murowanej Goślinie z dnia 31 stycznia 2012 roku.

Rys.6. Mapa Murowanej Gośliny z podziałem na obszary

Osiedle nr 1	Osiedle nr 2	Osiedle nr 3	Osiedle nr 4	Osiedle nr 5	Osiedle nr 6

Źródło: Załącznik nr 1 do uchwały nr XIII/135/2012 Rady Miejskiej w Murowanej Goślinie z dnia 31 stycznia 2012 roku.

a) Poziom ubóstwa i wykluczenia

Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia jest jednym z najważniejszych kryteriów delimitacji obszarów dysfunkcyjnych. Wskaźnik obliczono na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie, który prowadzi statystykę rodzin korzystających z pomocy społecznej. Uwzględniono w nim jedynie osoby korzystające z pomocy społecznej, które zgodnie z ustawą z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej są uprawnione do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego.

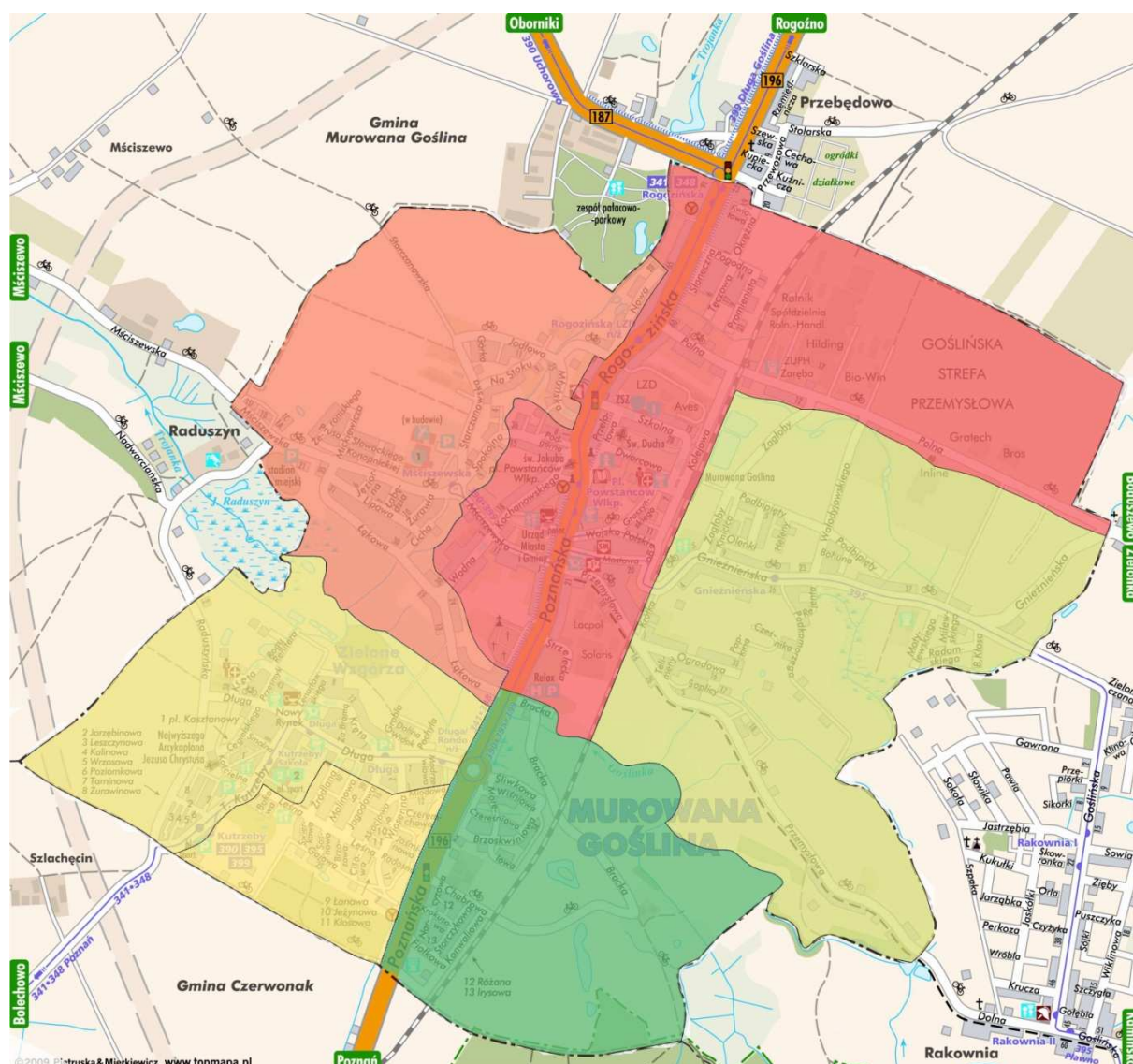
Tabela 31. Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności (wskaźnik 1).

dzielnica	liczba osób korzystających z pomocy społecznej	liczba mieszkańców w ogółem	liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności	wskaźnik wystandaryzowany W1s
Osiedle nr 1	52	932	55,79	1,07
Osiedle nr 2	164	2353	69,7	1,69
Osiedle nr 3	9	532	16,92	-0,66
Osiedle nr 4	91	5033	18,08	-0,61
Osiedle nr 5	19	971	19,57	-0,54
Osiedle nr 6	4	377	10,61	-0,94
Razem	339	10198	33,24	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie

Ogółem w całym mieście w 2012 r. odnotowano 339 osób korzystających z pomocy społecznej. Relatywnie najgorsza sytuacja pod względem ubóstwa i wykluczenia społecznego mierzonego liczbą osób korzystających z pomocy społecznej występuje na Osiedlu 2, gdzie odnotowano 164 osoby korzystające z pomocy społecznej, co stanowi 48% ogółu korzystających z zasiłków pomocy społecznej w mieście. Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia dotyczy także Osiedla 1, którego wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej, podobnie jak Osiedle 2, oscyluje w okolicach wartości referencyjnej dla całego województwa wielkopolskiego (62). Pozostałe analizowane obszary wykazują się wskaźnikiem liczby osób korzystających z pomocy społecznej niższym niż średni poziom dla całego miasta przyjmujący wartość 31,78. Największa liczba osób korzystających z pomocy społecznej została zidentyfikowana w rejonie ul. Poznańskiej (od skrzyżowania ulic Łąkowa/Bracka), Kochanowskiego, Przemysłowej, Rogozińskiej oraz Długiej.

Rys. 6. Rozmieszczenie poziomu ubóstwa i wykluczenia według wskaźnika Ws1.

Źródło: opracowanie własne.

b) Stopa długotrwałego bezrobocia

Bezrobocie długotrwałe należy do kluczowych kryteriów delimitacji obszarów dysfunkcyjnych. Jego waga wynika przede wszystkim z jego znaczenia w ogólnej kondycji społecznej mieszkańców miasta. Długotrwałe bezrobocie bardzo często prowadzi zarówno do wykluczenia zawodowego, jak i wykluczenia społecznego, a to z kolei pociąga za sobą wiele patologii społecznych. Przewyciężenie długotrwałego bezrobocia jest o tyle trudne, że ludzie pozostający długo bez zatrudnienia stają się bardzo mało mobilni na rynku pracy. Ich aktywizacja zawodowa natomiast musi być poprzedzona aktywizacją społeczną.

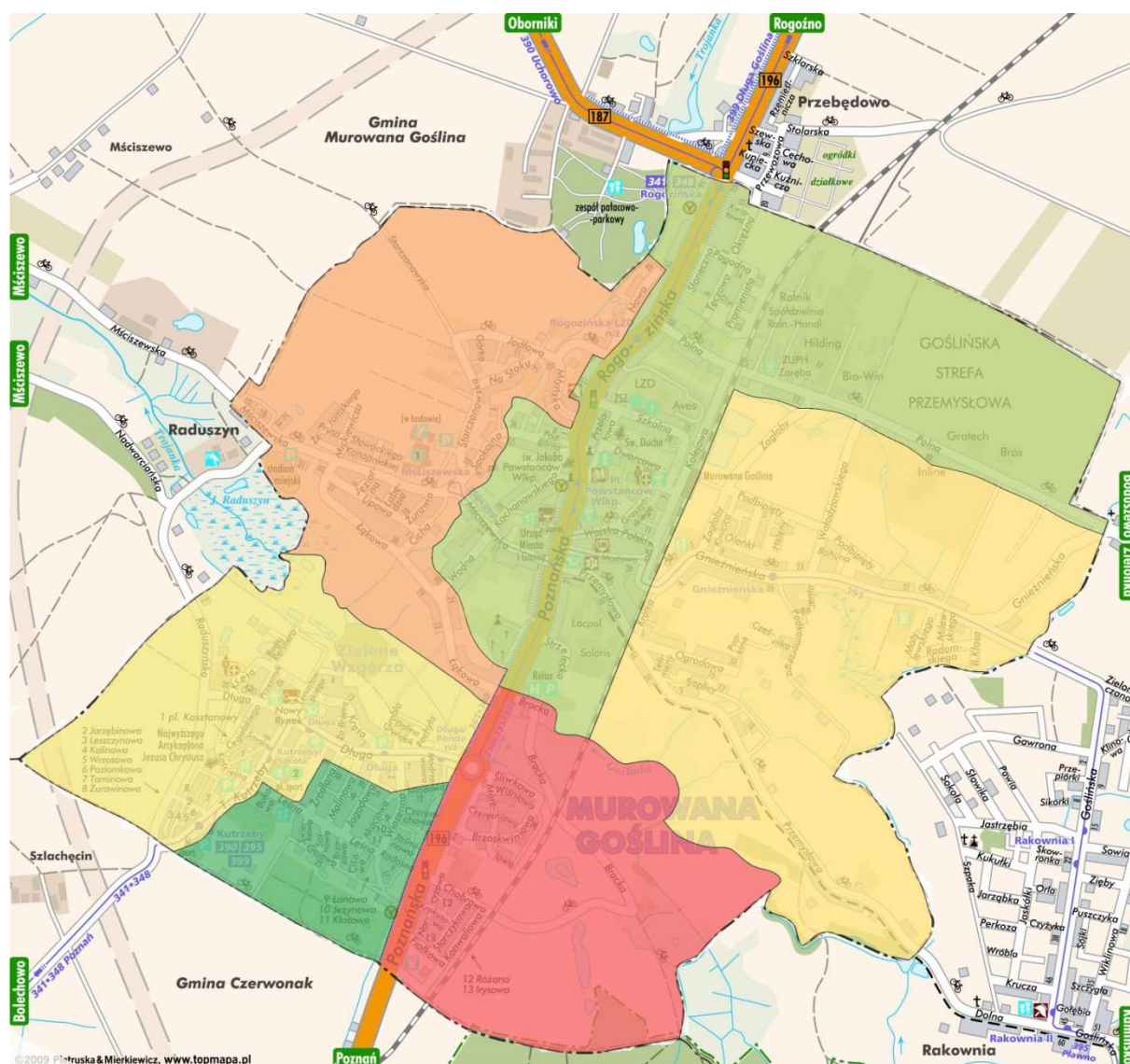
Tabela 32. Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym (wskaźnik 2).

dzielnica	liczba długotrwale bezrobotnych	liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym	udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym	wskaźnik wystandar- yzowany W2s
Osiedle nr 1	6	601	1	0,67
Osiedle nr 2	9	1473	0,61	-0,66
Osiedle nr 3	3	375	0,8	-0,01
Osiedle nr 4	28	3704	0,76	-0,16
Osiedle nr 5	2	556	0,36	-1,52
Osiedle nr 6	3	233	1,29	1,67
Razem	51	6942	0,73	0,67

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu ogółem w całym mieście było zarejestrowanych 51 osób długotrwale bezrobotnych (dane na IX.2012 r.). Podobnie jak pod względem ubóstwa i wykluczenia najgorsza sytuacja pod względem bezrobocia długotrwalego odnotowywana jest na Osiedlu 1 oraz 6. Jednakże wskaźnik ten na w/w osiedlach jest niższy niż wartość referencyjna dla województwa wielkopolskiego (3,6).

Rys. 7. Rozmieszczenie stopy długotrwałego bezrobocia według wskaźnika Ws2.

Źródło: opracowanie własne.

c) Poziom przestępczości i wykroczeń

Kolejnym z analizowanych głównych kryteriów wyboru obszarów dysfunkcyjnych jest przestępczość, która często towarzyszy innym negatywnym zjawiskom społecznym. Jej poziom obliczany jest jako iloraz liczby przestępstw i naruszeń prawa przez liczbę mieszkańców. Choć oznaczana jest według miejsca popełnienia przestępstwa, a nie ze względu na adres zamieszkania osoby, która dokonała dane przestępstwo.

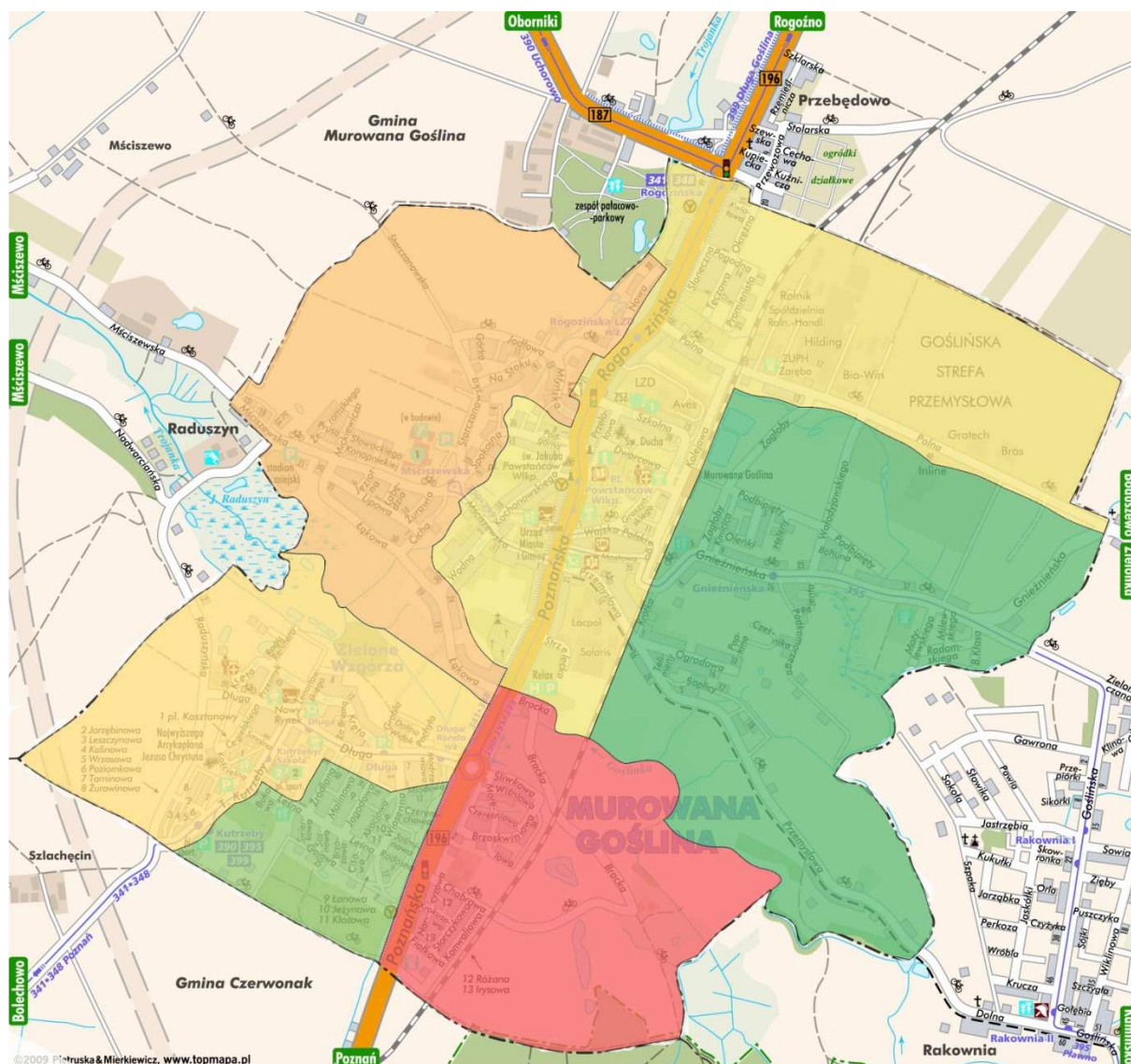
Tabela 33. Liczba popełnionych przestępstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (wskaźnik 3).

dzielnica	liczba stwierdzonych przestępstw	liczba mieszkańców ogółem	liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	wskaźnik wystandaryzowany W3s
Osiedle nr 1	11	932	11,8	0,57
Osiedle nr 2	23	2353	9,77	0,12
Osiedle nr 3	1	532	1,88	-1,61
Osiedle nr 4	54	5033	10,73	0,33
Osiedle nr 5	5	971	5,15	-0,89
Osiedle nr 6	6	377	15,92	1,47
Razem	100	10198	9,81	0,57

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Murowanej Goślinie.

Ogółem w 2012 r. w Murowanej Goślinie stwierdzono 100 przestępstw, z czego aż 54% popełniono na Osiedlu 4, 23% na Osiedlu 2 i 11% na Osiedlu 1. Zdecydowanie najwyższy wskaźnik poziomu przestępczości i naruszeń prawa odnotowano na Osiedlu nr 6. Na wymienionych osiedlach popełniono więcej przestępstw na 1000 mieszkańców niż wynosi poziom przestępczości dla całego miasta (9,21). Jednak wszystkie osiedla miasta przyjmują wartość niższą od wartości referencyjnej dla całego województwa, która wynosi 30,9. Najwięcej przestępstw zanotowane na ul. Kościelnej i Poznańskiej (do skrzyżowania ulic Łąkowa/Bracka).

Rys. 8. Rozmieszczenie poziomu przestępczości i wykroczeń według wskaźnika Ws3.

Źródło: opracowanie własne.

d) Wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej

Wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej mierzony jest liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców. Zestawienie sporządzone na podstawie danych z centralnej Ewidencji i informacji o działalności gospodarczej przygotowanej przez Referat Organizacyjny Urzędu Miejskiego dotyczy tylko podmiotów jednoosobowych, działalności gospodarczej. Nie obejmuje podmiotów zarejestrowanych Krajowym Rejestrze Sądowym, zlokalizowanych w Murowanej Goślinie.

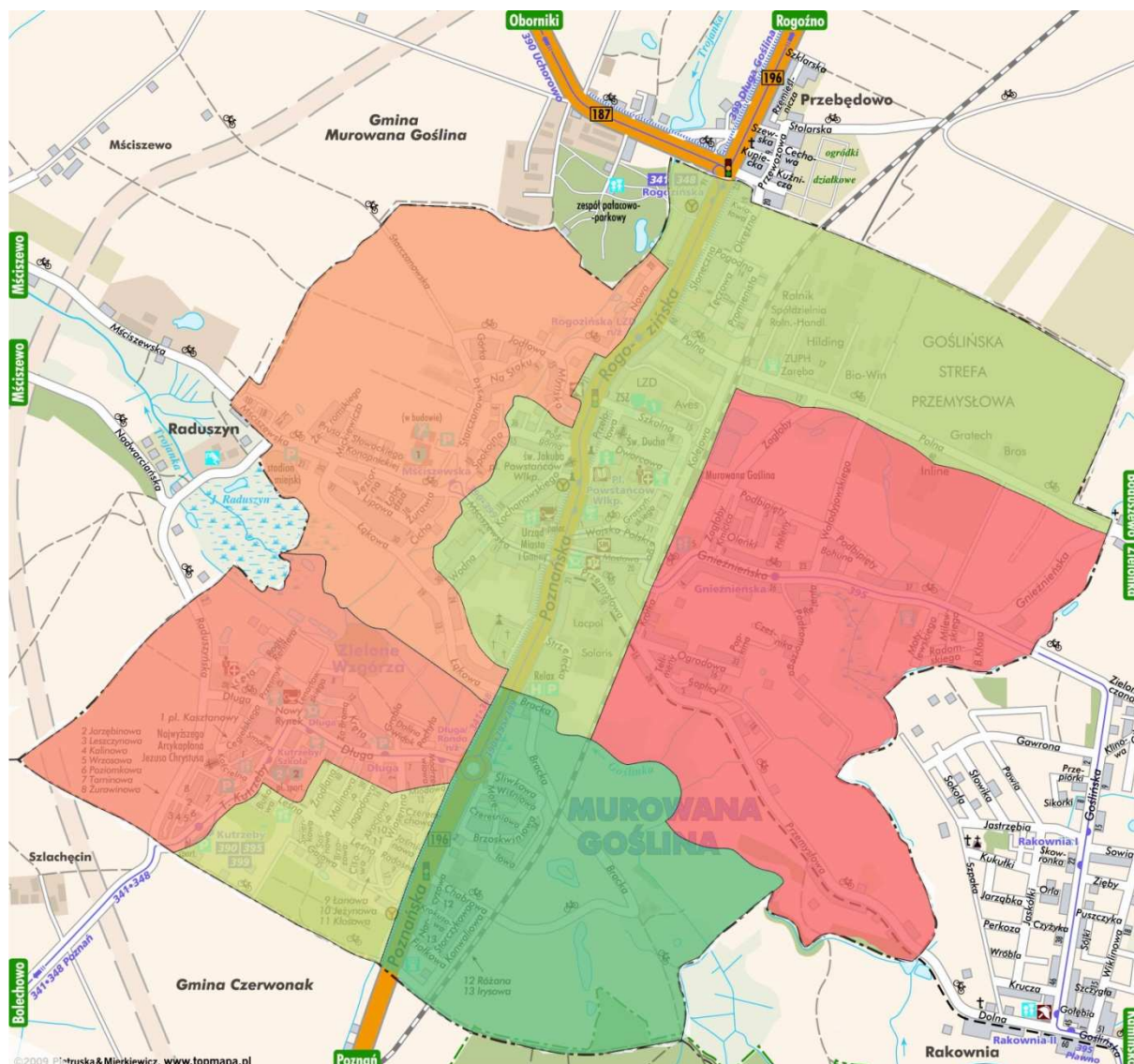
Tabela 34 . Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wskaźnik 4).

dzielnica	liczba podmiotów gospodarczych	liczba mieszkańców w ogółem	liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób	wskaźnik wystandaryzowany W4s
Osiedle nr 1	93	932	9,98	0,71
Osiedle nr 2	295	2353	12,54	-0,63
Osiedle nr 3	49	532	9,21	1,11
Osiedle nr 4	485	5033	9,64	0,89
Osiedle nr 5	117	971	12,05	-0,38
Osiedle nr 6	55	377	14,59	-1,71
Razem	1094	10198	10,73	0,71

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Centralnej Ewidencji i informacji o działalności gospodarczej Referatu Organizacyjnego Urzędu Miasta i Gminy w Murowanej Goślinie.

Najwięcej podmiotów gospodarczych funkcjonuje na Osiedlu nr 4, prawie 45% ogólnej liczby zarejestrowanych podmiotów. W przeliczeniu natomiast na 100 mieszkańców poszczególnych obszarów najniższy poziom aktywności gospodarczej występuje na Osiedlu 1, 3 i 4, gdzie wskaźnik ten jest niższy niż średnia w całym mieście. Najwięcej podmiotów gospodarczy zarejestrowanych jest na ul. Krętej, Długiej oraz Rogozińskiej.

Rys.9. Rozmieszczenie poziomu prowadzenia działalności gospodarczej według wskaźnika Ws4.

Źródło: opracowanie własne.

e) Poziom wartości zasobu mieszkaniowego

Poziom wartości zasobu mieszkaniowego można pośrednio mierzyć wiekiem budynków mieszkalnych. Na potrzeby opracowania programu rewitalizacji zebrano informacje dotyczące liczby budynków wybudowanych przed rokiem 1989, które zestawiono w stosunku do ogólnej liczby budynków.

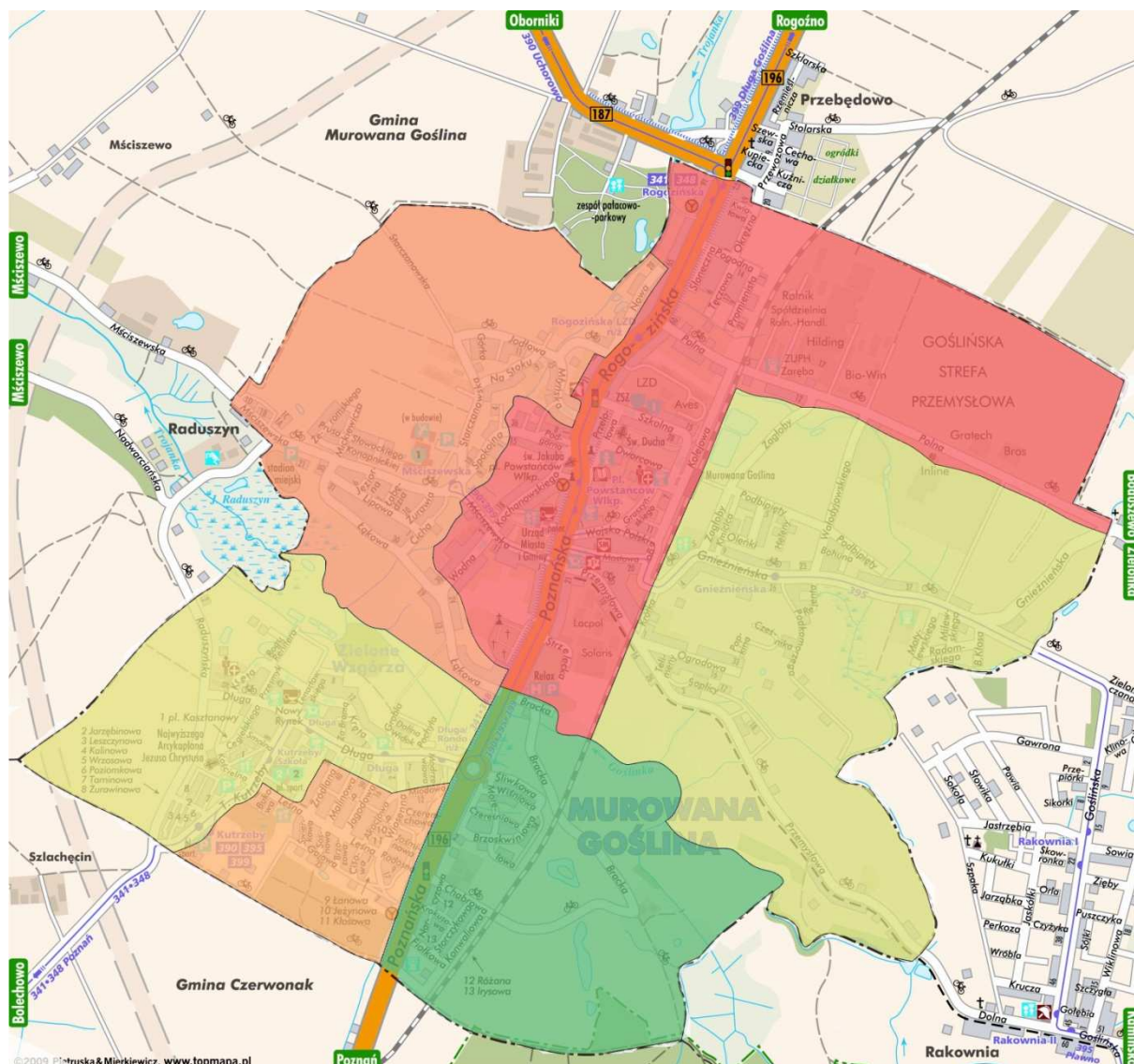
Tabela 35 . Liczba budynków wybudowanych przed rokiem 1989 do ogólnej liczby budynków (wskaźnik 5).

dzielnica	liczba budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1989 r.	liczba budynków mieszkalnych ogółem	liczba budynków wybudowanych przed rokiem 1989 do ogólnej liczby budynków	wskaźnik wystandar yzowany W5s
Osiedle nr 1	148	197	75,13	0,76
Osiedle nr 2	325	387	83,98	1,08
Osiedle nr 3	68	146	46,58	-0,3
Osiedle nr 4	123	243	50,62	-0,15
Osiedle nr 5	154	220	70	0,57
Osiedle nr 6	2	98	2,04	-1,95
Razem	820	1291	63,52	0,76

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Referatu Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta i Gminy w Murowanej Goślinie

Jak wynika z przeprowadzonych analiz zdecydowanie najwyższy udział budynków starych w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych znajduje się w centralnym obszarze miasta, tj. na Osiedlu 2 i 1. Występuje tu znaczny stopień zużycia technicznego budynków mieszkalnych. Wskaźnik wartości zasobu mieszkaniowego jest na tych osiedlach zbliżony do wartości referencyjnej dla województwa wielkopolskiego (84,2). Najlepsza sytuacja występuje na Osiedlach 6 i 3, gdzie rozwija się budownictwo jednorodzinne. Najwięcej budynków mieszkalnych wybudowanych przez 1989 r. występuje na ul. Rogozińskiej.

Rys. 10. Rozmieszczenie poziomu wartości zasobu mieszkaniowego według wskaźnika Ws5.

Źródło: opracowanie własne.

III.3.2 Zasięg terytorialny obszarów dysfunkcyjnych oraz uzasadnienie wyboru

Wybór obszarów dysfunkcyjnych został dokonany w oparciu o kryteria odnoszące się do wspierania działań z zakresu mieszkalnictwa oraz poprzez szczegółowy opis (dotyczący obszarów, na których trudno wykorzystać skwantyfikowane wskaźniki), zgodnie z „Wytycznymi w zakresie zasad opracowania programów umożliwiającymi ubieganie się o wsparcie w ramach Inicjatywy JESSICA oraz Działania 4.2 Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013”.

Zgodnie z przyjętą metodą za obszary dysfunkcyjne (kwalifikujące się do wsparcia w zakresie mieszkalnictwa) należy uznać tylko te, dla których wartości wskaźników są większe

(w przypadku wskaźnika W4 – mniejsze) niż wartość referencyjna dla całego miasta – wartości te zostały w poniższej tabeli zaznaczone kolorem czerwonym.

Tabela 35. Wskaźniki wyznaczania obszarów dysfunkcyjnych.

dzielnica	W1	W2	W3	W4	W5	obszary
Osiedle nr 1	55,79	1,00	11,80	9,98	75,13	TAK
Osiedle nr 2	69,70	0,61	9,77	12,54	83,98	TAK
Osiedle nr 3	16,92	0,80	1,88	9,21	46,58	NIE
Osiedle nr 4	18,08	0,76	10,73	9,64	50,62	NIE
Osiedle nr 5	19,57	0,36	5,15	12,05	70,00	NIE
Osiedle nr 6	10,61	1,29	15,92	14,59	2,04	NIE
Wartość referencyjna dla miasta	31,78	0,80	9,21	11,33	54,72	

Źródło: opracowanie własne.

Jak wynika z przeprowadzonej analizy, dla Osiedli nr 1 i 2 odnotowano przynajmniej trzy z analizowanych pięciu wskaźników, które są gorsze niż wskaźniki referencyjne dla miasta.

Projekty z zakresu mieszkalnictwa – zgodnie z obowiązującymi Wytycznymi Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa – mogą być realizowane na obszarach spełniających łącznie co najmniej trzy kryteria, zmierzone za pomocą wskaźników ujętych w poniższej tabeli. Zgodnie z przyjętą metodą za obszary kwalifikujące się do wsparcia w zakresie mieszkalnictwa należy uznać tylko te, dla których wartości wskaźników są większe (w przypadku wskaźnika W4 – mniejsze) niż wartość referencyjna dla całego województwa – wartości te zostały zaznaczone kolorem czerwonym.

Tabela 36. Wskaźniki wyznaczania obszarów wsparcia mieszkalnictwa.

dzielnica	W1	W2	W3	W4	W5	obszary
Osiedle nr 1	55,79	1,00	11,80	9,98	75,13	NIE
Osiedle nr 2	69,70	0,61	9,77	12,54	83,98	NIE
Osiedle nr 3	16,92	0,80	1,88	9,21	46,58	NIE
Osiedle nr 4	18,08	0,76	10,73	9,64	50,62	NIE
Osiedle nr 5	19,57	0,36	5,15	12,05	70,00	NIE
Osiedle nr 6	10,61	1,29	15,92	14,59	2,04	NIE
Wartość referencyjna dla	62	3,6	30,9	10,2	84,2	-

Źródło: opracowanie własne.

Jak wynika z przeprowadzonej analizy, dla żadnego z osiedli nie odnotowano przynajmniej trzech z analizowanych pięciu wskaźników, które byłyby gorsze niż wskaźniki referencyjne dla województwa, podane w Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa.

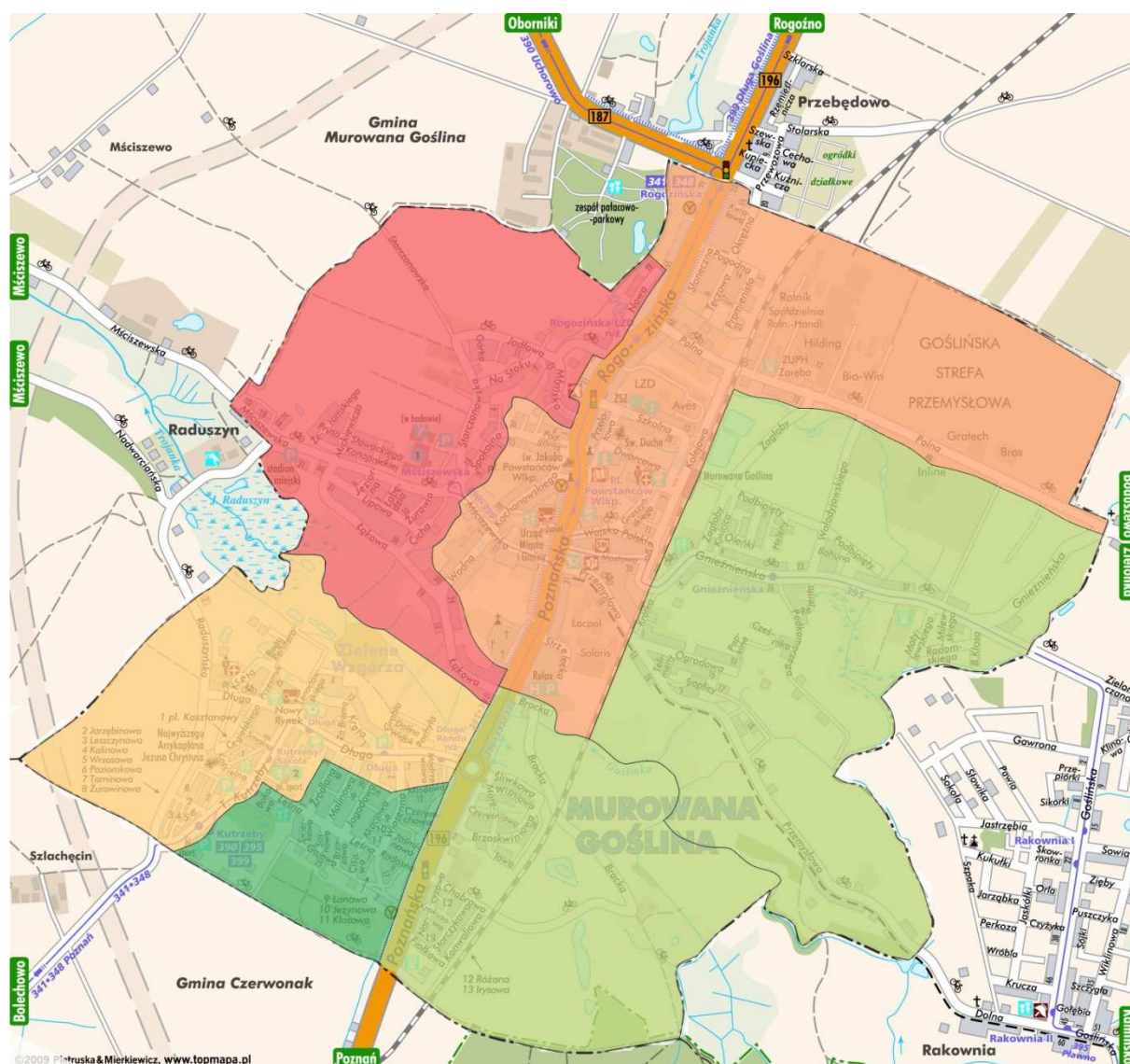
Standaryzacja wszystkich wskaźników pozwala na dodanie ich do siebie. Suma wszystkich wskaźników ukazuje jednoznacznie i statystycznie najdokładniej, które z analizowanych obszarów dotknięte są w największym stopniu degradacją społeczno-gospodarczą. Bez obliczenia wskaźnika sumarycznego pojawiłby się dylemat, które z badanych zjawisk powinno bardziej ważyć przy wskazaniu obszaru do rewitalizacji. Poniższa tabela prezentuje wyniki obliczenia wskaźnika sumarycznego wszystkich analizowanych problemów społecznych, gospodarczych i przestrzennych. Następnie sporządzono mapę poglądową stopnia degradacji w podziale na obszary miasta Murowana Goślina.

Tabela 37. Wskaźnik sumaryczny.

dzielnica	W1s	W2s	W3s	W4s	W5s	WS	obszary do rewitalizacji
Osiedle nr 1	1,07	0,67	0,57	0,71	0,76	3,78	TAK
Osiedle nr 2	1,69	-0,66	0,12	-0,63	1,08	1,61	TAK
Osiedle nr 3	-0,66	-0,01	-1,61	1,11	-0,3	-1,47	NIE
Osiedle nr 4	-0,61	-0,16	0,33	0,89	-0,15	0,3	NIE
Osiedle nr 5	-0,54	-1,52	-0,89	-0,38	0,57	-2,76	NIE
Osiedle nr 6	-0,94	1,67	1,47	-1,71	-1,95	-1,47	NIE

Źródło: opracowanie własne.

Rys. 11. Wskaźnik sumaryczny.

Źródło: opracowanie własne.

Jako obszar wybrany do rewitalizacji wskazuje się ten, dla którego wskaźnik sumaryczny – wskaźnik oznaczający sumę problemów społeczno-gospodarczych i przestrzennych – jest najwyższy, czyli sytuacja na tym obszarze według indeksu = $W1 + W2 + W3 + W4 + W5$ jest najgorsza.

Jak wynika z przeprowadzonych analiz, ze względu na badane kryteria obszar Osiedla nr 1 znajduje się w zdecydowanie najgorszej sytuacji. Niekorzystna sytuacja występuje również na Osiedlu nr 2. Relatywnie najlepsza sytuacja występuje na Osiedlach nr 5, 3, 6.

Do wsparcia w ramach Inicjatywy JESSICA oraz w ramach Działania 4.2 kwalifikowane są wszelkie projekty, które zostaną zlokalizowane w obrębie wyróżnionych w programie rewitalizacji obszarów dysfunkcyjnych.

III.3.2 Inne obszary dysfunkcyjne

Poza wskazanymi w poprzednim rozdziale obszarami dysfunkcyjnymi zdecydowano się na wyznaczenie jeszcze jednego problemowego rejonu. Został on zidentyfikowany na podstawie wizji w terenie oraz inwentaryzacji stanu obecnego pod kątem uwarunkowań przestrzennych i przyrodniczych. Dla analizowanego obszaru niemożliwe było zastosowanie kryteriów wyboru w oparciu o analizy wskaźnikowe, jakie zostały zastosowane w poprzednim rozdziale, ponieważ jest to obszar niezamieszkały. Obszar ten na tle miasta cechuje się wyraźnym stanem kryzysowym, niezdolnym do pełnienia funkcji prorozwojowych, dlatego wymaga zdecydowanych działań rewitalizacyjnych w celu nadania mu nowej funkcji w tkance miejskiej.

Dla uzasadnienia konieczności wskazania dodatkowego obszaru do obszaru rewitalizacji przedstawiono opis stanu pozwalający na stwierdzenie stopnia dysfunkcyjności.

Obszar starego probostwa

Obszar tzw. Starego probostwa zlokalizowany jest w południowo-wschodniej części miasta. Jego wschodnią i południową granicę wyznaczają granice administracyjne miasta, granicę południową wyznacza rzeka Trojanka, natomiast od zachodu ograniczony jest torami kolejowymi. Zgodnie ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego teren powinien zostać przeznaczony pod funkcje zabudowy mieszkaniowej. Obecnie jednak jako nieużytek pozostaje niezagospodarowany. W celu nadania mu nowych funkcji harmonizujących z rozwojem miasta, należy przeznaczyć ten teren pod funkcje sprzyjające rozwojowi miasta i wzroście jego znaczenia w rejonie. Obecnie przystąpiono do zmiany istniejącego zapisu w studium i zmiany przeznaczenia terenu na funkcje kulturalne i rekreacyjne pozwalające na organizowanie widowisk historycznych a docelowo budowy parku rozrywki.

Analizowany obszar to lekko pofałdowany, miejscami podmokły teren porośnięty łąkami, na które powoli wkracza roślinność synantropijna. Teren ten to w rzeczywistości nieużytek, który w klasyfikacji figuruje jako grunty orne klas bonitacyjnych od IV do VI.

Ze względu na bliskie sąsiedztwo byłej drogi wojewódzkiej przebiegającej przez miasto, komunikacji oraz zmodernizowanej linii kolejowej teren ten jest bardzo atrakcyjnym miejscem do zagospodarowania. Za jego rewitalizacją przemawia również fakt, że na tle ścisłej zabudowy osiedla Zielone Wzgórza oraz pobliskich ulic, na których zlokalizowana jest zabudowa jednorodzinna, jest to teren wymagający zagospodarowania. Ponadto teren ten, jak wcześniej wspomniano znajduje się w granicach administracyjnych miastach, dlatego biorąc pod uwagę kierunki migracji ludności, należy dążyć do podniesienia atrakcyjności miasta na tle okolicznych gmin i powiatów.

Ze względu na brak zabudowy zarówno mieszkaniowej jak i innego typu teren ten nie posiada obecnie rozbudowanej infrastruktury technicznej, co jest przyczyną pozostawienia tego obszaru odłogiem. Brak jakichkolwiek działań w celu zagospodarowania niniejszego obszaru będzie przyczyniać się do jego marginalizacji ze względu na brak funkcjonalności.

Jednocześnie dostęp do infrastruktury technicznej, takiej jak: sieć wodociągowa, kanalizacji sanitarnej, elektryczna i gazowa, która biegnie na granicy proponowanego obszaru ułatwi w przyszłości zagospodarowanie obszaru.

Jedyną zabudową znajdującą się na terenie „starego probostwa” to położony w centralnym punkcie obszaru budynek mieszkalny i duży budynek inwentarski. Teren przecina ułożony pod ziemią gazociąg wysokiego ciśnienia $\varnothing$ 500 mm. W sąsiedztwie gazociągu wybudowana jest stacja redukcyjna gazu.

Analizowany obszar ma zostać przeznaczony w pierwszej kolejności pod organizację odbywających się w mieście widowisk historycznych a docelowo pod budowę parku historycznego, który wzorowany będzie na jednym z najlepszych tego typu obiektów na świecie tj. francuskim Puy de Fou.

W ramach tego projektu na analizowanym obszarze powstanie cała niezbędna infrastruktura, w tym trybuna, zaplecze sanitarno-gastronomiczne oraz wszelka zabudowa niezbędna do organizacji rekonstrukcji historycznych.

Rys. 12. Obszar dysfunkcyjny

Źródło: opracowanie własne.

Równoległe z wyznaczonymi na potrzeby ubiegania się o finansowanie projektu w ramach Inicjatywy JESSICA został wyznaczony obszar rewitalizacji „Śródmieście” który wyznaczają: ul. Przemysłowa, ul. Mściszewska, ul. Spokojna, rzeka Trojanka, ul. Jodłowa, granica działek terenów poprzemysłowych i mieszkalnych wzdłuż ulicy Polnej oraz od wschodu tory kolejowe. Obszar rewitalizacji przedstawia rys 11.

W stosunku do obszaru wyznaczonego w Lokalnym Programie Rewitalizacji z czerwca 2006 roku oznaczonego jako „OBSZAR I”, oddziaływanie Zintegrowanego Programu Rewitalizacji (ZPR) powiększyło się, od strony południowej, o teren między ul. Wojska Polskiego i ul. Przemysłową, na którego części planowane jest wielorodzinne budownictwo mieszkaniowe, od strony północnej, o zdegradowany teren między ul. Szkolną oraz granicą działek poprzemysłowych po byłym tartaku, a od zachodu, o niewielki fragment między rzeką Trojanką, a ul. Spokojną. Aktualny obszar objęty rewitalizacją w całości zawiera zatem uchwalony obszar objęty Lokalnym Programem Rewitalizacji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie analiz obszaru

Przy wyborze obszaru interwencji, jako obszaru problemowego objętego programem rewitalizacji w Murowanej Goślinie, wzięto przede wszystkim pod uwagę doświadczenia Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR). Według dokumentu UZPORR (Uzupełnienie ZPORR z 2006 roku) obszary poddawane rewitalizacji zostają wyznaczone przez gminę w trakcie przygotowywania lokalnego programu rewitalizacji. Podstawą uaktualnienia granic obszaru były również krytyczne oceny wyników analiz i wskazania funkcjonalne. Dla realizacji programu rewitalizacji granice obszaru kryzysowego w Murowanej Goślinie wyznaczone zostały się na podstawie zasięgu stwierdzonych zjawisk kryzysowych oraz degradacji: zagospodarowania przestrzennego, środowiska społecznego, gospodarki. Identyfikacja tych zjawisk nastąpiła w sposób uproszczony na podstawie konsultacji społecznych i stanu wiedzy poszczególnych komórek organizacyjnych samorządu. Jednocześnie uwzględniono realne możliwości rewitalizacji, w tym: stosunek koniecznych nakładów finansowych do spodziewanych rezultatów społeczno-ekonomicznych, czas potrzebny dla realizacji programu przy aktywnym udziale społeczności lokalnej, oraz możliwości uruchomienia oczekiwanego lokalnego potencjału aktywności, innowacyjności i przedsiębiorczości na rewitalizowanym obszarze Śródmieścia. Obszar ten faktycznie ma istotne znaczenie dla miasta i jego rozwoju. Problemy i deficyty tego obszaru odbiegają na przykład znacząco od stanu osiedla Zielone Wzgórze, ze względu na wyraźnie zauważalną infrastrukturalną przewagę i stopień zurbanizowania osiedla. Biorąc pod uwagę tempo rozwoju tej części miasta, a także osiedla 600-lecia czy terenów położonych w sąsiedztwie Przebędowa, tereny wskazane w opracowaniu jako obszar rewitalizacji, charakteryzuje zdecydowany zastój społeczny i gospodarczy. Zatraciły one swoją pierwotną funkcję centrotwórczą, większość lokowanego tu kapitału pochodzi z poza obszaru opracowania, tereny zielone nie są odpowiednio zagospodarowane, a zabudowę objętą ochroną konserwatorską charakteryzuje wysoki stopień dekapitalizacji.

Kolejną przesłanką wyboru obszaru Śródmieścia do rewitalizacji, jest to, że działania na tym obszarze układają się w jeden spójny i całościowy program, a nie mają charakteru punktowych działań naprawczych.

Zastosowano tu metodykę konsultacji społecznych, w wyniku których wybrano Śródmieście jako obszar historycznej zabudowy miejskiej, nieekonomicznie wykorzystywanej, dla której konieczna jest interwencja publiczna na rzecz odnowy i wykorzystania dużego potencjału gospodarczego. Delimitacja analizowanego obszaru została przeprowadzona na podstawie analizy kilku rodzajów danych m.in. demograficznych, historycznych i środowiskowych. Przy wyznaczaniu obszaru wzięto pod uwagę inwentaryzację urbanistyczną oraz wytyczne wymienionego wcześniej Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Murowana Goślina.

Uznanie Śródmieścia Murowanej Gośliny za obszar interwencji publicznej w zakresie rewitalizacji uzasadniają następujące, występujące tu negatywne zjawiska:

- niespójne zagospodarowanie,
- degradacja zabudowy,

- ograniczony rozwój firm,
- spadek liczby mieszkańców,
- niedostatek mieszkań,
- niezadowolenie społeczne,
- brak pełnej infrastruktury komunalnej

W odniesieniu do delimitacji obszaru, została ona przeprowadzona na podstawie następujących kryteriów:

- średnia wieku oraz liczba osób w wieku poprodukcyjnym jest tu zdecydowanie wyższa niż w pozostałych częściach miasta,
- obszar odzwierciedla historyczny układ urbanistyczny, niezmieniony praktycznie od średniowiecza,
- jest to spójny układ przestrzenny ograniczony naturalną granicą w postaci rzeki Trojanki od zachodu, terenami przemysłowymi z początków XX wieku od północy, linią kolejową od wschodu i zespołem pałacowo-parkowym z przełomu XVIII/XIX wieku od południa,
- jest to obszar o dużym udziale niezagospodarowanych terenów zielonych w ścisłym centrum miasta, bądź działek o układzie wstęgowym, które pozostają niezagospodarowane w znacznej swojej części, bądź pełnią funkcję ogrodów swoich właścicieli w ścisłym centrum miasta ograniczając jego możliwości rozwojowe,
- osią wokół której skupia się wytyczony obszar jest Rynek (Plac Powstańców Wielkopolskich), który wymaga przywrócenia mu dawnej roli centrum miasta,
- na obszarze występują strefy ochrony konserwatorskiej.

Zintegrowany Program Rewitalizacji Murowanej Gośliny oddziaływać będzie na Śródmieście - najstarszą i historyczną część miasta, która, w zgodnej opinii, jest jedynym takim rejonem miasta, dla którego nie występuje możliwa substytucja w działaniach rewitalizacyjnych. Z tego względu, obszar objęty programem rewitalizacji nie wymagał konieczności dowodu w formie skwantyfikowanych wskaźników i mierników, które z kolei będą potrzebne w celu określenia efektów rewitalizacji w czasie. W ramach działalności Biura Rewitalizacji Urzędu Miasta i Gminy Murowana Goślina określony zostanie bilans otwarcia oparty na wyznaczeniu niezbędnych wyjściowych wskaźników społecznych, gospodarczych i technicznych, których monitoring pozwoli ocenić efektywność zmian oraz rezultaty i oddziaływanie przyjętego ZPR.

III.4. Podział programu rewitalizacji na projekty i zadania, opis poszczególnych obszarów rewitalizacji

Wskazane projekty rewitalizacyjne są kontynuacją Lokalnego Programu Rewitalizacji i nie stanowią katalogu zamkniętego.

III.4.1. Projekt 1. Dworzec- nowoczesny węzeł komunikacyjny

Wprowadzenie do projektu

W dniu 9 października 2009 roku w Urzędzie Marszałkowskim w Poznaniu, między Zarządem Województwa Wielkopolskiego, a Dyрекcją PKP Polskie Linie Kolejowe SA zostały podpisane umowy w sprawie realizacji projektów kluczowych Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego, dotyczące modernizacji linii kolejowej nr 357 na odcinku Wolsztyn – Luboń k. Poznania oraz linii kolejowej nr 356 na odcinku Poznań Wschód – Wągrowiec - Gołańcz.

Projekt modernizacji regionalnej linii kolejowej do Wągrowca jest jednym z największych projektów modernizacji linii kolejowych realizowanych w ramach regionalnych programów operacyjnych w skali kraju. Jest to projekty kluczowy, który decyzją Zarządu Województwa Wielkopolskiego zostały wybrany do dofinansowania ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Działania 2.3 „Modernizacja regionalnego układu kolejowego” Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013. Realizacja projektu nastąpi w latach 2010-2012 przez PKP Polskie Linie Kolejowe Spółka Akcyjna Oddział Regionalny w Poznaniu. Procedury przetargowe zostały już rozpoczęte. Projekt nosi nazwę: „Modernizacja linii kolejowej nr 356 Poznań Wschód – Bydgoszcz na terenie województwa wielkopolskiego mającej duże znaczenie w obsłudze połączeń małych miejscowości z aglomeracją poznańską na odcinku Poznań Wschód – Wągrowiec - Gołańcz - Etap I”. Całkowita wartość projektu wynosi 175,2 mln zł, w tym dofinansowanie z EFRR (ang. ERDF) wynosi 110 mln zł.

Założenia i cele wymienionego wyżej projektu są zgodne z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 r. w obszarze włączenia Wielkopolski w europejską przestrzeń transportową oraz ze Strategią Rozwoju Kraju na lata 2007-2015 w zakresie dotyczącym infrastruktury technicznej, tj. uzupełnienie obszaru transportu o poprawę stanu połączeń kolejowych, w tym wchodzących w skład Transeuropejskiej Sieci Transportowej (TEN-T) oraz poprawę obsługi pasażerów w międzynarodowym i międzyregionalnym transporcie kolejowym. Realizacja przedsięwzięcia pozwoli na modernizację infrastruktury kolejowej na trasie Poznań - Wągrowiec poprzez przywrócenie jej parametrów eksploatacyjnych gwarantujących wysoką przepustowość

i zachowanie bezpieczeństwa ruchu. Ponadto, w ramach realizacji Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013, w Priorytecie II - Infrastruktura Komunikacyjna założono zakup taboru dla kolejowych połączeń regionalnych (kod kategorii interwencji nr 18) na kwotę 84,1 mln Euro w tym dofinansowanie z EFRR (ang. ERDF) wynosi 58,6 mln Euro.

Realizacja wymienionego wyżej projektu infrastrukturalnego WRPO, w zakresie modernizacji linii kolejowych i zakupu nowoczesnych szynobusów mogących rozwijać prędkość do 120 km/h, oznacza, że w ciągu najbliższych trzech lat w Wielkopolsce nastąpi istotna poprawa w zakresie infrastruktury transportu i taboru kolejowego zdolnego ukształtować rozwój, a także upowszechnienie regionalnego transportu publicznego w nowym wymiarze jakościowym.

Konieczność modernizacji linii kolejowej oraz taboru wynikała z ich pogłębiającej się degradacji, wydłużającym się czasem podróży oraz postępującym w sposób ciągły obniżaniem się bezpieczeństwa podróżnych oraz innych użytkowników korzystających z infrastruktury na wymienionych wyżej trasie. Poprawa płynności i podniesienie prędkości ruchu umożliwi operatorom kolejowym inwestowanie w nowoczesny tabor, a tym samym poprawę ich sytuacji ekonomicznej (wzrost zatrudnienia) i zmniejszenie uciążliwości transportu kolejowego dla środowiska naturalnego. Docelowo na linii będą mogły kursować pociągi różnych operatorów co będzie sprzyjało wzrostowi konkurencji, poprawie jakości świadczonych usług oraz zwiększeniu dostępności do sieci transportu kolejowego.

Koncepcja realizacji projektu odnowy miasta w zakresie rewitalizacji obiektu dworcowego, infrastruktury lokalnego węzła przesiadkowego i obszarów przydworcowych w Murowanej Goślinie ma na celu kompleksowe dopełnienie modernizacji obsługi pasażerów korzystających z kolejowego transportu publicznego i uzyskanie dodatkowego efektu mnożnikowego korzyści społeczno-ekonomicznych dla miasta. Koncepcja ta zakłada tworzenie lokalnego centrum rozwoju miasta w oparciu o kompleksową rewitalizację dworca kolejowego i obszarów przydworcowych, które stanowią dziś tereny o znacznym stopniu degradacji. W założeniach realizacyjnych przewiduje się integrację przestrzeni dworca kolejowego z Rynkiem i oraz utworzenie w ich sąsiedztwie węzłów przesiadkowych i parkingów w systemie „park & ride”. Zagospodarowanie powierzchni użytkowych w celach komercyjnych następowałoby przy współpracy z podmiotami organizującymi sieci placówek handlowo-usługowych w branżach charakterystycznych dla obiektów o krótkotrwałym, lecz dużym natężeniu ruchu osobowego.

III.4.1. Projekt 1. Dworzec- nowoczesny węzeł komunikacyjny

1.	Nazwa projektu	Dworzec –nowoczesny węzeł komunikacyjny
2.	Numer i nazwa priorytetu WRPO	Priorytet IV Rewitalizacja obszarów problemowych Pole interwencji: odnowa miast
3.	Rejon działań	Obszar objęty ZPR
4.	Termin realizacji	od 2011
5.	Ogólny opis projektu	
	Przedmiot inwestycji. ➤ Kompleksowa przebudowa budynku dworcowego i nadanie mu nowego programu funkcjonalno-użytkowego z zachowaniem funkcji tradycyjnych, rozbudowa północnego skrzydła budynku ➤ Budowa nowych obiektów na niezabudowanych terenach od strony ul. Dworcowej z przeznaczeniem na cele użytkowe. ➤ Budowa mieszkań zamiennych dla lokatorów budynku dworcowego. ➤ Przebudowa układu komunikacyjnego ul. Dworcowej, ukształtowanie obszaru centrum komunikacyjnego – węzła przesiadkowego dla mieszkańców miasta i gminy Murowana Goślina. ➤ Przebudowa ul. Kolejowej na całej długości do ul. Polnej. ➤ Budowa parkingów dla samochodów osobowych i miejsc postojowych dla innych środków lokomocji. ➤ Budowa szaleatów publicznych. ➤ Budowa infrastruktury podziemnej: kanalizacji deszczowej, sieci teletechnicznych. ➤ Modernizacja dworca kolejowego w Łopuchowie k. Murowanej Gośliny i połączenie funkcji tego obiektu z dworcem kolejowym w Murowanej Goślinie Dostępność dla społeczności lokalnej, w tym dostosowanie do możliwości osób starszych, niepełnosprawnych etc.: W sferze społecznej projekt sprzyja możliwościom zaspokajania aspiracji rozwojowych, poprzez ułatwienie dostępu do miejsc pracy zwiększając mobilność mieszkańców gminy na tym rynku. Pozytywne efekty pozafinansowe zostaną osiągnięte przez gminę poprzez ukształtowanie w środowisku zewnętrznym obrazu miasta atrakcyjnego i dostępnego komunikacją publiczną. W sferze ochrony środowiska pozytywny wpływ projektu wyraża się ograniczeniem uciążliwości i oddziaływań: mniejsza emisja spalin dzięki wykorzystaniu transportu zbiorowego, zmniejszenie ilości pyłów i kurzu, zmniejszenie hałasu i wibracji. W sensie estetycznym zwiększy się ład przestrzenny w rejonie Dworca. Projekt ma pozytywny wpływ na realizację polityki równych szans: ułatwia dostęp do infrastruktury społecznej miasta bez względu na płeć, stan zdrowia i miejsce zamieszkania, siedziby urzędu gminy i innych instytucji zaspokajających podstawowe potrzeby społeczne. Wyraźną poprawę odczuwają osoby niepełnosprawne, gdyż w ramach rozbudowy układu komunikacyjnego wokół Dworca zlikwidowane zostaną bariery architektoniczne – wysokie krawężniki skrócona zostanie odległość pomiędzy miejscami przesiadkowymi różnych form transportu. Przebudowa umożliwi pełny i samodzielny dostęp osób niepełnosprawnych, korzystających czy to z samochodu, czy np. wózka inwalidzkiego, do infrastruktury społecznej na warunkach zrównanych z osobami zdrowymi. Projekt przyczyni się do powstania nowych miejsc pracy i zwiększy wpływy gminy z podatku od nieruchomości. Podmiot odpowiedzialny za utrzymanie inwestycji po jej zakończeniu. Gmina Murowana Goślina, z udziałem inwestorów prywatnych	
6.	Przesłanki wyboru projektu	

	Projekt ma pozytywny wpływ na zrównoważony rozwój gminy. Przesłanką do podjęcia działań rewitalizacyjnych obszaru dworca kolejowego w Murowanej Goślinie poza czysto formalnymi aspektami wynikającymi z deficytów w sferze infrastrukturalnej, gospodarczej i społecznej jest potrzeba zagospodarowania tego obszaru jako nowego „centrum rozwoju” Murowanej Gośliny w kontekście mającej nastąpić modernizacji linii kolejowej nr 356 Poznań – Gołańcz i uruchomieniu nowoczesnych kolei regionalnych. Rewitalizacja obszaru Dworca kolejowego stanowi jeden z priorytetowych elementów strategii zrównoważonego rozwoju Murowanej Gośliny. Dokonując wyboru obszarów priorytetowych do rewitalizacji miasta, uwaga została skierowana na obszar Dworca ze względu na fakt szczególnej kumulacji problemów społecznych i gospodarczych w jednym miejscu i niebywałej wręcz zdolności jego pozytywnego oddziaływania na całe miasto po zakończeniu rewitalizacji. Do rewitalizacji zabudowań dworcowych i terenów do nich przyległych w Murowanej Goślinie predestynuje je przede wszystkim potencjał miejsca i jego centrotwórcza rola. Projekt rewitalizacyjny tego obszaru realizować będzie w pełni interes publiczny rozumiany jako zaspokojenie obiektywnych potrzeb społeczności lokalnej w zakresie poprawy komunikacji publicznej, stworzenie warunków dalszego rozwoju Murowanej Gośliny oraz równoważenie pozycji konkurencyjnej Murowanej Gośliny w strukturze poznańskiej aglomeracji. Opis terenu i obecnych budynków: Nieruchomość Dworca o oznaczeniu geodezyjnym: nr działki 673/1 ark. mapy 9 obręb Murowana Goślina zajmuje powierzchnię 21.222 m² i zabudowana jest budynkiem dworcowym o powierzchni użytkowej 312 m². Dworzec kolejowy w Murowanej Goślinie został odbudowany w 1945 roku po tym jak został podpalony przez uciekających z miasta hitlerowców. Dworzec zlokalizowany jest w strefie ochrony konserwatorskiej Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków ze względu na jego usytuowanie na skraju historycznej części miasta w sąsiedztwie zabudowań mieszkalnych wpisanych do rejestru zabytków. Budynek dworca jest dwukondygnacyjny częściowo podpiwniczony, murowany z cegły, tynkowany, ścianki działowe z cegły, strop nad piwnicą ceramiczny, powyżej drewniany, dach konstrukcji drewnianej kryty papą. Budynek wyposażony w instalacje: elektryczną, wodno-kanalizacyjną, odgromową. Stan techniczny obiektu jest dostateczny natomiast jego estetyka pozostawia wiele do życzenia. Kubatura budynku dworca wynosi 2.190 m³, a pow. zabudowy 251,0 m². Budynek dworcowy i linia kolejowa nr 356 Poznań Wschód – Bydgoszcz są czynne. Poczekalnia dla podróżnych wraz z kasą biletową zajmuje pow. 55,35 m² i stanowi najbardziej charakterystyczny funkcjonalny element dworca kolejowego w Murowanej Goślinie. Poza lokalem poczekalni w budynku dworca znajdują się 3 lokale mieszkalne o łącznej pow. użytkowej 242,2 m². W budynku znajdują się również pomieszczenia gospodarcze będące przedmiotem najmu. Na omawianej działce znajdują się ponadto nastawnia dyżurnego ruchu, nieczynny budynek dawnej ekspedycji towarowej oraz zniszczony szalet dla podróżnych z pomieszczeniem gospodarczym. Na terenie bezpośredniego otoczenia budynku dworca istnieje możliwość parkowania pojazdów. Nieużytki w otoczeniu Dworca rzutują aktualnie niekorzystnie na odbiór wizualny Murowanej Gośliny i obniżają jej atrakcyjność dla przyjezdnych i samych mieszkańców.
7.	Cele realizacji projektu i opis korzyści społecznych ➤ Aspekt przestrzenny - nowy wizerunek zdegradowanego obszaru dworca kolejowego, zurbanizowanie wolnej przestrzeni. ➤ Aspekt funkcjonalny - nowe przeznaczenie terenu wokół dworca - parkingi, przystanki komunikacji autobusowej, nowe funkcje obiektu dworcowego wraz z odrodzeniem funkcji tradycyjnej w nowym wymiarze jakościowym, stworzenie obszaru centrum komunikacyjnego dla mieszkańców miasta i gminy Murowana Goślina. ➤ Aspekt gospodarczy - powstanie nowych impulsów rozwoju gospodarczego, rozwój istniejących działalności np. agroturystyki, powstanie nowych miejsc pracy, rozbudzenie mechanizmów rynkowych, wzrost mobilności na rynku pracy mieszkańców Murowanej Gośliny, korzyści ekonomiczne dla gminy i aglomeracji z tytułu zwiększenia atrakcyjności i unowocześnienia transportu kolejowego. ➤ Aspekt społeczny - podniesienie poziomu życia, stworzenie lepszych warunków zamieszkania, poprawa dostępu do zatrudnienia poza Murowaną Gośliną - zwiększenie dostępności do ryków pracy w ramach struktury poznańskiej metropolii, poprawa dostępu do szkół różnego szczebla, centrów handlu i usług, ośrodków rozrywki i wypoczynku, poprawa komunikacji publicznej,

	poprawa dostępu do usług medycznych i infrastruktury społecznej w Poznaniu - centralnym ośrodku metropolitalnym. ➤ Aspekt kulturowy - zharmonizowanie przestrzeni miejskiej terenu dworca z centrum Murowanej Gośliny, nadanie terenom dworca nowych wartości dzięki doskonałej ich rozpoznawalności, rozbudzenie tożsamości terytorialnej z centrum, poprawa wizerunku miasta, ratowanie kultury materialnej „kolei i dróg żelaznych” przed zniszczeniem a nawet unicestwieniem. ➤ Aspekt bezpieczeństwa – poprawa bezpieczeństwa osób i mienia terenu przydworcowego poprzez objęcie go monitoringiem wizyjnym oraz oświetleniem, zorganizowanie parkingów strzeżonych, lokalizacja siedziby straży miejskiej w kompleksie zabudowy przydworcowej stanowi dodatkowy atut konkurencyjności miejsca na lokalizację centrum handlowo-usługowego i bezpieczeństwa osób korzystających z komunikacji publicznej.	
8.	Szacowana całkowita wartość projektu	15.000.000,-
9.	Struktura finansowania: wkład własny kredyt, pożyczka fundusze JESSICA	3.000.000,- 12.000.000,-
10.	Poziom zaawansowania przygotowania projektu	
	Posiadane zgody, pozwolenia, decyzje etc. Dla obszaru Dworca w opracowaniu decyzja lokalizacji celu publicznego, Projekt znajduje się w fazie koncepcyjnej. Zrealizowane prace, wraz ze wskazaniem źródła ich sfinansowania: Przygotowane przetargi na rewitalizację ul. Kolejowej.	
11.	Identyfikacja ryzyk	
	Ryzyko techniczne Ryzyko marketingowe Ryzyko finansowe	Brak pełnej dokumentacji technicznej projektu, opóźnienie w przekształceniach własnościowych gruntu, opóźnienie z tytułu przesunięcia terminu modernizacji linii kolejowej Brak potencjalnych przedsiębiorców zainteresowanych najmem powierzchni użytkowych przy zakładanym poziomie czynszów Niższe przychody od zakładanych

III.4.2. Projekt 2. Rewitalizacja zespołu pałacowo-parkowego w Murowanej Goślinie

1.	Nazwa projektu	Rewitalizacja zespołu pałacowo-parkowego w Murowanej Goślinie
2.	Numer i nazwa priorytetu WRPO	Priorytet IV Rewitalizacja obszarów problemowych Pole interwencji: odnowa miast
3.	Rejon działań	Obszar objęty ZPR
4.	Termin realizacji	od 2014
5.	Ogólny opis projektu	
	Przedmiot inwestycji. Przedmiotem inwestycji jest kompleksowa renowacja budynku pałacu, przystosowanie obiektu do funkcji miejskiego centrum kultury i rozrywki oraz kompleksowa renowacja założenia parkowego w otoczeniu pałacu. Projekt rewitalizacji pałacu i parku obejmuje następujące główne elementy: ➤ Kompleksowy remont budynku pałacowego z odtworzeniem pierwotnych dekoracji wnętrz i zewnętrznego detalu architektonicznego. ➤ Przystosowanie pałacu do nowych funkcji centrum kulturalno-rozrywkowego miasta wraz z odtworzeniem pierwotnego układu i wyglądu reprezentacyjnych pomieszczeń. ➤ Zagospodarowanie terenu wokół pałacu wraz z budynkiem wozowni (stajni) i sceną. ➤ Włączenie komunikacji wewnętrznej parku z układem dróg publicznych. ➤ Zagospodarowanie zabytkowych, unikalnych piwnic z okresu funkcjonowania w tym miejscu zamku Gurowskich z XVII w. ➤ Budowa mieszkań zamiennych dla 10 rodzin zamieszkałych w pałacu lub przesiedlenie ich do innych lokali z mieszkaniowego zasobu gminy. Przywrócenie dawnej świetności pałacowi i parkowi miejskiemu podyktowane są dbałością o dziedzictwo kulturowo – historyczne Murowanej Gośliny. Zmodernizowany obiekt ma odzyskać należną mu rangę i pełnić rolę miejsca lokalnych inicjatyw kulturalnych o nowatorskiej i otwartej formule. Ma również na celu odtworzenie dawnej integralności parku z zamkiem, tworząc z niego architektoniczną dominantę zespołu, oraz przywrócenie jego integralności ze śródmieściem, dla którego odnowiony park stałby się cenną, ogólnodostępną enklawą zieleni. W wyniku renowacji pałacu i parku społeczność lokalna pozyskałaby do użytku na cele kulturalne powierzchnię 1.100 m² powierzchni sal oraz 16.000 m² odrestaurowanego parku miejskiego. Po rewitalizacji będzie on dostępny dla szerokiej rzeszy mieszkańców i gości odwiedzających Murowana Goślinę. Opisana w projekcie integracja i specjalizacja projektów rewitalizacyjnych w Murowanej Goślinie gwarantuje silny efekt synergii w rozwoju miasta w sferze społecznej-ekonomicznej, gospodarczej i urbanistycznej, którego kwantyfikacja może nastąpić na etapie technicznego przygotowania projektu. Dostępność dla społeczności lokalnej, w tym dostosowanie do możliwości osób starszych, niepełnosprawnych etc.: Projekt wpłynie pozytywnie na dostępność mieszkańców, do usług kultury, sztuki i rekreacji. Przebudowa umożliwi pełny i samodzielny dostęp osób niepełnosprawnych, korzystających czy to z samochodu, czy np. wózka inwalidzkiego, do obiektu kulturalno rekreacyjnego oraz zrewitalizowanego parku na warunkach zrównanych z osobami zdrowymi. Projekt przyczyni się do powstania nowych miejsc pracy i zwiększy wpływy gminy z podatku od nieruchomości. Podmiot odpowiedzialny za utrzymanie inwestycji po jej zakończeniu. Gmina Murowana Goślina, z udziałem inwestorów prywatnych	
6.	Przesłanki wyboru projektu	
	Projekt rewitalizacji pałacu i parku miejskiego stanowi filar zintegrowanego i komplementarnego programu rewitalizacji najstarszej części śródmiejskiej Murowanej Gośliny, który to program identyfikuje specjalizację funkcjonalną przestrzeni publicznej w układzie Rynek-Dworzec-Pałac. Rynek pełnić będzie funkcję przestrzeni reprezentacyjnej skupiającej handel i gastronomię (odrębny projekt	

	rewitalizacyjny), Dworzec funkcję usługowo-komunikacyjną (odrębny projekt rewitalizacyjny), natomiast zespołowi pałacowo-parkowemu wyznaczona została rola centrum kulturalno-rozrywkowego, do czego doskonale predestynuje go lokalizacja i charakter zabytkowej nieruchomości w samym centrum miasta. Wybór rewitalizacji pałacu wiąże się również z koniecznością zapobieżenia jego dalszej degradacji technicznej wynikającej z faktu, iż znajduje się w nim 10 zamieszkałych, socjalnych, lokali mieszkalnych o niskim standardzie. Opis terenu i obecnych budynków: Pałac w Murowanej Goślinie, położony w otoczeniu parku przy ul. Poznańskiej (obecny park miejski) jest wybitnym przykładem architektury świeckiej, wpisanym do rejestru zabytków. Bogactwo niniejszego obiektu historycznego jest warte docenienia ze względu na istotność dla historii miasta Murowana Goślina, poprzez jego wielowiekową historię sięgającą XVII wieku. Zamek był wielokrotnie przebudowywany, w piwnicach tego budynku występują pozostałości zamku z XVII wieku - sklepienia kolebkowe i krzyżowe, brukowe posadzki. Obiekt w obecnym kształcie, wzniesiony ok. 1841 r. był siedzibą dawnych właścicieli miasta - Winterfeldów. Obiekt wykorzystywany jest obecnie jako wielorodzinny budynek mieszkalnictwa komunalnego, co jest dodatkowo, zasadniczym czynnikiem degradującym.	
7.	Cele realizacji projektu i opis korzyści społecznych	
	➤ Aspekt przestrzenny - nowy wizerunek zdegradowanego obszaru pałacu i parku ➤ Aspekt funkcjonalny - nowe przeznaczenie terenu wokół pałacu, nowe funkcje budynku pałacu jako centrum kulturalno-rozrywkowego ➤ Aspekt gospodarczy - powstanie nowych impulsów rozwoju gospodarczego, powstanie nowych miejsc pracy, rozbudzenie mechanizmów rynkowych, wprowadzenie sezonowych mobilnych punktów handlowych i gastronomicznych. ➤ Aspekt społeczny - podniesienie poziomu życia mieszkańców zdegradowanych obszarów, stworzenie miejsc do spędzania czasu wolnego, obcowania z kulturą i sztuką, sportem i wszelkimi rodzajami współczesnymi rozrywkami. ➤ Aspekt kulturowy – wprowadzenie do śródmieścia funkcji kulturalnych i rozrywkowych ➤ Aspekt bezpieczeństwa – poprawa bezpieczeństwa osób i mienia terenu przypałacowego ze względu na zniwelowanie barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych, podniesienie bezpieczeństwa przez montaż dodatkowego oświetlenia terenu, nowa forma użytkowania obiektu wymusza samodzielną poprawę bezpieczeństwa terenu.	
8.	Szacowana całkowita wartość projektu	5.000.000,-
9.	Struktura finansowania:	
	wkład własny	1.500.000,-
	kredyt, pożyczka	
	fundusze JESSICA	4.000.000,-
10.	Poziom zaawansowania przygotowania projektu	
	Posiadane zgody, pozwolenia, decyzje etc. Gmina posiada opracowaną koncepcję architektoniczną renowacji i modernizacji pałacu oraz wstępne uzgodnienia konserwatorskie. Opracowywane są ekspertyzy techniczne i inwentaryzacje obiektu, które pozwolą na opracowanie projektu. Zrealizowane prace, wraz ze wskazaniem źródła ich sfinansowania:	
11.	Identyfikacja ryzyk	
	Ryzyko techniczne Ryzyko marketingowe Ryzyko finansowe	Brak pełnej dokumentacji technicznej projektu, Brak potencjalnych przedsiębiorców zainteresowanych najmem powierzchni użytkowych przy zakładanym poziomie czynszów Wzrost kosztów Niższe przychody od zakładanych

III.4.3. Projekt 3. Urbanistyczne odnowienie i wypełnienie kwartału Poznańska-Rynek-Kochanowskiego

1.	Nazwa projektu	Urbanistyczne odnowienie i wypełnienie kwartału Poznańska-Rynek-Kochanowskiego
2.	Numer i nazwa priorytetu WRPO	Priorytet IV Rewitalizacja obszarów problemowych Pole interwencji: odnowa miast
3.	Rejon działań	Obszar objęty ZPR
4.	Termin realizacji	od 2014-2017
5.	Ogólny opis projektu	
	Przedmiot inwestycji. ➤ Kompleksowe uzupełnienie urbanistyczne tkanki kwartału. ➤ Stworzenie wysokiej jakości terenów zielonych i placów zabaw. ➤ Budowa nowych budynków mieszkaniowych i lokali użytkowych na niezabudowanych terenach ➤ Przebudowa układu komunikacyjnego kwartału z wyznaczeniem nowych terenów inwestycyjnych. ➤ Budowa parkingów podziemnych parkingów dla samochodów mieszkańców kwartału. ➤ Włączenie w rewitalizację kwartału obecnych mieszkańców i istniejących nieruchomości. ➤ Budowa infrastruktury podziemnej: kanalizacji deszczowej, sieci teletechnicznych. ➤ Modernizacja systemu ogrzewania kwartału z zastosowaniem paliw proekologicznych. Dostępność dla społeczności lokalnej, w tym dostosowanie do możliwości osób starszych, niepełnosprawnych etc.: Kwartał mieszkaniowo usługowy zostanie dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych zarówno w zakresie likwidacji barier architektonicznych jak i wskazań fakturowych, materiałowych i kolorystycznych, dla osób niedowidzących i niewidomych. Projekt przyczyni się do powstania nowych miejsc pracy i zwiększy wpływy gminy z podatku od nieruchomości. Podmiot odpowiedzialny za utrzymanie inwestycji po jej zakończeniu. Inwestorzy prywatni	
6.	Przesłanki wyboru projektu	
	Projekt planu zakłada zmianę dotychczasowego sposobu zagospodarowania części terenu poprzez wprowadzenie zabudowy do wnętrza kwartału dotychczas niezagospodarowanego. Jest to jednak zmiana harmonijnie wpisująca się w funkcje jakie wyznaczone są dla centrów miast. Zwiększenie liczby mieszkańców śródmieścia kreujących stały popyt, dla lokalnego rynku usług i handlu. Opis terenu i obecnych budynków: Opracowanie dotyczy obszaru, który położony jest w ścisłym centrum miasta Murowana Goślina. Przedmiotowy kwartał zabudowy wyznaczony ulicami Poznańską, Kochanowskiego oraz Placem Powstańców Wielkopolskich stanowi głównie zwarta zabudowa w układzie kalenicowym. Dominuje zabudowa mieszkaniowa do dwóch, dwóch i pół kondygnacji z dachem stromym oraz lokalami usługowymi zlokalizowanymi w parterach budynków. Niektóre budynki w całości pełnią funkcje usługowe. Natomiast wnętrze kwartału stanowi teren niezagospodarowany i nieuporządkowany, na którym istnieją budynki gospodarcze i garażowe o niskich walorach estetycznych.	

7.	Cele realizacji projektu i opis korzyści społecznych	
	➤ Aspekt przestrzenny - nowy wizerunek zdegradowanego obszaru kwartału ➤ Aspekt funkcjonalny - nowe przeznaczenie terenów miejskich – zmniejszenie deficytu mieszkań ➤ Aspekt gospodarczy - powstanie nowych impulsów rozwoju gospodarczego, ➤ Aspekt społeczny - podniesienie poziomu życia, stworzenie lepszych warunków zamieszkania, ➤ Aspekt kulturowy - zharmonizowanie przestrzeni miejskiej terenu kwartału przyrynkowego z Rynkiem, likwidacja terenów nieurbanizowanych ➤ Aspekt bezpieczeństwa – monitoring wizyjny	
8.	Szacowana całkowita wartość projektu	15.000.000,-
9.	Struktura finansowania: wkład własny kredyt, pożyczka fundusze JESSICA	10.000.000,- 5.000.000,-
10.	Poziom zaawansowania przygotowania projektu	
	Posiadane zgody, pozwolenia, decyzje etc. Podjęto uchwałę, Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego dla terenu Nr XL/382/2010 Zrealizowane prace, wraz ze wskazaniem źródła ich sfinansowania:	
11.	Identyfikacja ryzyk	
	Ryzyko techniczne Ryzyko marketingowe Ryzyko finansowe	Brak pełnej dokumentacji technicznej projektu, opóźnienie w przekształceniach własnościowych gruntu, Brak potencjalnych przedsiębiorców zainteresowanych najmem powierzchni użytkowych przy zakładanym poziomie czynszów Wzrost kosztów inwestycji Niższe przychody od zakładanych

III.4.4. Projekt 4. Rewitalizacja boiska przy Szkole Podstawowej nr 1 w Murowanej Goślinie

1.	Nazwa projektu	Rewitalizacja boiska przy Szkole Podstawowej nr 1 w Murowanej Goślinie
3.	Numer i nazwa priorytetu WRPO	Priorytet IV Rewitalizacja obszarów problemowych Pole interwencji: odnowa miast
6.	Rejon działań	Gmina Murowana Goślina
8.	Termin realizacji	2013-2014
9.	Ogólny opis projektu	
	Projekt zakłada rewitalizację zdegradowanego asfaltowego boiska. W miejscu obecnej płyty boiska asfaltowego powstanie nowe o powierzchni poliuretanowej. Ma być ono boiskiem wielofunkcyjnym do piłki siatkowej, piłki koszykowej, ręcznej i mini piłki nożnej, wraz z infrastrukturą towarzyszącą w postaci bieżni i skoczni do skoku w dal. Zgodnie z projektem przeprowadzone będzie odwodnienie terenu oraz wykonane oświetlenie boiska wraz z elektrycznym zasilaniem i sterowaniem w zakresie poboru mocy i czasu świecenia. Dodatkowo, przewiduje się rewitalizację ciągów pieszych i placu między boiskiem a szkołą. Projekt zakłada utwardzenie wspomnianych ciągów. Zgodnie z projektem otoczenie zostanie wyposażone w małą architekturę oraz obsadzone zielenią. Cały obiekt zostanie zabezpieczony ogrodzeniem wraz piłkochwytnymi. Ramowy zakres robót remontowych i zabezpieczających, które trzeba przeprowadzić dla poprawienia stanu boiska: • wykonanie podbudowy pod nawierzchnię boiska • przeprowadzenie odwodnienia terenu, wykonanie koryt pod ułożenie kanalizacji drenarskiej • wykonanie podkładu • wykonanie nawierzchni poliuretanowej boiska piłki siatkowej, piłki koszykowej, ręcznej i mini piłki nożnej, • wykonanie bieżni 60 m i skoczni do skoku w dal • zainstalowanie oświetlenia wraz z elektrycznym zasilaniem i sterowaniem w zakresie poboru mocy i czasu świecenia • utwardzenie ciągów pieszych • elementy wyposażenia i wykończenia - mała architektura i zieleń (W ramach wykończenia planuje się obsadzenie terenu wokół boiska trawą, postawienie 2 koszy do piłki koszykowej wraz z konstrukcją wsporczą, 2 zestawów słupków metalowych i siatki do piłki siatkowej, 2 metalowych bramek do gry w piłkę ręczną, przygotowanie siedzisk dla publiczności drewnianych o konstrukcji nośnej metalowej, mocowanych w gruncie na stałe cztery rzędy • zainstalowanie ogrodzenia wokół boiska wraz z piłkochwytnymi (Przewiduje się ogrodzenie o wysokości 2,0 m bez murków, za bramkami piłkochwyty o wysokości 4,0 m). Podmiotem wdrażającym projekt jest Miasto i Gmina Murowana Goślina reprezentowane przez Burmistrza Miasta i Gminy. Realizacja inwestycji będzie nadzorowana bezpośrednio przez Referat Programowania Rozwoju i Inwestycji. Po zrealizowaniu inwestycji nowopowstały podmiot będzie administrowany i zarządzany przez Szkołę Podstawową nr 1 im. Karola Marcinkowskiego w Murowanej Goślinie, która jest gminną jednostką organizacyjną.	
10.	Przesłanki wyboru projektu	
	Celem projektu jest rewitalizacja asfaltowego boiska przyszkolnego które w chwili obecnej jest w złym stanie technicznym, który naraża użytkowników tj. dzieci w wieku wczesnoszkolnym na niebezpieczeństwo związane upadkami, otarciami i urazami w wyniku kontaktu ze spękaną nawierzchnią asfaltową. Rewitalizacja obiektu jest niezwykle istotna ze względu na zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom z niego korzystających oraz zwiększenia atrakcyjności obszaru dysfunkcyjnego. Możliwość korzystania z obiektu po godzinach urzędowania placówki ma bardzo korzystny aspekt społeczny - umożliwi młodzieży i okolicznym mieszkańcom korzystanie z obiektu, zapewniając tym samym. Inwestycja	

	wpłynie na zmianę struktury omawianej przestrzeni oraz nadanie jej nowych funkcji. W wyniku rewitalizacji poprawi się także estetyka obszaru. Wpłynie to na wzrost atrakcyjności społecznej, co pozwoli ograniczyć negatywne zjawiska społeczne, przyczyniając się do aktywizacji dzieci, młodzieży i mieszkańców Gminy pod kątem aktywności sportowej. Innym celem społecznym projektu jest zwiększenie dostępności dla dzieci i młodzieży do nowoczesnej infrastruktury sportowej, tym samym zagospodarowanie ich czasu wolnego oraz poprawa kondycji fizycznej, w konsekwencji zdrowotnej. Oddana infrastruktura sportowa przyczyni się do poprawy kondycji fizycznej oraz stanu zdrowia dzieci i młodzieży.	
11.	Cele realizacji projektu i opis korzyści społecznych	
	1. Aspekt przestrzenny - nowy wizerunek zdegradowanego obszaru śródmieścia 2. Aspekt funkcjonalny – nowe przeznaczenie części obszaru przemysłowego po byłym Tartaku LZD utworzenie miejsca zabaw dla dzieci, młodzieży i dorosłych, popularyzacja sportu. 3. Aspekt społeczny – umożliwienie uczniom szkoły oraz okolicznym mieszkańcom dostępu do infrastruktury sportowej, z której możliwość korzystania przełoży się na poprawę zdrowotności i sprawności fizycznej. 4. Aspekt bezpieczeństwa – poprawa bezpieczeństwa osób korzystających z boiska.	
12.	Szacowana całkowita wartość projektu	550.000,-
13.	Struktura finansowania: wkład własny kredyt, pożyczka fundusze JESSICA	Do ustalenia 550.000,0-
14.	Poziom zaawansowania przygotowania projektu	
	Posiadane zgody, pozwolenia, decyzje etc. W opracowaniu jest zmiana projektu boiska wraz z otoczeniem, którego ukończenie oraz pozyskanie niezbędnych pozwoleń planowane jest na koniec sierpnia 2013.	
15.	Identyfikacja ryzyk	
	Ryzyko techniczne Ryzyko marketingowe Ryzyko finansowe	Projekt techniczny będący w trakcie realizacji Poniesione koszty związane z opracowaniem projektu i studium wykonalności -

III.4.5. Projekt 5. Rewitalizacja kamienicy przyrynkowej - Podgórna 4

1.	Nazwa projektu	Rewitalizacja kamienicy przyrynkowej - Podgórna 4
2.	Numer i nazwa priorytetu WRPO	Priorytet IV Rewitalizacja obszarów problemowych Pole interwencji: odnowa miast Kategoria interwencji: infrastruktura mieszkalnictwa
3.	Rejon działań	Obszar objęty ZPR
4.	Termin realizacji	2011-2015
5.	Ogólny opis projektu	
	Przedmiot inwestycji. ➤ Kompleksowa przebudowa budynku Kamienicy Przyrynkowej. ➤ Nadanie nowych funkcji użytkowych w części parterowej obiektu. ➤ Budowa przyłączy mediów i łączny teletechnicznych. ➤ Modernizacja poddasza (zmiana geometrii dachu od strony ogrodu). ➤ Przywrócenie symetrii elewacji frontowej obiektu. ➤ Dostosowanie budynku na cele mieszkalne. ➤ Przygotowanie instalacji do wykorzystanie części posesji na potrzeby ogródka gastronomicznego. Dostępność dla społeczności lokalnej, w tym dostosowanie do możliwości osób starszych, niepełnosprawnych etc.: Obiekt zostanie przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Projekt przyczyni się do powstania nowych miejsc pracy i zwiększy wpływy gminy z podatku od nieruchomości. Podmiot odpowiedzialny za utrzymanie inwestycji po jej zakończeniu. Gmina Murowana Goślina, z udziałem inwestorów prywatnych	
6.	Przesłanki wyboru projektu	
	Element zabudowy śródmiejskiej, stanowiący element historycznej zabudowy, aktualnie zdewastowany. Możliwa dostępność nieruchomości gruntowej od strony ul. Podgórnej oraz od strony ul. Młyńskiej rodzi możliwości zagospodarowania terenu ogrodu możliwe do określenia w toku prac projektowych. Opis terenu i obecnych budynków: Nieruchomość oznaczona w ewidencji gruntów i budynków numerami działek 345/1 i 345/2 o łącznej pow. 0,0925 ha. Usytuowana jest w PN pierzei zabudowy przyrynkowej. Stan techniczny budynku wykazuje znaczne zużycie.	
7.	Cele realizacji projektu i opis korzyści społecznych	
	➤ Aspekt przestrzenny – zintegrowanie nieruchomości z zabudową sąsiednią, udostępnienie dojazdu, dla nieruchomości sąsiednich, stworzenie możliwości zagospodarowania niezurbanizowanych działek między ul. Młyńską i Podgórną. ➤ Aspekt funkcjonalny – zwiększenie powierzchni użytkowej w obrębie rynku oraz wytworzenie nowych usług przyrynkowych i zwiększenie ilości mieszkań w obrębie staromiejskim. ➤ Aspekt gospodarczy - powstanie nowych impulsów rozwoju usług w tej części miasta ➤ Aspekt społeczny - podniesienie poziomu życia, stworzenie lepszych warunków zamieszkania, dostępność, dla osób niepełnosprawnych, odtworzenie elementu zabytkowej historycznej	

	zabudowy. ➤ Aspekt kulturowy - odtworzenie elementu zabytkowej historycznej zabudowy. ➤ Aspekt bezpieczeństwa – poprawa bezpieczeństwa przez nadanie nowej jakości architektury, eliminacja zagrożenia, dla życia i zdrowia użytkowników budynku poprzez odtworzenie i modernizację zniszczonych elementów konstrukcyjnych.	
8.	Szacowana całkowita wartość projektu	2.000.000,-
9.	Struktura finansowania: wkład własny kredyt, pożyczka fundusze JESSICA	500.000,-
10.	Poziom zaawansowania przygotowania projektu	
	Posiadane zgody, pozwolenia, decyzje etc. Dla budynku została wydana decyzja o warunkach zabudowy oraz pozwolenie na budowę. Zrealizowane prace, wraz ze wskazaniem źródła finansowania. W roku 2012 rozpoczęto prace związane z rozbiórką i budową nowego obiektu, na początek 2014 roku szacowane jest oddanie do użytku części obiektu, szacowany termin zakończenia prac i oddania całego obiektu do użytku to koniec 2014 roku.	
11.	Identyfikacja ryzyk	
	Ryzyko techniczne Ryzyko marketingowe Ryzyko finansowe	Brak potencjalnych przedsiębiorców zainteresowanych najmem powierzchni użytkowych przy zakładanym poziomie czynszów Wzrost kosztów inwestycji Ryzyko związane z lokalizacją inwestycji Niższe przychody od zakładanych

III.4.6. Projekt 6. Zespół mieszkaniowy przy ul. Przemysłowej

1.	Nazwa projektu	Zespół mieszkaniowy przy ul. Przemysłowej
2.	Numer i nazwa priorytetu WRPO	Priorytet IV Rewitalizacja obszarów problemowych Pole interwencji: odnowa miast
3.	Rejon działań	Obszar objęty ZPR
4.	Termin realizacji	2011-2015 (Istnieje możliwość etapowania inwestycji)
5.	Ogólny opis projektu	
	Przedmiot inwestycji. ➤ wyburzenie substandardowych parterowych obiektów socjalnych ➤ Budowa budynków czynszowych 3 kondygnacyjnych z poddaszami użytkowymi z dopuszczeniem lokal użytkowych ▪ Planowana powierzchnia zabudowy dla 1 budynku ok.288 m² ▪ Powierzchnia użytkowa dla budynków wynosi 3000 m² ▪ W 1 budynku przewiduje się możliwość zlokalizowania 8-10 mieszkań w standardzie budownictwa społecznego lub budynków czynszowych (1,2 pokojowe) ▪ Możliwe zlokalizowanie około 48-60 mieszkań w zależności od założeń standardu Dostępność dla społeczności lokalnej, w tym dostosowanie do możliwości osób starszych, niepełnosprawnych etc.: Obiekty zostaną przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Podmioty odpowiedzialne za utrzymanie inwestycji po jej zakończeniu. Partner gospodarczy wyłoniony w trybie przetargu, Gmina Murowana Goślina.	
6.	Przesłanki wyboru projektu	
	Chaotyczna, barakowa zabudowa wymagająca uporządkowania przestrzennego przy wykorzystaniu gruntów na cele budownictwa mieszkaniowego Opis terenu i obecnych budynków: Planowana inwestycja zostanie zlokalizowana w rejonie ulicy Przemysłowej po wyburzeniu budynku nr 13 i 11 i 17.	
7.	Cele realizacji projektu i opis korzyści społecznych	
	➤ Aspekt przestrzenny – odnowa architektoniczna i urbanistyczna rejonu ulicy Przemysłowej. ➤ Aspekt funkcjonalny – zwiększenie powierzchni mieszkaniowej śródmieścia. ➤ Aspekt gospodarczy – stworzenie popytu przez nową grupę klientów na miejscowy handel i usługi. ➤ Aspekt społeczny - stworzenie lepszych warunków zamieszkania, dostępność, dla osób niepełnosprawnych. ➤ Aspekt kulturowy – różnicowanie istniejącego środowiska przez ludność napływową. ➤ Aspekt bezpieczeństwa – poprawa bezpieczeństwa przez nadanie nowej jakości architektury, eliminacja zagrożenia, dla życia i zdrowia użytkowników budynku poprzez odtworzenie i modernizację zniszczonych elementów konstrukcyjnych.	
8.	Szacowana całkowita wartość projektu	12.000.000,-
9.	Struktura finansowania:	

	wkład własny kredyt, pożyczka fundusze JESSICA	koncesja na roboty budowlane
10.	Poziom zaawansowania przygotowania projektu	
	Posiadane zgody, pozwolenia, decyzje etc. Dla nieruchomości wszczęto procedurę wydania decyzji o warunkach zabudowy Zrealizowane prace, wraz ze wskazaniem źródła ich sfinansowania:	
11.	Identyfikacja ryzyk	
	Ryzyko techniczne Ryzyko marketingowe Ryzyko finansowe	Brak pełnej dokumentacji technicznej projektu, opóźnienie w przekształceniach własnościowych gruntu, opóźnienie z tytułu przesunięcia terminu modernizacji linii kolejowej Ryzyko związane z wyłonieniem prywatnego partnera gospodarczego Wzrost kosztów przedsięwzięcia Niższe przychody od zakładanych

III.4.7. Projekt 7. Modernizacja nieruchomości wspólnot mieszkaniowych w obrębie zabudowy staromiejskiej

1.	Nazwa projektu	Projekt 7. Modernizacja nieruchomości wspólnot mieszkaniowych w obrębie zabudowy staromiejskiej
2.	Numer i nazwa priorytetu WRPO	Priorytet IV Rewitalizacja obszarów problemowych Pole interwencji: odnowa miast Kategoria interwencji: Infrastruktura mieszkalnictwa
3.	Rejon działań	Obszar objęty ZPR
4.	Termin realizacji	2011-2020
5.	Ogólny opis projektu	
	Przedmiot inwestycji. ➤ Kompleksowa modernizacja nieruchomości wspólnych wspólnot mieszkaniowych w rozumieniu ustawy o własności lokali. ➤ Nadanie nowych funkcji użytkowych częściom nieruchomości wspólnych (w szczególności poddaszy) ➤ Modernizacja przyłączy mediów i łączy teletechnicznych. ➤ Przeznaczenie poddaszy na cele mieszkalne. Dostępność dla społeczności lokalnej, w tym dostosowanie do możliwości osób starszych, niepełnosprawnych etc.: Obiekty zostaną przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych w miarę możliwości i uwarunkowań technicznych. Projekt zwiększy wpływy gminy z podatku od nieruchomości w związku z wydzieleniem lokali mieszkalnych. Podmioty odpowiedzialne za utrzymanie inwestycji po jej zakończeniu. Wspólnoty mieszkaniowe z udziałem Gminy Murowana Goślina	
6.	Przesłanki wyboru projektu	
	Nieruchomości wspólnot mieszkaniowych stanowią miastotwórczą substancję historycznej części miasta wymagającą interwencji w zakresie poprawy stanu technicznego i użyteczności obiektów. Opis terenu i obecnych budynków: ul. Podgórna 1 obecnie 5 lokalowy z możliwością wydzielenia 1 lokalu, ul. Rogozińska 11 obecnie 5 lokalowy z możliwością wydzielenia 1 lokalu, ul. Rogozińska 8 obecnie 3 lokalowy z możliwością wydzielenia 1 lokalu, Przewagi tej inwestycji nad ewentualnymi alternatywnymi. Brak możliwości substytucji projektu.	
7.	Cele realizacji projektu i opis korzyści społecznych	
	➤ Aspekt przestrzenny – zintegrowanie nieruchomości z zabudową sąsiednią, udostępnienie dojazdu, dla nieruchomości sąsiednich, stworzenie możliwości zagospodarowania niezurbanizowanych działek między ul. Młyńską i Podgórną. Przykład modernizacji Nieruchomości wspólnych z udziałem Gminy Murowana Goślina może zostać przejęty przez inne wspólnoty mieszkaniowe. ➤ Aspekt funkcjonalny – zwiększenie powierzchni użytkowej w obrębie rynku oraz wytworzenie nowych usług przyrynkowych i zwiększenie ilości mieszkań w obrębie staromiejskim. ➤ Aspekt gospodarczy - powstanie nowych impulsów rozwoju usług w tej części miasta ➤ Aspekt społeczny - podniesienie poziomu życia, stworzenie lepszych warunków zamieszkania,	

	dostępność, dla osób niepełnosprawnych, odtworzenie elementu zabytkowej historycznej zabudowy, współpraca członków wspólnoty na rzecz osiągnięcia jednomyślności stanowisk co do poprawy stanu technicznego budynku (małe wspólnoty mieszkaniowe do 7 lokali) ➤ Aspekt kulturowy - odtworzenie elementu zabytkowej historycznej zabudowy. ➤ Aspekt bezpieczeństwa – poprawa bezpieczeństwa przez nadanie nowej jakości architektury, eliminacja zagrożenia, dla życia i zdrowia użytkowników budynku poprzez odtworzenie i modernizację zniszczonych elementów konstrukcyjnych.	
8.	Szacowana całkowita wartość projektu	2.000.000,-
9.	Struktura finansowania: wkład własny kredyt, pożyczka fundusze JESSICA	500.000,- 1.500.000,-
10.	Poziom zaawansowania przygotowania projektu	
	Posiadane zgody, pozwolenia, decyzje etc. Dla nieruchomości wydano decyzję o warunkach zabudowy Zrealizowane prace, wraz ze wskazaniem źródła ich sfinansowania:	
11.	Identyfikacja ryzyk	
	Ryzyko techniczne Ryzyko marketingowe Ryzyko finansowe	Brak pełnej dokumentacji technicznej projektu, Brak potencjalnych przedsiębiorców zainteresowanych najmem powierzchni użytkowych przy zakładanym poziomie czynszów Ryzyko związane z akceptacją kosztów przez współwłaścicieli Niższe przychody od zakładanych

III.4.8. Projekt 8. Rewitalizacja - dróg staromiejskich

1.	Nazwa projektu	Rewitalizacja - dróg staromiejskich
3.	Numer i nazwa priorytetu WRPO	Priorytet II Infrastruktura Komunikacyjna Pole interwencji: infrastruktura drogowa i bezpieczeństwa ruchu drogowego Kategorie interwencji: 23 – drogi regionalne/lokalne
6.	Rejon działań	Obszar objęty ZPR
8.	Termin realizacji	2011-2020
9.	Ogólny opis projektu	
	Przedmiot inwestycji. Opracowanie koncepcji oraz projektów budowlanych i wykonawczych dla ulic staromiejskich w Murowanej Goślinie. Opracowanie projektów budowlanych i wykonawczych przebudowy ulicy Podgórznej (górnej i dolnej), ulicy Dworcowej, ulicy Rogozińskiej do skrzyżowania z ul. Jodłową i nowoplanowanej 12 KD-La na odcinku od ulicy Dworcowej do ulicy Wojska Polskiego oraz budowę parkingu przy Ośrodku Zdrowia w Murowanej Goślinie wraz z budową infrastruktury drogowej. Dostępność dla społeczności lokalnej, w tym dostosowanie do możliwości osób starszych, niepełnosprawnych etc.: Projekt zakłada dostosowanie ulic do potrzeb osób niepełnosprawnych Podmiot odpowiedzialny za utrzymanie inwestycji po jej zakończeniu. Gmina Murowana Goślina, właściciele nieruchomości	
10.	Przesłanki wyboru projektu	
	Projekt zakłada utworzenie nowych obszarów inwestycyjnych śródmieściu, na których mogłoby wystąpić zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna i usługowa. Opis terenu i obecnych budynków: Długość wszystkich ulic objęta zamówieniem (projekt budowlany i wykonawczy) wynosi ok. 1 200 mb	
11.	Cele realizacji projektu i opis korzyści społecznych	
	➤ Aspekt przestrzenny – stworzenie nowych pierzei przyulicznych, poprawa wizerunku zdegradowanego śródmieścia, kompleksowa renowacja obszaru przyrynkowego poprzez wydzielenie nowej struktury drogowej, ➤ Aspekt funkcjonalny – włączenie wydzielonych nowych dróg lokalnych do układu komunikacyjnego miasta ➤ Aspekt gospodarczy - powstanie nowych terenów inwestycyjnych ➤ Aspekt społeczny – rozwój budownictwa mieszkaniowego ➤ Aspekt kulturowy - zharmonizowanie przestrzeni miejskiej centrum Murowanej Gośliny, rozbudzenie tożsamości terytorialnej z centrum, poprawa wizerunku miasta. ➤ Aspekt bezpieczeństwa – poprawa bezpieczeństwa dróg poprzez wydzielenie dodatkowych ulic, dla ruchu kołowego	
12.	Szacowana całkowita wartość projektu	10.000.000,-
13.	Struktura finansowania:	

	wkład własny kredyt, pożyczka fundusze JESSICA	Do ustalenia na etapie wdrożenia
14.	Poziom zaawansowania przygotowania projektu	
	Posiadane zgody, pozwolenia, decyzje etc. Gmina posiada opracowaną koncepcję wydzielenia dróg. Rozpoczętą procedurę podziału zgodnie ze Specustawą.	
15.	Identyfikacja ryzyk	
	Ryzyko techniczne	Brak pełnej dokumentacji technicznej projektu, Ryzyko gospodarcze i makroekonomiczne Ryzyko wzrostu kosztów

III.4.9. Projekt 9. Rewitalizacja – Pl. Powstańców Wielkopolskich

1.	Nazwa projektu	Projekt 9. Rewitalizacja – Pl. Powstańców Wielkopolskich
3.	Numer i nazwa priorytetu WRPO	Priorytet IV Rewitalizacja obszarów problemowych Pole interwencji: odnowa miast Kategorie interwencji: 61 – Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich 78 – Infrastruktura mieszkalnictwa
6.	Rejon działań	Obszar objęty ZPR
8.	Termin realizacji	2011-2013
9.	Ogólny opis projektu	
	Przedmiot inwestycji. ➤ Kompleksowa renowacja Rynku zgodna ze społeczną koncepcją zagospodarowania Rynku, określoną w wyniku przeprowadzonych konsultacji społecznych. Powierzchnia placu 16 000m². ➤ Budowa kanalizacji deszczowej, budowa małej architektury, zmiana organizacji ruchu kołowego w obrębie Rynku. ➤ Wybudowanie toalet publicznych w kondygnacji podziemnej. ➤ Renowacja zabudowy pierzei Rynku wraz z odcinkiem ul. Poznańskiej. ➤ Zmiana przeznaczenia kondygnacji parterowych i przystosowanie ich do określonych funkcji użytkowych. ➤ Przebudowa poddaszy i oficyn budynków w celu poprawy warunków mieszkaniowych. ➤ Remonty budynków i dostosowanie ich do warunków technicznych wymaganych przepisami prawa budowlanego. ➤ Budowa nowego pomnika ku czci Powstańców Wielkopolskich zlokalizowanego u wylotu ul. Kochanowskiego. Dostępność dla społeczności lokalnej, w tym dostosowanie do możliwości osób starszych, niepełnosprawnych etc.: Projekt przebudowy zakłada dostosowanie Placu Powstańców Wielkopolskich do potrzeb osób niepełnosprawnych. Zlikwidowane zostaną bariery architektoniczne – wysokie krawężniki, podjazdy dla osób niepełnosprawnych, fakturowanie oraz wyznaczenie kolorystyczne posadzek urbanistycznych na potrzeby osób niepełnosprawnych. Przebudowa umożliwi pełny i samodzielny dostęp osób niepełnosprawnych, korzystających czy to z samochodu, czy np. wózka inwalidzkiego, do infrastruktury społecznej na warunkach zrównanych z osobami zdrowymi. Projekt przez poprawę warunków estetycznych oraz zwiększenie liczby lokali handlowo-gastronomicznych przyczyni się do powstania nowych miejsc pracy i większy wpływ gminy z podatku od nieruchomości. Podmiot odpowiedzialny za utrzymanie inwestycji po jej zakończeniu. Gmina Murowana Goślina, właściciele nieruchomości	
10.	Przesłanki wyboru projektu	
	Dynamiczny rozwój osiedla Zielone Wzgórza i osiedla 600-lecia, a także przygotowywane inwestycje mieszkaniowe w Przebudowie stają się silną konkurencją dla historycznego centrum Murowanej Gośliny, którego urbanizację rozwój ogranicza wielowiekowy wstążkowy układ podziału działek. Dla zrealizowania zrównoważonego rozwoju Murowanej Gośliny konieczne są działania wzmacniające śródmieście jednocześnie odtwarzające centrotwórczą rolę Rynku. Projekt rewitalizacji Rynku w Murowanej Goślinie stanowi filar zintegrowanego i komplementarnego programu rewitalizacji najstarszej części śródmiejskiej Murowanej Gośliny, który to program identyfikuje specjalizację funkcjonalną przestrzeni publicznej w układzie Rynek-Dworzec-Pałac. Rynek pełnić będzie funkcję przestrzeni reprezentacyjnej skupiającej handel i gastronomię, Dworzec funkcję usługowo-komunikacyjną (odrębny projekt rewitalizacyjny), natomiast zespołowi	

	pałacowo-parkowemu wyznaczona została rola centrum kulturalno-rozrywkowego, do czego doskonale predestynuje go lokalizacja i charakter zabytkowej nieruchomości w samym centrum miasta (odrębny projekt rewitalizacyjny). W stosunku do długości zabudowy Rynku i odcinka ul. Poznańskiej, ilość placówek handlowych i gastronomicznych jest niedostateczna. Założeniem rewitalizacji Rynku jest zagregowanie w jego obszarze określonych typów lokali, takich jak winiarnie, kawiarnie, bary, puby i restauracje o zróżnicowanej ofercie kulinarnej, ze szczególnym uwzględnieniem dań kuchni domowej i regionalnej. Rewitalizacja Rynku, jako miejsca o szczególnym znaczeniu dla miasta przy zróżnicowanej strukturze własności, wymaga ze strony gminy działań zarówno konsensualnych jak i instrumentalnych. Nawet przy biernej postawie uczestników rewitalizacji – właścicieli nieruchomości przyrynkowych, proces ten winien wpływać na sposób i styl ich zachowań społecznych we wspólnym planowaniu zagospodarowania przestrzeni publicznej i planowaniu funkcji użytkowych zabudowy Rynku. Projekt realizowany jest w formule współpracy publiczno-prywatnej, dlatego też należy do najtrudniejszych projektów rewitalizacyjnych Murowanej Gośliny. W wyniku odnowy i przebudowy domów na cele użytkowe związane z „programem restauracyjnym” Rynku, Murowana Goślina pozyskałaby łączną powierzchnię min ok. 600 m², na którą składałyby się powierzchnie lokali w budynkach prywatnych i komunalnych. Osiągnięcie w tym zakresie owocnej współpracy doprowadzi do integracji mieszkańców tej części miasta na rzecz wzrostu zatrudnienia i lokalnej przedsiębiorczości. W wyniku realizacji projektu nastąpi również poprawa warunków mieszkaniowych osób tu zamieszkałych. Odpowiada to filozofii rozwoju miasta stowarzyszonego w międzynarodowym ruchu Cittaslow (ang. Slowcity), do którego należy Murowana Goślina. Opisana w projekcie integracja i specjalizacja wymienionego projektu jak również innych projektów rewitalizacyjnych w Murowanej Goślinie gwarantuje silny efekt synergii w rozwoju miasta w sferze społecznej-ekonomicznej, gospodarczej i urbanistycznej, którego kwantyfikacja może nastąpić na etapie technicznego przygotowania projektu. Opis terenu i obecnych budynków: Powierzchnia Placu Powstańców Wielkopolskich objęta projektem wynosi ok. 16 000 m²,	
11.	Cele realizacji projektu i opis korzyści społecznych	
	1. Aspekt przestrzenny - nowy wizerunek zdegradowanego obszaru śródmieścia,. 2. Aspekt funkcjonalny - nowe przeznaczenie terenu wokół Placu Powstańców Wielkopolskich-parkingi, nowe funkcje obiektów przyrynkowych wraz z odrodzeniem funkcji tradycyjnej w nowym wymiarze jakościowym, stworzenie obszaru centrum spotkań, handlu i usług dla mieszkańców miasta i gminy Murowana Goślina. 3. Aspekt gospodarczy - powstanie nowych impulsów rozwoju gospodarczego, rozwój istniejących działalności handlowych i usługowych, powstanie nowych miejsc pracy, rozbudzenie mechanizmów rynkowych. 4. Aspekt społeczny - podniesienie poziomu życia, stworzenie lepszych warunków zamieszkania, poprzez wytworzenie nowej jakości centrum śródmieścia. 5. Aspekt kulturowy - zharmonizowanie przestrzeni miejskiej centrum Murowanej Gośliny, rozbudzenie tożsamości terytorialnej z centrum, poprawa wizerunku miasta. 6. Aspekt bezpieczeństwa – poprawa bezpieczeństwa osób i mienia terenu śródmieścia poprzez nową jakość urbanistyczną i architektoniczną	
12.	Szacowana całkowita wartość projektu	8.000.000,-
13.	Struktura finansowania: wkład własny kredyt, pożyczka fundusze JESSICA	7.000.000,-
14.	Poziom zaawansowania przygotowania projektu	
	Posiadane zgody, pozwolenia, decyzje etc. Gmina posiada opracowaną koncepcję architektoniczną renowacji i modernizacji Rynku, uzgodnienia konserwatorskie i część dokumentacji technicznej.	

15.	Identyfikacja ryzyk	
	Ryzyko techniczne	Brak pełnej dokumentacji technicznej projektu,
		Brak potencjalnych przedsiębiorców zainteresowanych najmem powierzchni użytkowych przy zakładanym poziomie czynszów
	Ryzyko marketingowe	Nadanie jednoczesności działań rewitalizacyjnych w rejonie dworca i parku wspomagających efekty ekonomiczne rewitalizacji PI. Powstańców Wielkopolskich - Rynku
	Ryzyko finansowe	Niższe przychody od zakładanych

III.4.10. Projekt 10. Tartak LZD - uzupełnienie infrastruktury węzła komunikacyjnego

1.	Nazwa projektu	Tartak LZD - uzupełnienie infrastruktury węzła komunikacyjnego
2.	Numer i nazwa priorytetu WRPO	Priorytet IV Rewitalizacja obszarów problemowych Pole interwencji: odnowa miast
3.	Rejon działań	Obszar objęty ZPR
4.	Termin realizacji	2011-2020
5.	Ogólny opis projektu	
	Przedmiot inwestycji. ➤ Kompleksowe zagospodarowanie terenu przemysłowego Tartaku Leśnego Zakładu Doświadczalnego na potrzeby węzła komunikacyjnego Dworca w Murowanej Goślinie. ➤ Wykorzystanie części terenu na potrzeby edukacji szkolnictwa podstawowego i zawodowego. ➤ Przebudowa układu komunikacyjnego ul. Dworcowej, ukształtowanie obszaru centrum komunikacyjnego – węzła przesiadkowego dla mieszkańców miasta i gminy Murowana Goślina. ➤ Wprowadzenie funkcji mieszkaniowo usługowej ➤ Budowa parkingów dla samochodów osobowych i miejsc postojowych dla innych środków lokomocji. ➤ Budowa szalek publicznych. ➤ Budowa infrastruktury podziemnej: kanalizacji deszczowej, sieci teletechnicznych. ➤ Przeprowadzenie ciągu pieszo rowerowego do ul. Rogozińskiej. Dostępność dla społeczności lokalnej, w tym dostosowanie do możliwości osób starszych, niepełnosprawnych etc.: Stworzenie warunków do godnego parkowania pojazdów, dla osób przesiadających się z własnych środków lokomocji do komunikacji publicznej. Przebudowa umożliwi pełny i samodzielny dostęp osób niepełnosprawnych, korzystających czy to z samochodu, czy np. wózka inwalidzkiego, do infrastruktury społecznej na warunkach zrównanych z osobami zdrowymi. Projekt przyczyni się do powstania nowych miejsc pracy i zamieszkania; zwiększy wpływy gminy z podatku od nieruchomości. Podmiot odpowiedzialny za utrzymanie inwestycji po jej zakończeniu. Gmina Murowana Goślina, z udziałem inwestorów prywatnych	
6.	Przesłanki wyboru projektu	
	Usytuowanie terenu przemysłowego tartaku pozwala wyrównać niedostatek miejsc parkingowych w bezpośrednim sąsiedztwie dworca kolejowego. Projekt ma pozytywny wpływ na zrównoważony rozwój gminy. Przesłanką do podjęcia działań rewitalizacyjnych wymienionego obszaru są również zmiany funkcjonalno-przestrzenne dworca kolejowego w Murowanej . Opis terenu i obecnych budynków: Powierzchnia terenu przemysłowego tartaku LZD wynosi 1,8ha, istniejąca zabudowa przemysłowa utraciła swoje pierwotne funkcje i wymaga wyburzenia i zmiany sposobu użytkowania terenu.	
7.	Cele realizacji projektu i opis korzyści społecznych	
	➤ Aspekt przestrzenny - nowy wizerunek zdegradowanego obszaru terenu przemysłowego tartaku LZD	

	➤ Aspekt funkcjonalny - nowe przeznaczenie terenu wraz z powiązaniem funkcjonalnym z węzłem dworca PKP ➤ Aspekt gospodarczy - powstanie nowych impulsów rozwoju gospodarczego, rozwój istniejących działalności, powstanie nowych miejsc pracy, rozbudzenie mechanizmów rynkowych. ➤ Aspekt społeczny - podniesienie poziomu życia przez dostęp do węzła parkingowego dworca PKP, uatrakcyjnienie poziomu usług, wprowadzenie funkcji mieszkaniowej terenu ➤ Aspekt kulturowy – wprowadzenie na tereny poprzemysłowe tartaku LZD funkcji mieszkaniowo-usługowej oraz usunięcie z centrum miasta terenów przemysłowych ➤ Aspekt bezpieczeństwa – poprawa bezpieczeństwa osób i mienia w związku ze zmianą funkcji terenu i poprawą sposobu skomunikowania kwartału	
8.	Szacowana całkowita wartość projektu	8.000.000,-
9.	Struktura finansowania: wkład własny kredyt, pożyczka fundusze JESSICA	Do uzgodnienia z partnerami gospodarczymi
10.	Poziom zaawansowania przygotowania projektu	
	Posiadane zgody, pozwolenia, decyzje etc. Dla obszaru Dworca w opracowaniu decyzja lokalizacji celu publicznego, Projekt znajduje się w fazie koncepcyjnej. Zrealizowane prace, wraz ze wskazaniem źródła ich sfinansowania:	
11.	Identyfikacja ryzyk	
	Ryzyko techniczne Ryzyko marketingowe Ryzyko finansowe	Brak pełnej dokumentacji technicznej projektu, opóźnienie w przekształceniach własnościowych gruntu, opóźnienie z tytułu przesunięcia terminu modernizacji linii kolejowej Przeniesienie własności Brak potencjalnych przedsiębiorców zainteresowanych najmem powierzchni użytkowych przy zakładanym poziomie czynszów Niższe przychody od zakładanych

III.4.11. Projekt 11. Cittaslow

1.	Nazwa projektu	Cittaslow
3.	Numer i nazwa priorytetu WRPO	Priorytet VI Turystyka i środowisko kulturowe
6.	Rejon działań	Gmina Murowana Goślina
8.	Termin realizacji	2011-2020
9.	Ogólny opis projektu	
	Przedmiot inwestycji. Projekt zakłada wsparcie procesu rewitalizacji miasta Murowana Goślina przez członkostwo w sieci miast Cittaslow zakładającej: ➤ Aktywizację społeczną mieszkańców obszarów problemowych – śródmieścia ➤ Zaangażowanie zespołu szkół gastronomicznych zlokalizowanej w śródmieściu w filozofię życia cittaslow. ➤ Promocję zdrowego trybu życia przez podnoszenie kultury żywienia i propozycję różnorodnych form spędzania czasu wolnego. ➤ Stworzenie w rejonie śródmieścia wypoczynkowych miejsc publicznych o wysokiej jakości zieleni i architektury. ➤ Promocję lokalnych produktów i ożywienie gospodarcze obszarów zdegradowanych. ➤ Ochronę środowiska. ➤ Przystosowanie obszaru śródmieścia na potrzeby osób niepełnosprawnych tzn. windy, pochylnie, wykorzystanie faktury i koloru w architekturze śródmiejskiej ➤ Budowę szaleatów publicznych. Dostępność dla społeczności lokalnej, w tym dostosowanie do możliwości osób starszych, niepełnosprawnych etc.: Przynależność do Stowarzyszenia Cittaslow zakłada dążenie miasta do ideału przez spełnienie wymogów przynależności poddawanych weryfikacji co 5 lat. Pozytywne efekty pozafinansowe zostaną osiągnięte przez gminę poprzez ukształtowanie w środowisku zewnętrznym obrazu miasta atrakcyjnego, przyjaznego mieszkańcom i turystom. W sferze ochrony środowiska pozytywny wpływ projektu wyraża się wprowadzeniem terenów o wysokiej jakości zieleni i architektury, regularnymi badaniami zanieczyszczenia wody, gleby i powietrza, segregacji odpadów, podnoszeniem świadomości ekologicznej mieszkańców. W sensie estetycznym zwiększy się ład przestrzenny na obszarze śródmieścia. Projekt ma pozytywny wpływ na realizację polityki równych szans: ułatwia dostęp do infrastruktury społecznej miasta bez względu na płeć, stan zdrowia i miejsce zamieszkania, siedziby urzędu gminy i innych instytucji zaspokajających podstawowe potrzeby społeczne. Wyrażną poprawę odczują osoby niepełnosprawne, gdyż w ramach przynależności miasta do stowarzyszenia Cittaslow wprowadzone zostaną działania mające na celu likwidację barier architektonicznych. Przebudowa umożliwi pełny i samodzielny dostęp osób niepełnosprawnych, korzystających czy to z samochodu, czy np. wózka inwalidzkiego, do infrastruktury społecznej na warunkach zrównanych z osobami zdrowymi. Projekt przyczyni się do powstania nowych miejsc pracy i zwiększy wpływy gminy z podatku od nieruchomości. Podmiot odpowiedzialny za utrzymanie inwestycji po jej zakończeniu. Gmina Murowana Goślina	

10.	Przesłanki wyboru projektu	
	Projekt ma pozytywny wpływ na zrównoważony rozwój gminy. Przesłanką do podjęcia działań rewitalizacyjnych przez przynależność do Stowarzyszenia Cittaslow jest podniesienie prestiżu obszaru zdegradowanego-rejon śródmieścia. Promocja, przez Cittaslow, lokalnych produktów i kultury wpłynie na zwiększenie ilości miejsc pracy oraz podniesie na nie popyt rynków zewnętrznych. Projekt rewitalizacyjny Cittaslow realizować będzie w pełni interes publiczny rozumiany jako zaspokojenie obiektywnych potrzeb społeczności lokalnej w zakresie poprawy komunikacji publicznej, stworzenie warunków dalszego rozwoju Murowanej Gośliny oraz równoważenie pozycji konkurencyjnej Murowanej Gośliny w strukturze poznańskiej aglomeracji. Opis terenu i obecnych budynków: Obszar głównego oddziaływania projektu to obszar rewitalizacji „śródmieście”, wskazany w Zintegrowanym Programie Rewitalizacji Miasta Murowana Goślina o powierzchni 5,563 ha wyznaczony ulicami ul. Przemysłowa, ul. Mściśzewska, ul. Spokojna, rzeka Trojanka, ul. Jodłowa, granica działek terenów poprzemysłowych i mieszkalnych wzdłuż ulicy Polnej oraz od wschodu tory kolejowe. Przewagi tej inwestycji nad ewentualnymi alternatywnymi. Brak możliwości substytucji projektu.	
11.	Cele realizacji projektu i opis korzyści społecznych	
	1. Aspekt przestrzenny - nowy wizerunek zdegradowanego obszaru śródmieścia 2. Aspekt funkcjonalny – nowe przeznaczenie zdegradowanych obszarów na zieleńce i place zabaw, przystosowanie przestrzeni śródmieścia do potrzeb osób niepełnosprawnych.. 3. Aspekt gospodarczy - powstanie nowych impulsów rozwoju gospodarczego, rozwój istniejących działalności np. agroturystyki, powstanie nowych miejsc pracy, rozbudzenie mechanizmów rynkowych, wzrost atrakcyjności lokalnych produktów na rynkach zewnętrznych. 4. Aspekt społeczny - podniesienie poziomu życia, stworzenie lepszych warunków zamieszkania, 5. Aspekt kulturowy - rozbudzenie tożsamości terytorialnej śródmieścia, poprawa wizerunku miasta, promocja lokalnych tradycji i kultury. 6. Aspekt bezpieczeństwa – poprawa bezpieczeństwa osób niepełnosprawnych. Przez podniesienie świadomości i kultury życia poprawa bezpieczeństwa wszystkich mieszkańców rejonu „śródmieścia”	
12.	Szacowana całkowita wartość projektu	1.500.000,-
13.	Struktura finansowania: wkład własny kredyt, pożyczka fundusze JESSICA	Do ustalenia
14.	Poziom zaawansowania przygotowania projektu	
	Posiadane zgody, pozwolenia, decyzje etc. Dokonano weryfikacji kryteriów przystąpienia Miasta Murowana Goślina do Międzynarodowego Stowarzyszenia Cittaslow. Miasto uzyskało 65,4% przy wymaganych min. 50%. Murowana Goślina została zakwalifikowana do członkostwa w sieci.	
15.	Identyfikacja ryzyk	
	Ryzyko techniczne Ryzyko marketingowe Ryzyko finansowe	Brak zainteresowania ideą cittaslow wśród mieszkańców Poniesione koszty składek wpisowych i członkowskich.

III.4.12. Projekt 12. Organizacja widowiska historycznego

1.	Nazwa projektu	Widowisko 2016
3.	Numer i nazwa priorytetu WRPO	Priorytet VI Turystyka i środowisko kulturowe
6.	Rejon działań	Gmina Murowana Goślina
8.	Termin realizacji	od 2013- 2016
9.	Ogólny opis projektu	
	Projekt zakłada organizację widowisk historycznych, w efekcie których rewitalizacji poddany zostanie teren tzw. Starego Probstwa. Priorytetowym celem tego typu działań będzie szerzenie wiedzy historycznej poprzez organizację plenerowych interaktywnych widowisk historycznych. Projekt docelowo zakłada zagospodarowanie terenu wraz z budową niezbędnej infrastruktury takiej jak, węzły sanitarne, trybuny oraz wiernych historycznie zabudowań niezbędnych do wystawiania widowisk, umożliwiających w przyszłości powstanie w tym miejscu parku historycznego. Organizacja widowisk będzie się opierać na znaczącym zaangażowaniu mieszkańców gminy jako wolontariuszy przy ich organizacji. Podmiotem wdrażającym projekt jest Miasto i Gmina Murowana Goślina reprezentowane przez Burmistrza Miasta i Gminy przy współpracy z Miejsko Gminnym Ośrodkiem Kultury i rekreacji oraz Stowarzyszeniem Dzieje.	
10.	Przesłanki wyboru projektu	
	Za wyborem projektu jako rewitalizacyjnego stoi przede wszystkim jego wysoki czynnik społeczny i kulturowy, poza tym realizacja zadania wpłynie pozytywnie na gospodarkę gminy – organizacja widowisk przyciągnie nowych inwestorów, wpłynie pozytywnie na rozwój turystyki. Podniesie rangę Murowanej Gośliny na arenie nie tylko Wielkopolski ale też kraju a nawet Europy.	
11.	Cele realizacji projektu i opis korzyści społecznych	
	1. Aspekt przestrzenny - nowy wizerunek niezagospodarowanego obszaru tzw. starego probstwa 2. Aspekt funkcjonalny – nowe funkcje – niezagospodarowany nieużytek będzie wykorzystywany jako miejsce imprez o charakterze kulturalno-historycznym. 3. Aspekt społeczny – aktywizacja przede wszystkim młodzieży i seniorów oraz integracja lokalnej społeczności – jako wolontariuszy biorących udział w widowiskach,	
12.	Szacowana całkowita wartość projektu	47 000 000,- zł.
13.	Struktura finansowania: wkład kredyt, pożyczka	ok. 20% wartości projektu budżety JST pozostałe środki będą pozyskiwane z dofinansowań lub pożyczek i kredytów, oraz inicjatywy Jessica
14.	Poziom zaawansowania przygotowania projektu	
	W chwili obecnej przygotowana jest analiza finansowa projektu, oraz ogólna koncepcja funkcjonalnego zagospodarowania terenu	
15.	Identyfikacja ryzyk	
	Ryzyko techniczne Ryzyko marketingowe Ryzyko finansowe	Brak projektu technicznego inwestycji Poniesione koszty związane z opracowaniem analizy finansowej Wyższe niż zakładane dotychczas koszty realizacji.

III.4.13. Inne projekty mające duże znaczenie, dla rozwoju miasta zlokalizowane poza obszarem objętym ZPR

W strategii rozwoju Murowanej Gośliny zawarte są również projekty inwestycyjne, których celem jest rozwój miasta i pozytywne oddziaływanie na środowisko naturalne. Ze względu na ich lokalizację, poza wyznaczonym obszarem objętym ZPR, nie znalazły się one w grupie projektów rewitalizacyjnych, mimo istotnej skali ich oddziaływania na rozwój miasta. Są to projekty, których przygotowanie trwa wiele lat, których nie sposób byłoby pominąć przy okazji tworzenia programu rewitalizacji określonego mianem programu zintegrowanego. Integracja programowa zaplanowana została jako integracja wewnętrzna na obszarze Śródmieścia, jednakże uwzględniać ona musi również integrację zewnętrzną z projektami realizowanymi poza obszarem ZPR. Pozwala to spojrzeć na rozwój Murowanej Gośliny z szerszej perspektywy i uwzględnić kontekst niżej wymienionych projektów w działaniach rewitalizacyjnych:

- Projekt: Budowa ścieżki pieszo-rowerowej wzdłuż rzeki Trojanki "Zielone Wzgórza - Przebędowo"
- Projekt: Zagospodarowanie zbiornika Raduszyńskiego wraz z otoczeniem
- Projekt: Pałac i park w Przebędowie
- Projekt: Zagospodarowanie zbiornika Przebędowskiego wraz z otoczeniem
- Projekt: Kanalizacja Puszcza Zielonka

III.5. Oczekiwane wskaźniki efektów program rewitalizacji oraz wnioski z przeprowadzonej analizy

Wskaźniki efektów programu rewitalizacji tworzy następująca grupa wskaźników:

- wskaźniki produktu
- wskaźniki rezultatu
- wskaźniki oddziaływania

Stanowią one miarę celów, jakie mają zostać osiągnięte na obszarze rewitalizacji przy zaangażowaniu określonych zasobów. Wskaźniki opisują efekty, jakie będą uzyskane w krótkim czasie, określają również przemiany i zjawiska, które stanowić mogą konsekwencje w sferze życia społeczno-gospodarczego w dalekiej przyszłości.

Wskaźniki produktów obrazują konkretne przedsięwzięcia przeprowadzone w ramach danego projektu – wszystkie produkty materialne i usługi otrzymane w trakcie realizacji projektu ze środków finansowych przeznaczonych na ten projekt. Służą one do opisania zamierzeń zawartych w projekcie, dotyczących np. parametrów technicznych inwestycji lub liczby obiektów budowlanych. Wskaźniki mają za zadanie charakteryzować planowane inwestycje (dane inżynierskie opisujące wielkość i gabaryty obiektów) traktując budowlę jako produkty.

Wskaźniki rezultatu odpowiadają bezpośrednim i natychmiastowym efektom wynikającym z realizacji projektu. Zawierają one informacje o zmianach, jakie spodziewane są na

obszarze rewitalizacji. Odnosi się to do zachowania bezpośrednich beneficjentów. Wskaźniki mogą przybierać formę wskaźników materialnych ilościowych lub finansowych.

Wskaźniki oddziaływania służą do opisanego i zwiarytowania skutków wieloletniego procesu rewitalizacji. Wskaźniki oddziaływania odnoszą się do opisu procesów, a także zjawisk społecznych i gospodarczych, które stanowią konsekwencję wykraczającą poza natychmiastowe efekty odczuwane przez bezpośrednich beneficjentów. W tym sensie oddziaływanie oznacza wpływ zrealizowanego projektu na poprawę sytuacji społeczno-gospodarczej w mieście po wielu latach od zakończenia projektu.

Produkty

Kategoria interwencji	Nazwa wskaźnika	Zakładana wartość wskaźnika produktu w 2020r.	Opis
Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich	Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznych	3	Rynek, teren przy dworcu, Park Miejski
	Kompleksowa renowacja zabytków	1	Pałac
	Kompleksowa renowacja budynku użyteczności publicznej	1	Dworzec kolejowy
	Budowa, hoteli, pensjonatów	2	Zabudowa wolnych działek przy Pl. Powstańców Wlkp.
	Nowe placówki kultury	1	Pałac
	Nowe lokale użytkowe (handlowe, usługowe, gastronomiczne),	22	Dworzec-3 Pałac- 2 Rynek i ulice przyrynkowe – 10 Kwartał przyrynkowy – 7
Infrastruktura mieszkalnictwa	Odnowione i zmodernizowane budynki mieszkalne	15	Rejon Rynku
	Budowa nowych mieszkań	100	na obszarze rewitalizowanym
Wzmocnienie instytucji środowiska gospodarczego na terenach miejskich	Budowa inkubatora przedsiębiorczości	1	
Drogi lokalne	Długość nowych dróg lokalnych	1,2 km	Rejon śródmieścia

Rezultaty

Kategoria interwencji	Nazwa wskaźnika	Zakładana wartość wskaźnika rezultatu w 2020r.	Opis
Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich	Nowe miejsca pracy w obszarze rewitalizacji	60	związane z nowymi lokalami i funkcjami
	Wzrost liczby osób odwiedzających miasto	do ustalenia w toku programu	
	Zwiększenie liczby imprez kulturalnych i sportowych	do ustalenia w toku programu	
Infrastruktura mieszkalnictwa	Poprawa warunków mieszkaniowych	150 rodzin	
Wzmocnienie instytucji środowiska gospodarczego na terenach miejskich	Zwiększona liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	do ustalenia w toku programu	
Drogi lokalne	Zrównoważenie ruchu kołowego	Do ustalenia w toku programu	

III.6. Plan finansowy realizacji programu rewitalizacji na lata 2010-2013 i następne

Zintegrowany Program Rewitalizacji Miasta Murowana Goślina ma charakter planistyczny, programowy i strategiczny zarazem. Niniejszy ZPR definiuje cele i kierunki działań rewitalizacyjnych w wyznaczonym obrębie Śródmieścia. Ze względu na charakter opracowania, niniejszy dokument nie definiuje harmonogramu zadań operacyjnych niezbędnych do osiągnięcia stanu odnowy wskazanej części miasta, a co za tym idzie nie precyzuje również wydatków związanych z tymi zadaniami. Na tej podstawie nie jest możliwe określenie planu finansowego realizacji programu rewitalizacji. Program rewitalizacji oprócz wskazań planistycznych, jednocześnie stanowi podstawę do określenia obszaru interwencji dla wszystkich beneficjentów uprawnionych przez przepisy unijne, którzy zdecydowani będą włączyć się do odnowy Śródmieścia i połączyć różne źródła finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych, między innymi ze środkami pochodzącymi z inicjatywy Jessica.

Środki skierowane na realizację zadań rewitalizacyjnych w zależności od rodzaju zadania oraz typu beneficjentów mogą pochodzić z różnych źródeł i budżetów w szczególności:

- gminy Murowana Goślina,
- instytucji otoczenia biznesu,
- organizacji pozarządowych,

- spółdzielni, wspólnot mieszkaniowych i TBS,
- kościołów i związków wyznaniowych oraz ich osób prawnych,
- przedsiębiorców MSP,
- partnerów społecznych i gospodarczych programu rewitalizacji

Z przeprowadzonych konsultacji i analiz wynika, iż środki pieniężne wymienionych podmiotów będą z założenia jedynie wypełniać luki finansowe przedsięwzięć rewitalizacyjnych, finansowanych instrumentami zwrotnymi ze środków strukturalnych w ramach inicjatywy Jessica. ZPR ostrożnie zakłada jednocześnie, że w wyniku skoncentrowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych nastąpi „efekt dźwigni”, wynikający z montażu środków finansowych pochodzących z różnych źródeł. Efekt ten zachodzi wówczas, gdy wraz z uruchomieniem środków publicznych (lokalnych i strukturalnych) na realizację określonych działań rewitalizacyjnych wzrasta również zaangażowanie sektora prywatnego w ich finansowanie. Efekt ten jest pożądanym z punktu widzenia interwencji funduszy publicznych.

Mając na uwadze efekt dźwigni finansowej, samorząd Murowanej Gośliny dożyć będzie do zaangażowania w projekty beneficjentów zwanych partnerami społecznymi i gospodarczymi programu rewitalizacji w ramach tzw. umów wspólnego przedsięwzięcia. Stronami takiej umowy mogą być tylko podmioty wymienione w katalogu beneficjentów końcowych. Beneficjentem końcowym projektu jest w takim przypadku lider przedsięwzięcia, który składa wniosek i jest podmiotem wszelkich praw i obowiązków. Ta procedura poszerza zakres możliwości wspólnego podejmowania i wykonywania projektów rewitalizacyjnych przez różnych partnerów publicznych i prywatnych.

Respektując zasadę dodatkowości wyrażoną w WRPO, stwierdzającą, że podstawową zasadą funduszy strukturalnych jest zasada współfinansowania, czyli montażu finansowego środków UE i krajowych (środki wspólnotowe nie zastępują środków przeznaczonych na realizację celów regionalnych, lecz są dla nich dźwignią), samorząd Murowanej Gośliny koncentrować się będzie na skumulowaniu inwestorów jako warunku powodzenia procesu rewitalizacji. Aby tego typu programy miały szansę sensownej i zyskowej realizacji niezbędna jest współpraca publiczno-prywatna, dobra wizja przestrzennego zagospodarowania oraz czytelny mechanizm zwrotu poniesionych nakładów.

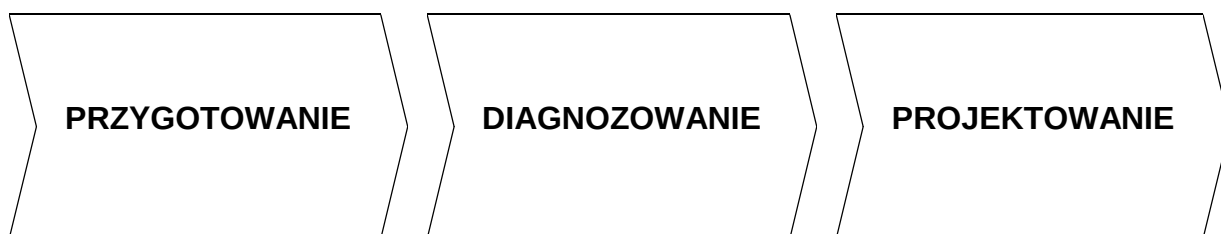
W programie rewitalizacji Murowanej Gośliny ostrożnie zakłada się między innymi podejmowanie realizacji przedsięwzięć służących rozwojowi historycznej części miasta z wykorzystaniem PPP. W świetle dotychczasowych doświadczeń rewitalizacji jest to założenie bardzo optymistyczne, albowiem wkład kapitału prywatnego w działania rewitalizacyjne we wspieranych, w okresie 2004-2006, przez UE projektach rewitalizacyjnych, de facto nie istniał. Z roku na rok poszarza się jednakże pole zastosowań PPP, którego konieczność staje się coraz bardziej widoczna na skutek kurczenia się zasobów środków na rozwój samorządu terytorialnego oraz nasilających się postulatów

poddania działalności publicznej regułom rynku. Na znaczenie PPP i montażu finansowego różnorodnych środków w realizacji celów odnowy miast zwraca się uwagę w licznej literaturze tematu. Samorząd Murowanej Gośliny świadomy jest tego, że na obecnym etapie rozwoju PPP w Polsce (oraz stosowania montażu finansowych w inwestycjach publicznych), zaangażowanie kapitału prywatnego w proces rewitalizacji miasta będzie trudne do osiągnięcia lub zaangażowanie to będzie minimalne. Przy możliwym, niewielkim zakresie występowania PPP w projektach rewitalizacyjnych Murowanej Gośliny (co wiąże się z nikłym udziałem środków prywatnych w montażu środków finansowych na rewitalizację) specjalnie ważnego znaczenia nabiera partnerstwo publiczno-prywatne w przygotowaniu efektywnych ekonomicznie projektów rewitalizacyjnych.

III.7. System wdrażania programu rewitalizacji

Wdrażanie programu rewitalizacji składa się z trzech niżej wymienionych etapów, za realizację których odpowiedzialność spada na samorząd i społeczność lokalną.

Etapowanie procesu wdrażania programu rewitalizacji

Na etapie przygotowania nastąpił wybór Koordynatora ds. Rewitalizacji, powołanie zespołu zadaniowego, w skład którego wchodzi reprezentanci kluczowych referatów Urzędu Miasta i Gminy oraz powołanie zespołu doradczego składającego się z przedstawicieli lokalnej społeczności – partnerów rewitalizacji, organizacji społecznych, pracodawców i ekspertów. Etap diagnozowania polegał na wykonaniu analizy faktograficznej i jakościowej dotyczącej aktualnej sytuacji demograficznej, społecznej i gospodarczej w mieście. Etap projektowania obejmował spotkania warsztatowe i konsultacje z udziałem mieszkańców, przeprowadzenie hierarchizacji projektów częściowych i zadań związanych z rewitalizacją miasta.

System wdrażania programu rewitalizacji jest ważnym elementem decydującym o skuteczności realizacji założeń i celów programu jako dokumentu planistycznego. Samorząd Murowanej Gośliny przyjął system wdrażania programu rewitalizacji na podstawie wymogów określonych dla wdrażania projektów w ramach WRPO, które to wymogi zostały określone w dokumentach programowych WRPO, a także w aktach prawnych związanych z wdrażaniem funduszy strukturalnych. System wdrażania programu rewitalizacji oparty

został o funkcjonalną i merytoryczną działalność wyodrębnionej ze struktur Urzędu Miasta i Gminy Murowana Goślina komórki organizacyjnej pod nazwą Biuro Rewitalizacji, do zadań której należeć będzie bieżąca aktualizacja zapisów programu rewitalizacji i przestrzeganie realizacji zawartych w nim celów i założeń. Urząd Miasta i Gminy Murowana Goślina pełnić będzie zatem funkcję Organu Zarządzającego Programem Rewitalizacji. Do zadań Biura Rewitalizacji należeć będzie ponadto:

- koordynacja prac nad rewitalizacją miasta,
- współpraca i konsultacje ze społecznością lokalną,
- współpraca z beneficjentami uprawnionymi do aplikowania o środki strukturalne w ramach WRPO.
- powiązanie działań społecznych z zadaniami inwestycyjnymi,
- inicjowanie działań rewitalizacyjnych.

III.8. Monitorowanie oceny i sposoby komunikacji społecznej

III.8.1. Monitorowanie programu rewitalizacji

Z Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego wynika obowiązek monitorowania wydatków i efektów rzeczowych wdrażania programów operacyjnych w celu racjonalnego, sprawnego i efektywnego wykorzystania środków strukturalnych. Monitorowanie jest to proces systematycznego zbierania, raportowania i interpretowania danych opisujących postęp i efekty programu (wskaźniki). Monitoring spełnia m.in. rolę systemu wczesnego ostrzegania o ewentualnych nieprawidłowościach. W monitorowaniu programu rewitalizacji Murowanej Gośliny brać będzie udział Biuro Rewitalizacji Urzędu Miasta i Gminy Murowanej Gośliny oraz inne podmioty jeśli zostaną zaangażowane we wdrażanie programu.

Planowane jest powołanie stałego komitetu monitorującego program rewitalizacji, na którego czele stanie koordynator Biura Rewitalizacji UMiG oraz wybrani partnerzy społeczni i gospodarczy. Komitet monitorujący oceniać będzie skuteczność i jakość realizacji programu rewitalizacji:

- dokonywać okresowego przeglądu postępów na drodze do osiągnięcia konkretnych celów programu rewitalizacji
- analizować wyniki wdrażania, w szczególności osiągnięcie celów określonych dla każdej kategorii interwencji,
- analizować i zatwierdzać roczne sprawozdania z realizacji programu rewitalizacji,
- przygotowywać wnioski o ujęcie w budżecie gminy środków na przygotowanie do realizacji projektów rewitalizacyjnych.

Monitoring i ocena wdrażania programu rewitalizacji dokonywana będzie raz na rok, podczas spotkania komitetu monitorującego i grupy roboczej składającej się z przedstawicieli merytorycznych wydziałów UMiG, wskazanych przez Burmistrza Miasta. Również raz do roku, wraz z oceną realizacji innych dokumentów programowych Murowanej Gośliny, w kontekście wykonania zadań ujętych w budżecie miasta, władze samorządowe będą miały za zadanie podsumować realizację zamierzeń inwestycyjnych realizowanych w ramach programu rewitalizacji. W przypadku stwierdzenia konieczności dokonania korekt w Programie Rewitalizacji, zmiany te wprowadzone zostaną poprzez odpowiednią uchwałę Rady Miejskiej Murowanej Gośliny.

III.8.2. Ocena programu rewitalizacji

Zasada dokonywania ocen na wszystkich etapach procedury planistycznej stosowana jest zarówno wobec planów o charakterze strategicznym, jak i programów operacyjnych. Stosuje się ocenę wstępną (ex ante), która zwykle jest obowiązkiem podmiotu przygotowującego plan czy program, ocenę pośrednią / oceny pośrednie, oraz ocenę końcową (ex post) przy współpracy operatora projektu z podmiotem zarządzającym realizacją programu. Wynika z tego, że ocena programu rewitalizacji ma charakter wieloetapowy, zawsze przy udziale podmiotu wdrażającego program, którym w przypadku Murowanej Gośliny jest Urząd Miasta i Gminy.

Do programu rewitalizacji Murowanej Gośliny zastosowany został ten sam schemat ocen uniijnych opierający się na 5-ciu kryteriach:

- oceny trafności,
- oceny skuteczności,
- oceny wydajności,
- oceny użyteczności,
- oceny trwałości efektów osiągniętych w realizacji programu.

W niniejszym opracowaniu wskazywano na duże znaczenie efektu synergii w programowaniu rewitalizacji miasta, którego ocena nie została wyżej wymieniona. Z badaniem efektu synergii najwięcej wspólnego ma kryterium użyteczności, które w procedurze ewaluacyjnej często przybiera postać pytań o pozytywne efekty uboczne działania, o to czy przedsięwzięta inicjatywa pobudzi kolejne inicjatywy, czy zmobilizuje (oprócz środków publicznych) również środki prywatne, czy będzie współwystępować na danym obszarze z innymi działaniami nakierowanymi na podobny cel itp. W ocenach efektów rewitalizacji, zarówno w fazie oceny wstępnej, pośredniej jak i końcowej, w programie rewitalizacji Murowanej Gośliny znalazł się zatem również element oceny efektu synergii jako częściowe kryterium oceny całego programu.

III.8.3 Konsultacje społeczne programu rewitalizacji

Wielokrotnie podkreślanym w niniejszym opracowaniu, bardzo ważnym warunkiem zapewnienia efektywności działań z zakresu rewitalizacji, jest zaangażowanie partnerów społecznych i mieszkańców miasta w proces rewitalizacji, tak na etapie przygotowawczym jak i wdrożeniowym. Narzędzia i instrumenty zastosowane w procesie opracowania programu pozwoliły zaangażować większość potencjalnych grup zainteresowań, w tym liczną grupę mieszkańców miasta. Konsultacje społeczne rozpoczęto jeszcze w 2006 roku podczas opracowywania założeń do Lokalnego Programu Rewitalizacji. Najbardziej liczne spotkania mieszkańców dotyczyły rewitalizacji Rynku. Zaproponowane wtedy sugestie zostały uwzględniane i wprowadzane do projektu. Wszystkie informacje dotyczące spotkań związanych z Programem Rewitalizacji były dostępne na stronie internetowej UMiG.

Konsultacje społeczne pozwoliły skonfrontować założenia Programu Rewitalizacji z oczekiwaniami i potrzebami mieszkańców Murowanej Gośliny, a także uświadomić potrzebę realizacji zakładanych działań rewitalizacyjnych. Platformą wymiany poglądów na temat rewitalizacji miasta jest forum dyskusyjne mieszkańców Murowanej Gośliny na oficjalnej stronie internetowej www.murowana-goslina.pl, na której rewitalizacja miasta jest stałym, aktywnym i popularnym tematem.

IV. Podsumowanie

Zintegrowany Program Rewitalizacji Murowanej Gośliny określa obszar koniecznej interwencji samorządu na rzecz odnowy miasta i jego stabilnego rozwoju. Koncentruje się na historycznej części miasta, z jednej strony, ze względu na pojawiające się tu zjawiska kryzysowe objawiające się między innymi w postaci zdegradowanej substancji miejskiej, z drugiej strony, na potencjał prorozwojowy Śródmieścia. Program rewitalizacji ma charakter złożony i długofalowy oraz wskazuje konieczność modernizacji zabudowy i przestrzeni publicznych, rewaloryzacji zabytków, w powiązaniu z rozwojem gospodarczym i społecznym. Dla samorządu Murowanej Gośliny program rewitalizacji stanowi element polityki rozwoju miasta, podstawę właściwych wyborów i szczegółowych opracowań projektów rewitalizacyjnych, w tym projektów o ponadlokalnym, miastotwórczym oddziaływaniu. Stanowi on również podstawę zabezpieczenia odpowiednich funduszy w budżecie gminy na przygotowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a przede wszystkim podstawę poszukiwań partnerów społecznych i gospodarczych rewitalizacji do działań wspólnych i współfinansowania działań prorozwojowych w długim horyzoncie czasu. Dla społeczności lokalnej program rewitalizacji wyraża jej aspirację do ożywienia społeczno-gospodarczego i poprawy życia w mieście. Program rewitalizacji jest obliczony na perspektywę 10 lat, po których miejsce Murowanej Gośliny powinno znaleźć się w pierwszym szeregu małych, nowoczesnych i pełnych uroku miast europejskich. Niniejszy dokument stanowi formę umowy społecznej w procesie odnowy i zrównoważonego rozwoju miasta.